

БАРБАРА КАРТЛАНД БЯГСТВО ОТ СТРАСТТА

Превод от английски: Снежана Йорданова, 1993

chitanka.info

ГЛАВА ПЪРВА

1942 година

Фльор излезе от стаята, в която бе положено тялото на контеса Дьо Сарду.

След тежкия и спарен въздух в стаята, където бе лежала болната, тук в галерията бе прохладно и това подейства ободряващо на Фльор като чаша студена вода.

Тя отиде до един от прозорците и дръпна плътните завеси. Навън, в градината, първите лъчи на бледото слънце разпиляваха бялата мъгла, която се стелеше ниско над земята и покриваше зелената морава.

Фльор въздъхна и за момент отпусна горещото си чело върху каменната стена. Под очите ѝ имаше тъмни кръгове от безсънието, но по някакъв странен начин тя се чувстваше много спокойна.

Погледът ѝ се плъзна към хоризонта, където се виеше черен дим — едно тъмно петно на фона на млечносиньото небе. Знаеше, че това е от бомбардировките вчера. През цялата нощ се виждаха отблясъците на пожарите, злоещо червени, които бяха резултат от ниско прелитащите самолети на Кралските въздушни сили в ранния следобед на изминалия ден.

Тя беше чула взривовете от бомбите, паднали над фабриката, която се намираше на около двадесет мили от тук — фабрика, в която френски работници произвеждаха стотици камиони всяка седмица, за да бъдат използвани от техните германски господари.

Къщата бе потреперила от удара, но контесата, когато ѝ обясниха какво става, бе промърморила:

— Това е добре. Само британците могат да ни донесат свободата.

— Тихо, тихо, мадам! — бе се опитала да я предупреди Мари. — Не е разумно да се говорят такива неща.

Но Фльор, която в този момент бе изпитала чувство на гордост, се беше изсмяла. Да, именно нейните съотечественици щяха да донесат свободата на покорената френска нация.

И сега, като гледаше гъстия облак дим, тя си мислеше за Люсиен... мислеше си как той също бе летял така триумфиращо там горе в небесата... само за да се сгромоляса с разбитата и горяща машина. Също като някои от онези смели мъже вчера.

При появата на този спомен, очите ѝ се напълниха със сълзи.

„Колко странно — мислеше си тя, — че в този момент плача за Люсиен, а не за майка му.“

Мина ѝ през ума, че тази смърт ѝ прилича на театрална постановка. Възрастната дама, фина и аристократична, с белите коси и изящно изваяни черти на лицето — съвършен портрет на *grande dame*^[1], свещеникът до нея в своите одежди, докторът с посребрените коси и печалния израз на лицето. Мари, която хълцаше на глас в долния край на голямото легло с балдахин и завеси, в което цели поколения от фамилията Сарду се бяха появявали на този свят и бяха го напускали.

И все пак в тази картина — нереална и някак театрална — нямаше нищо, което да поразда страх, нито дори отчайваща мъка и тъга.

Едва сега, когато всичко бе свършило, Флър усети огромно облекчение. Сякаш някаква част от нея бе държана в напрежение и тревожно очакване за нещо ужасно, което така и не се бе случило.

Никога преди това не бе присъствала на нечия смърт и мисълта за смъртта се бе оказала неизразимо страховита, докато не откри, че всичко се свежда само до затваряне на очите и кръстосване на ръцете.

Но смъртта невинаги беше такава. Люсиен не бе умрял така и все пак за него тя сигурно е била бърза и ясна — хванат внезапно посред битката, възторжен и триумфиращ.

Защото те бяха научили, че той е поразил своя неприятел, свалил го в пламъци, след което той самият имал подобна съдба. Люсиен — весел, възбуден, смеещ се — паднал от осветеното от слънцето небе върху земята на своята любима Франция.

Флър се раздвижи, отдръпна се от прозореца и тръгна към стаята си.

Макар че вече бяха изминали почти три години, на нея ѝ беше трудно да мисли за Люсиен, без да почувства онази болка от това, че него вече го няма, която отначало бе непоносима.

Като влезе в стаята си, тя изми лицето си и започна да съблича измачканата престилка, която бе носила през цялата нощ.

Докато все още беше почти разсъблечена, на вратата се почука. Беше Мари. Държеше в ръка чаша с някаква белезникава течност.

— Какво е това? — попита Фльор.

— Господин докторът го изпраца — отвърна Мари. — Ще го изпие и ще заспите. Имате нужда от сън, та раувге^[2], всички ние имаме нужда от сън.

Бавно и уморено Фльор, пусна и останалите дрехи на пода, плъзна през главата си меката, копринена нощница, която Мари ѝ подаде, и се пхна между бродиралите чаршафи, които ухаеха на лавандула.

— Изпийте това, та petite^[3] — ласкаво се обърна към нея Мари и без да ѝ противоречи, Фльор изпи лекарството.

То имаше леко горчив вкус и като че ли в него плаваха песъчинки. Това предизвика неволна гримаса на лицето ѝ, когато връщаше чашата на Мари. След това тя се сгуши върху възглавниците.

— Ще ви повикам по-късно, мадмоазел.

Мари дръпна тежките завеси над отворения прозорец. В стаята всичко избледня в настъпилия сивкав здрач и тя тихичко излезе, затваряйки вратата след себе си.

Беше истинско удоволствие за Фльор да усети как мускулите ѝ се отпускат, как мекото, пухено легло поема уморените ѝ ръце и крака. Усещаше как сънят приижда на меки, топли вълни... обгръщаше я... после вълните се отдръпваха... и всеки път малко повече от... съзнанието ѝ се забулваше...

* * *

Събуди се внезапно, като се стресна в съня си и видя, че до леглото ѝ стои Мари с поднос, върху който имаше чаша горещо кафе и няколко бисквити.

— Наспах се чудесно, Мари. Колко е часът?

— Почти три.

— Толкова късно? О-о, не трябваше да ме оставяш да спя толкова дълго.

Мари се усмихна. Очите ѝ върху вече не младото лице бяха зачервени и подпухнали от плач, но Фльор си помисли, че жената изглежда по-спокойна и не така обсебена от скръбта, както сутринта.

— Какво стана междувременно?

— Отнесохме тялото на мадам долу в параклиса. Ще бъде изложена там за поклонение тази вечер и утре, а погребението ще стане вдругиден.

Фльор седна в леглото и протегна ръка да вземе чашата с кафе и изведнъж възкликна:

— Не... Мари! Това е най-хубавото ни кафе, от запасите ни! И бисквитите на мадам!

— А защо не? — предизвикателно попита Мари. — За какво да ги пазим? За тия германци ли? Или за онези братовчеди, които не можаха дори да дойдат да получат последното ѝ опрощение. Не! Изяжте ги, мадмоазел. Тя би се радвала вие да ги изядете. А другите — нека си се радват на тяхното ерзац кафе.

Мари почти изстрелваше думите. Ръцете на старата жена трепереха.

— Не бива да съдим роднините на мадам, без да сме ги чули — в гласа на Фльор имаше упрек. — Може би не са успели да се доберат до тук. Трудно е да се набавят разрешителни от неокупираните територии.

— Те не са се и опитвали да дойдат, още откакто си отиде мосю Люсиен. Но сега, когато са сигурни, че ще има какво да спечелят, ще видите, че ще се скупчат като лешояди, готови за пиршество.

— Какво искаш да кажеш? — попита Фльор. — Докторът им съобщи още преди седмици, че мадам е болна, но отговор не последва. Да не си чула сега, че някой е тръгнал насам?

Мари поклати глава.

— Но все едно, те ще дойдат — настоя тя.

— И само ние двете в къщата ще ги приемем! — възкликна Фльор и замислено отпусна брадичка върху ръката си. — Ще трябва да си отида, Мари. Успяхме да излъжем онези *Voche*^[4], но тези от фамилията няма лесно да заблудим.

— Но къде ще отидете, мадмоазел?

— Не зная.

Фльор протегна ръка и си взе една от бисквитите, поръсени със захар, които бяха пазили специално за мадам през всичките тези месеци на лишения.

Но въпреки че Мари бе успяла да скрие бисквити и коняк и други дребни лакомства, с които беше свикнала мадам, тя не би могла да скрие хора, и Фльор за пръв път осъзна в какво опасно положение се намира.

Месеците се бяха изнизали като някакъв сън — тихо и без опасни последици. Германците бяха идвали в къщата, наистина, но мадам се бе справила с тях, като им бе дала своите собствени обяснения, а на исканията им бе отвърнала с хладно презрение, изпълнено с достойнство — много по-оскърбително от пряката обида.

Le château^[5] се намиреше встрани от главния път, и немците не бяха поискали да настанят войници в него. Не ги обезпокояваха по никакъв начин, освен това, че част от земеделската продукция им беше отнета и колата, която някога бе принадлежала на Люсиен, бе взета от гаража, а различни селскостопански сечива бяха реквизирани без никакво обяснение или оправдание.

Но иначе ежедневието на тяхното домакинство си беше продължило по обичайния начин, с изключение на това, че някъде вътре в тях съществуваше страх, за който те не говореха, макар да бе напълно реален. Като че ли всеки от тях знаеше, че го дебне някакво животно, приклекло и стаено, готово да направи своя скок.

Този страх винаги съществуваше у тях и нито за миг не можеха да избягат от него.

Дори и посред нощ, заключена в спалнята си, Фльор трябваше да вади радиото от скривалището, да го поставя под завивките на леглото и така да слуша новините.

Понякога се присмиваше сама на себе си за това, че е толкова предпазлива. Но знаеше, че това не е просто боязливост, а съзнанието, че са заобиколени от неприятелите, и стените имат уши, а дори и най-малкият пропуск би донесъл смърт и разрушение не само за нея, но и за всички онези, които я обичаха и я бяха приютили.

— Трябва да помислим, Мари — каза тя. — Трябва да измислим нещо. Но междувременно ще стана и ще се облека.

Допи бавно кафето си, като се наслаждаваше на всяка глътка. Отдавна не беше вкувала нещо толкова хубаво. Беше прекрасно. А и

бисквитите — как жадуваше понякога за нещо сладко!

Мари дръпна настрани завесите и следобедното слънце нахлу в стаята с топлите си златисти лъчи.

— Нямах ли самолети днес следобед?

Мари поклати глава.

— Не, нямаше. Но Фабиен дойде от селото преди малко и ми каза, че тия изверги са свалили вчера два самолета. Единият паднал в полето на около десет мили от тук. Хората от селото се втурнали да помогнат, но било твърде късно. Онези смели мъже били изгорели, имало само един оцелял и германците го отвели в болницата.

— Дали е бил ранен лошо?

— Фабиен не знаеше това, но аз бих предпочела да съм в ръцете на le bon Dieu^[6], отколкото на благоволенията на тези cochons^[7].

Фльор отметна косата си, паднала над очите ѝ. За хиляден път си задаваше въпроса дали би предпочела Люсиен да е пленник, или да е сигурна, че е в добрите ръце, както Мари казваше, на le bon Dieu.

Из цяла Франция се разпространяваха шепнешком различни истории за това, че след оттеглянето на Британския експедиционен корпус от Дюнкерк положението на пленниците се е влошило, че ги държат гладни, без отопление и необходимите дрехи. Но сега, ако можеше да се вярва на съобщенията, нещата изглеждаха по-добре и имаше шанс френските пленници да бъдат репатрирани. Обаче това беше твърде слаба надежда, защото твърде малко хора се бяха завърнали. Приказваше се много, имаше много неугасим оптимизъм, но нищо не се случваше. Може би беше най-добре нещата да останат така.

Но ѝ беше много трудно да реши кое беше по-добре, щом започнеше да мисли за Люсиен. Той бе свален още през втората седмица на онзи септември през 1939 година, когато светът едва ли още беше осъзнал, че са започнали военните действия и че надеждите, свързани с края на предишната война, за която казваха, че е сложила край на всички войни и която бе покосила цвета на европейските народи, се бяха оказали само една илюзия.

През втората седмица на войната, Фльор все още си спомняше всичко толкова ясно, като че ли ставаше в момента. Онзи миг на невероятна изненада, миг, породил повече учудване, отколкото силно

страдание, когато бе научила, че Люсиен е бил убит, докато е летял над линията Мажино.

Тогава именно се бе стопила студенината между нея и майката на Люсиен и бариерите бяха паднали. Двете жени бяха плакали заедно, обединени от страданието по загубата, така както никога не биха се почувствали обединени, ако Люсиен бе останал жив.

Сега ѝ се струваше странно, че толкова много се бе страхувала от контесата, но нищо в живота на Фльор не бе я подготвило за среща с някой както майката на Люсиен.

Най-после тя разбираше онази мистерия, която ѝ се струваше, че обгражда нейната собствена баба от френско потекло, чието име тя носеше. Сега разбираше защо майка ѝ винаги бе говорила за нея с нещо, което повече приличаше на благоговение, отколкото на обич.

Тези аристократи! Тя си мислеше, че бе невъзможно за нея или за някой от нейното поколение да излъчва такова достойнство, самоувереност и спокойствие, каквото излъчваха тези жени.

„Ние сякаш нямаме време да бъдем изящни и спокойни — мислеше си тя. — Сякаш нещо ни кара алчно да се вкопчваме във всичко, което, искаме, като че ли някой, друг може да го вземе преди нас.“

Това я накара да си спомни за Силвия. Силвия, с нейните боядисани в червено нокти, с нейните червени, извити устни и нагъл поглед... Силвия, която се мотаеше, из къщи чак до обяд в дрипав, евтин халат и стари чехли с износени токове... Силвия, червендалеста, неспретната и понякога дори мръсна и все пак винаги триумфиращо красива — красива в своята неприлична похотливост, която не можеше да бъде пренебрегната — пищна, облечена в безвкусни ярки цветове и въпреки това желана.

Фльор и сега потреперваше от ужаса, който бе изпитала в онези първи дни, когато баща ѝ доведе Силвия вкъщи. Дните, когато тя се бе присмивала на различните украшения и предмети, натезжали от детски спомени, когато бе обърнала къщата нагоре с краката, изпълвайки я с подигравателния си смях, с изпоцапаните с червило цигари и с шумните си приятели и техните весели, безгрижни игри.

Не ѝ бе възможно да повярва, че един мъж може да замени такава жена. И въпреки това, въпреки целия ѝ антагонизъм и жестоката

омраза, която изпитваше към нея, Фльор можеше до известна степен да разбере това безумно сляпо увлечение на баща си.

Бавно, много бавно, тя бе започнала да забелязва някои неща и да разбира какво става.

Беше срещнала един мъж, който я харесваше и когото бе довела в къщи. Отначало бе подведена от радушния прием, който Силвия му оказа, от чара, с който го забавляваше.

По-късно, когато той самият започна колебливо да търси извинения и започна да я избягва — отначало засрамено, а после все по-уверено, Фльор разбра какво се бе случило.

И сега си спомняше как тогава тя бе излязла от къщата, а навън бушуваше буря и валеше като из ведро, как се бе лутала и блъскала в крайбрежните скали, а всичко в нея се надигаше гневно и я караше да забрави за бурята наоколо и за просмуканите от дъжда дрехи.

Беше останала да живее в тази къща, защото обичаше баща си и въпреки всичките му слабости. Артър Гартън беше способен човек що се отнасяше до литературата, но по отношение на жените, той се държеше като глупак.

Беше напуснал семейния бизнес много скоро след като навърши четиридесет и пет години и се беше отдал на писане и на игра на голф, като си бе построил къща съвсем близо до игрищата за голф в Сийфорд. Там беше щастлив, наслаждаваше се на гледката към морето източно от Кент, пишеше книгите си, удобно разположен пред камината, и през цялото време се опитваше да подобри своя хандикап при голфа.

След смъртта на майка ѝ той можеше и да продължи равния ход на ежедневието си до старини, ако не беше срещнал Силвия.

Силвия търсеше някой, който да плаща сметките ѝ. Някой слаб човек и идеалист като Артър Гартън, който да ѝ даде покрив над главата. Толкова бе просто. Бяха се оженили само месец след тяхната първа среща, а на Фльор ѝ бе съобщено едва след сватбената церемония.

Тогава за нея бе вече твърде късно да протестира, твърде късно, за да напомни на баща си за жената, която му бе отдала двадесет години от своя живот и която си бе отишла с обичта към него. Силвия се бе погрижила за това. Тя умееше да предугажда опасността и да я отстранява преди нещо да ѝ е навредило.

И въпреки това, четири години след като се бе омъжила за Артър Гартън, тя бе станала небрежна. Подценяваше и него, и елементарното благоприличие за един джентълмен. Когато откри със сигурност това, което навярно от дълго време бе подозирал, Артър Гартън отиде да поплува навътре в морето рано една сутрин.

Беше месец август. Нямаше нищо необичайно да видиш един мъж да оставя дрехите си на спретната купчинка върху каменистия плаж на Сийфорд и да се хвърля във водите на Ламанша.

Не беше оставил никаква записка, никакво прощално писмо. За лишения от въображение свят това си беше нещастен случай. Само Фльор беше сигурна за истината, защото поне от десет години баща ѝ не се бе къпал в морето.

Малко преди това да се случи, тя срещна Люсиен. Срещна го докато гостуваше на своя приятелка от училището в Лондон.

Запознанството им бе станало случайно, но още в мига, в който ръцете им се докоснаха и Люсиен ѝ се поклонил с онова неподражаемо накланяне на главата, характерно за неговата нация, Фльор разбра. Тя усети нещо живо и пърхащо да се надига в гърлото ѝ, нещо, което я задушаваше; усети, че очите ѝ блестят като фарове в морето и че посланието, което те носят, сигурно достига до него.

Може би той бе усетил пръстите ѝ да трепват, може би и той бе изпитал в този момент чудото и красотата на онзи бликащ пламък, който наистина съществуваше.

Съвсем скоро след това те разкриха един на друг любовта си. Прегръщаха се, изпаднали в екстаз, но изпълнени и с едно болезнено чувство, защото Люсиен трябваше да си замине. Трябваше да се върне във Франция. Той беше пилот и беше дошъл в Англия във връзка с някаква задача към Министерството на въздушните сили. Сега трябваше да се върне и да даде отчет за свършената работа.

— Кога ще те видя пак?

— Скоро, много скоро, любов моя.

— Да, но кога? — бе повторила настойчиво тя въпроса си.

Той само сви рамене, наклони главата ѝ назад и ѝ отвърна с целувки.

В онзи момент никой не би могъл да повярва, че съдбата може да ги раздели задълго. Люсиен си бе заминал и почти веднага след това, когато се завърна в Сийфорд, баща ѝ се удави.

Фльор беше обезумяла. Толкова обезумяла, че напусна къщата, която някога бе наричала свой дом; къщата, в която се приютяваше жената, която тя смяташе за истинската убийца на баща си.

Беше стегнала трескаво багажа си. Без да каже дума на никого, тя прекоси Ламанша и с пребледняло лице и водена от някаква магнетична сила, която потискаше страха ѝ, тя отиде в дома на Люсиен без предизвестие.

И той се беше зарадвал. Ако бе изненадан от постъпката ѝ, както бе изненадана майка му, той не го показа, в израза на лицето му и в думите му нямаше и следа от упрек.

Беше я притиснал до себе си, беше ѝ обещал, че ще се оженят, и тя беше напълно успокоена, обзета от някакъв неописуем възторг.

Бяха прекарвали точно дванадесет часа заедно в замъка, когато Люсиен получи съобщение, че трябва да замине. Нито Фльор, нито майка му бяха обезпокоени. Те бяха обръщали твърде малко внимание на слуховете във връзка с международното отношение и когато Франция и Англия обявиха война на Германия, те останаха ужасно изненадани. Новината за тях бе като гръм от ясно небе.

Едва тогава започнаха да осъзнават какво означава това — за Люсиен... за тях самите. Две седмици след обявяването на войната Люсиен дьо Сарду бе убит...

* * *

Фльор закопча каишката на часовника си и се изправи.

— Готова съм, Мари. Да слезем долу.

— Ще дойдете ли да видите мадам?

— Разбира се — отвърна Фльор, — но първо искам да набера малко цветя — от белите рози, които тя така обичаше.

Докато младото момиче и старата жена вървяха по дългата галерия, отвън се чу шум от кола, която приближаваше към замъка по алеята, посипана с чакъл, която сега страшно се нуждаеше от поддържане.

Те и двете спряха като по команда. Кой ли можеше да бъде това? Очите им се срещнаха и те видяха в тях изписан собствения си страх.

Тогава Фльор тръгна към прозореца, който гледаше към парадния вход. Колата бавно заобиколи около затревената площ пред замъка.

Фльор инстинктивно протегна ръка и хвана ръката на Мари. Пръстите ѝ — твърди и силни — се вкопчиха в пръстите на старата жена. Колата, която приближаваше към входа на замъка, бе една от онези, които принадлежаха на Германския щаб.

Останаха като парализирани, когато униформеният войник пъргаво изскочи от колата и отвори задната врата. Отвътре слезе някакъв човек. Виждаха го ясно. Той бе нисък и здраво сложен, облечен в тъмни цивилни дрехи.

Обърна се и каза няколко думи на пътника, който бе останал в колата, а после вдигна ръка и го чува ясно да казва:

— Хайл Хитлер!

Отвътре се чу като ехо: „Хайл Хитлер!“, а някъде от дълбините на замъка долетя звукът на звънеца при входната врата.

[1] Грандама, аристократка (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Бедничката ми (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] Момичето ми (фр.). — Бел.прев. ↑

[4] Шваби, фрицове (фр.). — Бел.прев. ↑

[5] Замъкът (фр.). — Бел.прев. ↑

[6] Добрият Господ (фр.). — Бел.прев. ↑

[7] Свине (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ВТОРА

Мари бавно пресече вестибюла, като влачеше краката си по мраморния под. После започна да дрънчи с веригите и катинарите на голямата врата.

Тя се отвори бавно, пантите ѝ изскърцаха и мъжът, който бе стоял отвън на слънцето, бързо се вмъкна вътре, като че ли едва бе дочакал да му отворят.

— Аз съм Пиер дьо Сарду.

Говореше авторитетно. Гласът му, който изпълни целия вестибюл, бе стържещ и неприятен.

— Контесата? — попита кратко той, като се взираше в Мари, която бе скрита зад вратата.

— Мадам почина.

— Така ли?

Мъжът влезе по-навътре. Фльор, която слушаше разговора, имаше усещането, че той не е изненадан от съобщението. Беше сигурна, че той го е знаел, преди да дойде. Чудеше се кой ли би могъл да му каже. Докторът? Свещеникът? Ако това бе така, те, разбира се, трябваше да я предупредят или поне Мари, че един роднина е на път към замъка.

Оглеждаше преценяващо мосю Пиер дьо Сарду и не беше приятно впечатлена. Той не беше толкова нисък, колкото изглеждаше, когато го видя за първи път от прозореца на горния етаж, но беше набит, склонен към напълняване, и ѝ бе трудно да повярва, че е някакъв роднина на Люсиен. Във вида му нямаше нищо аристократично, нито пък в поведението му, защото неговата арогантност и резките изречения, които сякаш изстрелваше от устата си, бяха по-скоро подражание, отколкото нещо вродено.

Тогавата той обърна тъмните си очи към нея. Фльор имаше усещането, че той е неприятно изненадан от присъствието ѝ.

— Това е...? — неизреченият въпрос бе по-скоро към Мари, отколкото към нея.

— La femme de m'sieur Lucien.^[1]

Сърцето на Фльор затуптя по-бързо, но тя не каза нищо, не направи никакво движение, а само стоеше и чакаше събитията сами да последват, без да се мъчи да ги предизвика.

— Неговата съпруга! — възкликна мосю Пиер. — Но защо не ни е било съобщено? Не сме получавали такова съобщение, когато бяхме уведомени за смъртта му.

Двете жени останаха мълчаливи и той внезапно тръгна през вестибюла към Фльор.

— Вярно ли е това, което тя казва? — попита той. — Вярно ли е, че сте негова съпруга?

Фльор пое дълбоко въздух, а после с глас, който едва можа да познае, тя излъга:

— Да, аз съм съпругата на Люсиен.

— Мадам!

Усети, че той поема ръката ѝ и я поднася към устните си. После започна да говори любезно:

— Трябва да простите изненадата ми. Нямах представа. Мислех, че леля ми, контесата, живее тук сама с прислугата си, но виждам, че съм сгрешил. И има ли... ще ми простите ли, че питам... има ли деца от брака ви?

Внезапно Фльор изпита безумно желание да го удари по лицето. Не знаеше защо. Просто имаше нещо в усмивката и в израза на очите му, което я караше не само да се отвращава от въпросите му, но и да се страхува от тях.

Всичко бе прекалено хаотично и прекалено неочаквано, за да може да остане спокойна, но за едно бе сигурна, макар и само за едно — каквото и да кажеше, думите ѝ после можеха да имат опасни последствия и този човек ѝ беше неприятел.

— Нямам деца — каза тя тихо. — Но няма ли да влезете в салона? Сигурно ще пиете след това пътуване. Може би чаша кафе?

— Благодаря ви, но съвсем скоро обядвах.

Фльор го въведе в салона. Като отваряше вратата, тя зърна лицето на Мари и от израза ѝ разбра, че тя я предупреждава. Тя също бе усетила опасността.

Следобедното слънце грееше през спуснатите щори и образуваше златни ивици върху килима. Тези ивици приличаха на

решетки. Решетките на затвор.

— Отдавна ли сте тук.

— Да, отдавна.

— Не мога да разбера защо милата ми леля не ме е уведомила за едно толкова интересно събитие като сватбата на Люсиен. Освен това щях да подаря нещо за спомен.

— Бяхме женени за кратко време преди той да бъде убит — каза Фльор през стиснатите си устни.

— Това, разбира се, обяснява нещата. Този шок... нещастieto трябва да е било ужасно. И все пак тя смело отговаряше на съболезнователните писма. Аз самият получих такъв отговор. В него пише с гордост и с много подробности за Люсиен. Странно, че не е споменала нищо за съпругата му. Трябва да е забравила. Това, разбира се, е обяснението, но е странно, мадам, трябва да се съгласите с мен. Леля ми не беше педантично точна за тези неща, както може би сте забелязали. Кога почина тя?

— Тази сутрин, в шест и половина. Искате ли да я видите?

— Има много време за това. Тази вечер ще отседна тук, разбира се. Погребението утре ли ще бъде?

— Вдругиден.

— Така ли? Значи ще имаме удоволствието да си правим компания до сряда. Може да се появят и други членове на фамилията, не зная, но аз ще имам много работа. Нали разбирате, сега аз съм глава на фамилията.

— Наистина ли?

— Да. Разбира се, сега аз трябва да се наричам граф дьо Сарду, но ние от по-младото поколение не се занимаваме с такива дреболии — шарените дрънкулки, останали от хилавата вече аристокрация. А, не, не. Предпочитам да ме наричат „мосю“. Аз съм демократ. Сигурен съм, че и вие сте, мадам?

— Приятно ми е да го чуя.

— Между нас ще има много общи неща, виждам това. Видяхте ли завещанието на мадам контесата?

Последният въпрос бе направо изстрелян към Фльор. Тя не побърза да отговори. Наведе се да подреди върху една масичка няколко малки порцеланови кутийки за енфие, като се забавляваше, че държи

своя инквизитор на тръни, защото много добре разбираше, че само това го вълнуваше в момента.

— Не, не зная нищо за него — най-после изрече тя. — Ако е оставила завещание, то сигурно е у адвоката.

— Разбира се.

Чу как мосю Пиер въздъхна с облекчение. Прекоси стаята после се върна.

— Ще ми разрешите ли да пуша, мадам?

— Разбира се. Извинете ме, че забравих да ви предложа...

— Това е, защото толкова дълго сте живели в къща без мъж — каза той и запали цигара. — Вие бяхте ли тук, когато Люсиен беше убит?

— Да, тук бях.

— Къде се оженихте?

Фльор усети, че трепери. Ето го въпросът, от който се страхуваше. Сега беше само въпрос на време да бъде разкрита.

— В Париж.

— В Нотр Дам?

— Не, в Мадлената.

Не знаеше защо му противоречи, освен заради самото удоволствие да му противоречи.

— Странно наистина! Всички Дьо Сарду са се женили в Нотр Дам.

— Люсиен искаше да направи изключение.

— Ще ме извините, мадам, но искам да попитам как е моминското ви име?

Фльор се усмихна. Сега вече беше на твърда почва. Не се налагаше да лъже. Можеше да каже името на баба си, те бяха известна фамилия.

— Фльор дьо Малмон.

— Но, разбира се, познавам тази фамилия.

В мазния му глас прозвуча нотка на уважение, но Фльор знаеше, че това в никакъв случай не го задоволяваше. Той все още се съмняваше, дори повече отпреди.

Със закъснение се сети, че единственото възможно обяснение за един таен брак можеше да бъде фактът, че Люсиен се е оженил за момиче без име, момиче без произход, който фамилията да може да

приеме. Е, вече бе свършено и тя не можеше да направи нищо, освен да чака следващия му въпрос. Тогава с радост чу, че вратата се отваря. Поне за момент можеше да си поеме глътка въздух.

Беше Мари с кафето, или по-точно онази ужасна смес, която им заместваше кафето и единствено можеше да се достави от година насам.

— Кафе, мосю?

— Благодаря. Ако го поставите на масата, аз ще си го сервирам след малко.

На Фльор ѝ се стори, че носът му се набръчка, когато усети миризмата на кафето. Несъмнено мосю Пиер с германските си приятели имаше начини да си доставя много по-приятни за небцето напитки от тези, които пиеха неговите сънародници.

Мари се обърна, за да излезе от стаята. Когато стигна до вратата, той я попита рязко:

— Искам да изпратя известие в селото. Има ли някой, който може да отиде?

— Не, мосю. Тук сме само двете с мадам.

— Но това е смешно! Може би градинар, или някой от фермата?

— Няма никой, мосю, на когото можем да наредим. Преди войната имаше много хора, които с радост искаха да служат в замъка. Но сега служат на поробителите си.

Мосю Пиер отвърна с раздражение.

— Тогава ще трябва сам да отида. Трябва да се видя със свещеника, с доктора... — Той внезапно спря.

„И с адвоката“ — добави Фльор вместо него наум.

— Да, мосю — Мари търпеливо стоеше и чакаше, твърдо решена да не бъде разговорлива и полезна с каквото и да било.

— Можеш да си вървиш.

— Благодаря, мосю.

— Тя, разбира се, казва истината — обърна се той към Фльор. — Значи няма никой, когото мога да изпратя, или някакъв начин да съобщя на тези хора да дойдат тук?

— Боя се, че няма — отвърна Фльор. — А естествено, нямаме и кола.

— Естествено! А колата...

— Германците я взеха още преди година.

— Да, разбира се. Но сигурно са платили на мадам нейната стойност.

— Нямам представа.

Фльор много добре знаеше, че контесата не бе получила компенсация за колата на Люсиен. Беше ѝ споменато нещо неясно, че ако подаде молба, могат да ѝ дадат фактура, която след време ще ѝ даде право да си поиска стойността на колата. Но тя не бе предприела нищо по въпроса.

Фльор беше твърдо решена да не споменава нито дума, за да не даде възможност на мосю Пиер да се възползва и да получи нещо, което е принадлежало на Люсиен.

— Е, тогава аз самият трябва да отида. Мохамед отива при планината! — той се засмя с усилие. — Довиждане, мадам, няма да се бавя. Ще вечеряме заедно, надявам се?

— По кое време ще ви бъде удобно, мосю?

— Седем часът ще бъде добре.

— Чудесно.

— Много добре, тогава. Е, хайде, до довечера, мадам.

Той ѝ хвърли един поглед, който трябваше да мине за галантен, след това излезе от стаята наперено, като човек, който си въобразява, че някоя жена му се възхищава.

Фльор остана неподвижна. Изчака, докато чу, че входната врата се затваря... после шумът от стъпките му, които мачкаха чакъла по алеята, постепенно заглъхна в далечината... докато настъпи пълна тишина. Тогава тя се отпусна на дивана и постави ръцете си върху пулсиращото си чело. Бавно, много бавно напрежението ѝ започна да изчезва.

— Трябва да помисля — изрече на глас тя. — Трябва да помисля.

Какво щеше да прави? Как можеше да избяга от клопката, която бавно се затваряше около нея? Защо Мари бе казала, че тя е съпруга на Люсиен? Беше лудост, но пък какво друго можеше да каже? Можеше той да поиска да види документите ѝ и тогава всяко друго увъртане, всяка друга лъжа можеше да засили още повече подозрението му.

Чудеше се как е позволила да бъде толкова неразумна, че да не предвиди всичко това. Трябваше да си тръгне по-рано. Но знаеше, че нямаше да е възможно да остави контесата сама, докато тя умираше.

Обичаше възрастната дама. Беше се страхувала от нея, не я разбираше, но как би могла да разбере някой, който има друг начин на живот, който има друга националност? Но тя бе последната ѝ връзка с Люсиен и Фльор се беше хванала за това, щастлива само от факта, че се намира в неговия дом.

Да, беше се оказало невъзможно да си тръгне и да остави всичко, което значеше толкова много за нея. Но сега ясно съзираше опасността.

Способността на контесата да урежда някои неща се коренеше в собственото ѝ лично влияние — властта, която имаше в селото поради положението си. Сега мястото ѝ щеше да се заеме от друга и то много по-различна от нея личност — мосю Пиер.

Фльор често се бе усмихвала при спомена за това как кметът бе дошъл в замъка по нареждане на контесата. Колкото и да се гордееше Франция със своята демокрация, в тези отдалечени селца аристократите все още бяха от значение, все още имаха място в местната йерархия.

Контесата бе помолила той да дойде и малкият човечец, бакалин по професия, с неудобство бе влязъл в салона, където тя го очакваше. По челото му беше избила пот, а в ръцете си въртеше и мачкаше шапката си, докато слушаше това, което мадам имаше да му каже.

— Господин кмете, нашата обичана страна отново бе потъпкана от варвари. Земята ни отново е под насилнически ботуш и кръвта на сънародниците ни креци за отмъщение. Съгласен ли сте с мен?

— Да, мадам... но мадам ще ме извини, но предлагам, мадам, да не говори за такива неща толкова високо.

Контесата се беше засмяла.

— Аз съм стара жена, господин кмете, а човек умира само веднъж. Синът ми вече даде живота си за Франция. Ще бъда горда, ако мога да предложи и своя живот за същата кауза.

— Мадам е много смела.

Въпреки това Фльор знаеше мислите му, сякаш ги изговаряше на глас. Той мислеше за себе си, за дебелията си жена, на която, както хората в селото приказваха, той непрекъснато изневеряваше, за шестте си деца, най-голямото от които бе пленник в Германия.

— Ние се разбираме взаимно — бе продължила контесата. — Не се налага да казвам нищо повече от това. Но, господине, в желанието

си да поговорим за политиката пропуснах да ви представя снаха си Фльор. Господин кмете, мадам Люсиен дьо Сарду.

Само за миг малкият човек изглеждаше учуден, а после — с бързината, характерна за неговата нация — той бе разбрал.

— Enchante^[2], мадам, моите поздравления — бе промърморил той, а после застина в очакване, защото знаеше какво се иска от него.

— Моята снаха — беше продължила контесата, — я сполетя неприятен инцидент, мосю. Тук снощи стана малък пожар, нищо сериозно, сами успяхме да се справим и да го угасим, но за нещастие документите на мадам изгоряха, нейната *carte d'identite*^[3]. Нищо не остана и което е още по-злополучно, никой не се беше сетил да препише номерата.

— Разбирам, мадам. Те могат да бъдат заменени.

— Благодаря, господин кмете, това е много мило от ваша страна.

Контесата му подаде ръката си, кметът се наведе, целуна я и разговорът приключи.

На следващата сутрин вторият му син — Фабиен, пристигна с велосипеда си. Той ѝ предаде лична карта с новото ѝ име. Датата на издаването бе зацапана по доста мистериозен начин.

Но сега Фльор виждаше опасността от тази, както тогава ѝ се струваше, лесна измама. Най-много от всичко съжеляваше, че контесата я беше накарала да изгори британския си паспорт.

— Опасно е — бе настояла мадам и въпреки всичките протести на Фльор пламъците — този път истински — лакомо бяха погълнали кориците от синьо платно и страницата, на която бе написано името на министъра на външните работи.

Но контесата все пак беше излязла напълно права. Германците бяха дошли на другия ден. Мари, която обикновено бе много спокойна, уплашено бе повикала контесата и Фльор, които бяха в градината.

— Мадам! За бога, извинете ме, мадам, но на вратата има германци!

Беше се задъхала от вълнение, а шапчицата ѝ с къдрички по края беше килната настрани върху сивите ѝ коси.

— Германци?

— Да, мадам. Искат да говорят с вас.

— Благодаря ти, Мари. Успокой се.

— Да, мадам.

— И шапката ти е накриво. Мари.

— Pardon, мадам!

Германците претърсиха къщата. Надникнаха навсякъде, за да търсят френски войници. Откараха прасетата и пилетата и взеха половин опушена свиня, която висеше в кухнята на Мари. Източиха бензина от колата в гаража и казаха, че по-късно ще изпратят хора да вземат и самата кола.

Дойдоха отново след няколко дни и отведоха Луи, човека, който работеше в градината. Не обясниха на никого защо го правят. Отначало не се знаеше дали замъкът и селото ще останат в окупираната територия или извън нея.

Не говореха за това, но Фльор знаеше, че контесата с часове се моли на бога в малкия, сив параклис, където над олтара висяха знамената, пленени в битките от фамилията Дьо Сарду.

И един ден научиха, че линията е била изтеглена и че те се намират някъде на около двадесет мили навътре в окупираната от германците територия на Франция.

Фльор внезапно се изправи и отиде до прозореца. Градината бе тиха и спокойна.

Някак странно ѝ се струваше, че по целия континент царят ужас и насилие, че всяка минута умират стотици мъже, а други попадат в плен и биват откарвани в концентрационни лагери, където ги измъчват и пребиват от бой докато умрат или полудеят.

Навсякъде царяха страх и мизерия, паника и скръб, лишения и чист садизъм.

„О, господи, страх ме е!“ — помисли си Фльор.

Тогава изведнъж тя разбра, че по някакъв начин можеше и щеше да се измъкне.

[1] Жената на мосю Люсиен. (фр.) — Бел.прев. ↑

[2] Приятно ми е. (фр.) — Бел.прев. ↑

[3] Лична карта (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ТРЕТА

Нещо ставаше... нещо я плашеше. Фльор се раздвижи конвулсивно и се опита да изкрещи. Но тогава една ръка затисна устата ѝ. Тя изживя един миг на истински ужас... после чу гласа на Мари.

— Всичко е наред, мамзел, това съм аз, Мари. Не се страхувайте.

— Мари!

Фльор се обърна, обхваната все още от ужаса на съня си, усещайки, че сърцето ѝ препуска, а дъхът ѝ излиза със свистене от устните, върху които все още усещаше болка от пръстите на Мари.

— Ш-ш-т, тихо! Трябва да не вдигаме шум. Имам новини за вас.

Фльор седна в леглото. До главата ѝ имаше свещ, но треперещият ѝ пламък осветяваше само част от стаята, а останалата част тънеше в мрак и беше дори страшна със своите сенки.

— Какво има?

Мари се приближи и лицето ѝ почти докосна лицето на Фльор.

— Фабиен ни донесе новини. Трябва да тръгнете веднага, мадмоазел, вие сте в опасност.

— Разкажи ми какво каза той.

Мари се приближи още повече и гласът ѝ стана толкова тих, че Фльор трябваше да се напруга, за да чува думите ѝ.

— Отнася се до мосю Пиер. Когато отишъл в селото, той не само посетил доктора и свещеника, но отишъл и до телефона да се обади в Париж за вас, мадмоазел!

Мари направи драматична пауза като човек, който е достигнал до върховия момент на своя разказ.

— За брака ми ли?

Мари кимна.

— Да. Говорил със свой приятел от някаква канцелария мисля, че така каза Фабиен. Казал му да отиде до Мадлената рано тази сутрин и да направи запитване дали сте се оженили там с мосю Люсиен и му дал някакви приблизителни дати. Бързал е много. Фабиен казва, че най-напред наредил на приятеля си да отиде веднага, в същия момент.

Но имало някакво затруднение, свещеникът, който отговарял за регистрите, не бил там в момента. Както и да е, той ще отиде да пита тази сутрин. Ето защо, мадмоазел, трябва да тръгнете веднага.

— И ако открие, че имената ни ги няма в регистрите — замислено каза Фльор, — тогава какво?

— Тогава мосю Пиер ще открие и други неща. О, мамзел, снощи, когато ви говореше по време на вечеря, аз слушах. Вие говорите френски чудесно, но не така, че да бъде измамен един французин. Германец — да. Какво ли знаят те за нашия език. Но мосю Пиер, той разбира. Гледах как ви наблюдава, как ви слуша. Мамзел, той има подозрения за вашата националност!

— И ако е така, ще се осмели ли да ме предаде, да ме разобличи, след като леля му ми е давала подслон през всичкото това време? Той сигурно...

— Мосю Пиер е предател — прекъсна я Мари. — Той работи за германците, ще бъде доволен да им направи услуга. Той е от типа на Лавал и не мислете, че семейната чест е по-важна за него от собствените му интереси. Не, не, мамзел, човек, който може да предаде родината си, сигурно няма да се поколебае да предаде и честта на фамилията си. Вие сте в опасност, *ma petite*, трябва незабавно да тръгвате.

— Но къде да отида? Къде мога да отида? — Фльор направи безпомощен жест с ръце.

— Мислих за всичко това — отвърна Мари, — а и господин кметът също има някои интересни идеи. Казал на Фабиен, че тези документи, които носите, трябва да бъдат унищожени. Няма да бъдете в безопасност, ако ги покажете на някой като мосю Пиер.

— Но какво ще ми даде той вместо тях? — попита Фльор.

— Уредила съм това — отвърна Мари. — Слушайте, мамзел, слушайте сега. Имам брат — Жак се казва. Той е привързан към мен и аз към него, макар че не сме се виждали от много години. Живее в Сент Мадлен дьо Бошан, малко селце, недалеч от Диеп. Жак има ферма там. Това е моят дом, разбирате ли. Някои от децата му работят с него, обработват земята, а някои от тях са рибари. Той има много деца. Ще отидете при него с документи, от които ще личи — ако някой иска да ги прочете — че сте негова племенница.

— Но, Мари, откъде мога да зная дали той ще иска да ме приеме?

— Ще ви приеме, защото аз ви изпращам. Той не обича германците. Най-голямото му момче, Франсоа, загина в Ардените. Отчето ми писа и ми съобщи за смъртта му, защото Жак не може да пише. През целия си живот е работил твърде много и не е имал време да учи.

— Но я си представи...

— Хайде сега, не бива да се безпокоите, мамзел. Всичко ще бъде наред, аз ви обещавам.

— О, Мари, ела с мен!

— И за това съм мислила — отвърна Мари, — но няма да бъде разумно. Ако мосю Пиер тръгне да ни търси, може да се досети, че ще си отида къщи. Но за вас — не, няма така лесно да се сети. Ще трябва първо да разбере в каква посока сте тръгнали.

— Ами разрешително за пътуване?

— Всичко ще се уреди. Фабиен се върна при баща си, за да го помоли да изготви документи на името на Жана Буве. Той съвсем точно ще обясни на господин кмета какво е необходимо. А онзи ще разбере, не е глупав човек.

— И за него е опасно — каза Фльор. — Така и не разбирам защо ще прави такова нещо за мен.

— Той не го прави толкова за вас, мамзел, а защото мрази германците. Може и да прилича на мишка, но има лъвско сърце.

— Нямах представа, че е така.

— Нито пък германците имат представа — мрачно отговори Мари. — Той е малък човек и изглежда уплашен и затова те го оставиха на тази служба. Заповядват му и са доволни от скромния начин, по който им обещава да им се подчинява. Но те нищо не знаят! Онзи ден на нашата гара пристигна товарен влак — продукти, откраднати от нашите ферми от нашите градини, за да бъдат откарани в Германия. Влакът спрял на гарата, а германците изпратили да повикат господин кмета и му казали, че десет мъже трябва веднага да бъдат докарани, за да смажат осите на колелата. Господин кметът се съгласил. „И внимавай, без глупости — добавили те. — Ако някой бъде хванат, че слага пясък или нещо друго на колелата, ще бъде разстрелян, както и семейството му, а също и тези, които работят с

него.“ А господин кметът казал: „Да, разбирам“. Повикал мъжете. Казал им пред германците колко е важна работата и че трябва да се свърши добре и добавил: „Трябва да бъдете много внимателни, mes enfants^[1]. Да внимавате ръцете ви да са чисти, докато вършите тази работа. Ако пипнете каквото и да е, освен греста, ще трябва да отидете до поточето зад гарата и да се измиете“. Германците одобрително поклащали глави, а мъжете наоколо, които слушали, едва не се разсмели. Защото това поточе, в което трябвало да ходят да си мият ръцете, е единственото място в селото ни, където има пясък — хубав, ситен, стържещ пясък. Мъжете, разбира се, го разбрали много добре и докато изпълнявали задачата си, често отскачали до поточето да се измият. Този влак е откарал в Германия доста шепи от нашия хубав пясък! Да, господин кметът не е толкова простоват, колкото изглежда. Можете да му се доверите. Но сега, мамзел, трябва да побързаме. Трябва да тръгнете веднага щом съмне.

Фльор се измъкна от леглото.

— Колко е часът?

— Почти четири — отговори Мари. — Вижте, приготвила съм ви багажа и дрехите.

Тя вдигна свещта и посочи един тъмен вързоп в ъгъла на стаята. До него имаше плетена кошница и стара, износена торба, направена от черга, от онези, които селяните във Франция неизменно носят със себе си, когато пътуват — една реликва, предавана от поколение на поколение.

— Но тези дрехи! — с учудване каза Фльор.

— Мамзел ще ме извини, но те са мои. Носила съм ги преди много години.

В гласа на Мари имаше копнеж. И когато Фльор повдигна роклята и я разгледа по-внимателно, видя, че бе почти нова — старомодна, но добре скроена, направена от тежка, черна материя. Мари все още я носеше в неделя и повечето жени от селото ходеха така облечени на църква.

— Но, Мари, не мога да взема това — най-хубавата ти рокля.

— Вече ми е доста тясна. Не съм я носила много.

— Защо?

— Беше част от чеиза ми.

— И не си се омъжила? Какво се е случило?

— Това е дълга история — бързо отвърна Мари. — Сега нямаме време за нея. Хайде, мамзел, трябва да се обличате.

Във всичко това имаше нещо трагично, но Фльор разбираше, че Мари има право. Сега не беше време за приказки, ако искаше да се измъкне преди мосю Пиер да се е събудил.

„Трябва да тръгна с най-ранния влак — мислеше си тя, — с този, който тръгва в пет и половина.“

Като се погледна в огледалото, Фльор изпита някакво странно усещане. Мари ѝ беше помогнала да закопчае отпред прилепналата по тялото ѝ горна част на роклята, която притискаше широката пола около талията, а отдолу имаше няколко фусты.

След това прибра косите си назад от челото и зад ушите и си сложи една протичка, черна, сламена шапка. Изглеждаше изненадващо млада, но в същото време не се набиваше в очи — млада селско момиче, което може да е тръгнало да поеме първата си служба като *femme de chambre*^[2].

— Ноктите ви, мамзел — настойчиво ѝ напомни Мари.

Фльор погледна маникюра си и разбра. Той в никакъв случай не подходеше на нейната героиня.

През цялото време, докато се обличаше, Мари стъпваше внимателно дрехите ѝ и ги нареждаше в кошницата и торбата. Най-накрая свърши.

— Как ще обясниш заминаването ми на мосю Пиер?

Мари сви рамене с някакъв вид фатализъм.

— Той ще обвини теб — каза Фльор. — Не мога да си позволя това.

— Не можете ли да му оставите едно писмо?

— Да, идеята е добра. Ще спомена, че съм получила телеграма, че една от братовчедките ми е болна. Няма да назовавам името ѝ или къде живее. Не, не, това би донесло неприятности на господин кмета. По-добре телефонно обаждане. Господин кметът може да каже, че е разбрал, че е от Париж.

Фльор отиде до бюрото, седна и написа кратка бележка.

„Мосю — започна тя просто, решена дори да не се придържа към учтивостта, що се отнася до такъв човек. —

Получих тъжното съобщение, че братовчедка ми е зле. Трябва веднага да отида при нея, а не желая да ви будя. Безкрайно съжалявам, че няма да мога да присъствам на погребението, но мислите ми и молитвите ми ще бъдат за мадам.“

Не подписа бележката. Усещаше, че не може да прибегне до тази последна лъжа, след като бе казала толкова много. Не искаше да си присвои, дори и за последен път, името на Люсиен, на което никога не бе имала право.

Пъхна бележката в плик и го адресира.

— Няма да му го давам — каза Мари, — чак когато не мине по-голямата част от деня.

— Внимавай, Мари. Не бива да го дразниш повече, отколкото е необходимо.

— Не се страхувам. Аз съм стара. Няма никакво значение какво ще се случи с мен. Но вие сте млада.

Чуха как часовникът във вестибюла удари пет пъти.

— Трябва да тръгвате — разбърза се Мари. — Фабиен ще ви чака на алеята зад къщата. Ще ви даде документите и после, мамзел, има още нещо.

Тя извади от джоба си кожено портмоне. Като ѝ го подаде, се разнесе звън. Усетила тежестта му, тя разбра, че в него има монети.

— Какво е това?

— Беше на мадам — отвърна Мари. — Тя винаги настояваше да държим в къщата малко бели пари за черни дни. Добре помнеше нашествието през 1870 година, знаеше какво стана с франка по време на предишната война. „Ще запазим малко злато, Мари — казваше ми тя често, — златото винаги има стойност.“ И така, ние го скрихме, тя и аз, но сега е моментът да използваме нашето съкровище, да проверим стойността му.

— Но, Мари, не мога да взема това!

— Ваше е, защото обичахте мосю Люсиен и той ви обичаше — простичко обясни Мари и всички протести, които Фльор се готвеше да изрече, замряха на устните ѝ.

Знаеше, че Мари иска тя да вземе тези пари. Знаеше, че тя вярва, че ѝ принадлежат по право, и някак си като че ли фактът за тяхната стойност в момента губеше значение. Това беше желанието на Мари. И нямаше нужда да ѝ се напомня, че тя самата може да ги вземе. А колко лесно би било за нея да го направи.

Фльор импулсивно се наведе и целуна набръчканата буза.

— Благодаря ти, Мари. Ще мисля за тях като за нещо, което идва от Люсиен. Може би те ще ми помогнат и ще ме закрилят така, както знам, че Люсиен ще ми помага и ще ме закриля през това пътуване.

— Ние всички сме в ръцете на Бога — отвърна ѝ Мари.

За миг притисна Фльор към гърдите си и тя знаеше, че в този момент старата жена всъщност се прощава с Люсиен.

* * *

Като стъпваше тежко по алеята с кошница в едната ръка и торбата в другата, усещайки добре огромната, широка пола и всекидневните груби, ниски обувки, Фльор се чувстваше така, сякаш това, което ѝ се бе случило от началото на войната, бе само един сън.

Видя Фабиен под дърветата. Дойде към нея и взе кошницата от ръката ѝ. Тогава тя се обърна и погледна към замъка.

„Една картина от миналото — помисли си тя. — И вече останала назад и изчезнала, що се отнася до мен.“

Не знаеше защо не се чувства тъжна от този факт. Мислеше, че трябва да има сълзи в очите си, да усеща драматичността на момента.

Вместо това докато вървеше до Фабиен, тя откри, че откликва на момчешкото му вълнение. Той смяташе всичко това за една хубава шега. Дори ѝ завиждаше, че ще попътува из страната. Сам ѝ го каза.

— Няма да е за удоволствие — каза Фльор, като малко го упрекваше, че не разбира опасността от това, което тя прави.

— Винаги е удоволствие да измамиш швабите — засмя се той. — Ето тук са разрешителните ви, мамзел. Ще ви ги дам, преди да стигнем до гарата. На баща ми му хрумна една идея. Първият документ, който ще ви дам, е разрешително само за посещение на пазара в Бюгале. Ще ви го поискат тази сутрин. А после, когато сменят влака, ще покажете другите си документи. Там няма да има никой, който да прояви

съмнение. Но тук на гарата може да им се стори подозрително, че искате да отидете толкова далеч.

— Разбирам — каза Фльор. — Нали ще благодарите на баща си. Нали ще му кажете колко съм му благодарна? Страхувам се, че може да си навлече неприятности.

— Баща ми се погрижи това да не се случи. Имате късмет, че той имаше тези разрешителни, мамзел. Взел ги е от един германец, които си бил пийнал повечко една нощ. Когато си лягал, баща ми го помолил за обичайните разрешителни за пазара на другия ден. „Намери ги и ще ти ги разпиша“ — казал му германският офицер. Бил в добро настроение. Баща ми приел думите му в буквалния смисъл. Намерил не само разрешителни за пазара, но и други. И всичките се оказаха много полезни, за едно или за друго. Но, естествено, той ги използва само в краен случай.

— Мъдър е.

— Мъдростта на змията! — похвали се момчето.

Приближаваха гарата. Фабиен спря в сянката на една купа сено и извади документите. Фльор ги сложи в старото износено кожено портмоне, което Мари ѝ беше дала, и после ги пъкна дълбоко в страничния джоб на полата си. Странно беше усещането от това, че не носи чанта, но Мари не ѝ беше позволила да вземе дамска чанта.

— Обичайното нещо е да носите портмоне — бе настояла тя. — Не бива да привличате вниманието.

Фльор бе проявила разбиране. Тя само се надяваше, че някой любопитен германец няма да поиска да види багажа ѝ. Това би я издало веднага.

Перонът беше претъпкан с хора. Погледнато отстрани, това бе обикновената тълпа от предвоенните години, хора, тръгнали на пазар, да продават и да купуват в съседния град. Но при един по-внимателен поглед човек можеше да види колко малко неща имаха за продан тези хора.

Големите кошници, които преди войната биха побрали половин дузина охранени патици, килограми златисто масло и десетки големи, кафяви яйца, сега бяха тъжно празни. И всеки един от техните собственици имаше загрижен, разтревожен и съсредоточен израз на лицето, като че ли от това отиване до пазара зависеше животът му.

Нямаше го веселото бърбене, размяната на клюки и сърдечни поздрави, които бяха така характерни за пазарния влак. Сега пътниците стояха мълчаливи, с приведени рамене. Един изморен народ, за който пътуването вече не беше приключение, а нещо натрапено, нещо, от което никой не може да се избави.

Фабиен се сбогува с Фльор преди тя да влезе в гарата.

— Идете до предния край на влака, мамзел — посъветва я той.
— Там на перона има по-малко хора.

— Така и ще направя — отвърна Фльор. — Още веднъж благодаря.

Опита се да му даде бакшиш. Извади една банкнота от двадесет франка от портмонето си, но той ѝ отказа рязко, почти грубо.

— На вас ще ви трябват, мамзел — каза той и добави с момчешка сериозност: — Ние не сме забравили мосю Люсиен. Никой от селото не го е забравил.

Фльор усети как сълзите ѝ напират в очите. Не можеше да каже нищо. Вместо това бързо се обърна и влезе в гарата.

Разглеждаха дълго и внимателно разрешителното ѝ, после ѝ го върнаха. Тя тръгна по перона притеснена, усещайки, че я наблюдават. Но очите, които я проследяваха, бяха твърде уморени и апатични, за да проявят любопитство.

Влакът влезе в гарата, бълвайки черен дим с отвратителна миризма. Бяха ѝ казвали, че причина за това са нискокачествените въглища, които се използваша, защото най-добрите ги откарваха в Германия, за да бъдат използвани от нацистите. За французите оставаше само боклукът, лошото качество, с което трудно се работеше.

Вагонът, в който се качи Фльор, не беше пълен. В купето с нея пътуваха една жена, която в едната си ръка държеше покрита кошница, а с другата стискаше момиченце — очевидно нейна внучка, един работник, който пушеше лула, димът, от която изпълваше купето с неприятна и лютивва миризма, една монахиня с бяла, прилепнала към главата ѝ шапчица. Тя седеше тихо в ъгъла и броеше зърната на броеницата си, без да вдига очи към другите пътници.

След известно време детето наруши тишината.

— Grande mere, j'ai faim^[3].

Баба ѝ се наведе и тихичко ѝ заговори. Фльор чу, че тя обясни на детето, че по-късно ще намерят храна.

— Но аз съм гладна сега — настояваше момиченцето — Тук имам глад.

И то потупа малкото си коремче.

Баба ѝ отговори остро. Детето млъкна, но устничките му продължаваха да се движат и Фльор видя, че то непрекъснато повтаряше, отново и отново:

— Гладна съм. Тук имам глад.

Пристигнаха в Бюгале и за нея беше истинско облекчение да излезе от купето и да се махне от потискащото мълчание на хората, които седяха, мислеха, чувстваха един до друг, но толкова бяха изплашени, че не можеха да разменят дори най-обикновена любезност помежду си.

След Бюгале продължи едно безкрайно пътуване, без удобства, в мълчание и часове наред. Имаше безброй много прехвърляния от влак на влак, трябваше да се правят заверки на билетите, трябваше да се плащат още франкове.

Беше невъзможно човек да не забележи колко много страда Франция под игото на завоевателя. Достатъчно бе дори само да се погледне през прозореца и да се видят разрушени стени, небоядисани къщи, непоправени порти и огради.

Имаше и по-очевидни признаци: крави, на които им се брояха ребрата, коне, толкова немощни, че не биха се справили и с най-малкия товар, прасета, които очевидно бяха държани гладни. Но преди всичко биеше на очи липсата на достатъчно животни.

Къде бяха стадата, които изпълваха зелените пасбища надолу към виещите се реки? Защо фермите като тази, която току-що бе преминала покрай тях, изглеждаха празни? Само някое овчарско куче, слабо и жалко, се влачеше към сянката на дърво или храст, за да се спаси от силното слънце.

„Каква тъжна земя“ — мислеше си Фльор и усещаше как сърцето ѝ се свива от жалост.

Единствените коли по пътищата бяха германски военни машини, препускащи напред, често пъти ескортирани от мотоциклетисти. Където и да се появяха те, там неизменно се появяваше и пречупеният кръст — черен и злокобен.

Германците изглеждаха охранени, особено в сравнение с французите, които превиваха гръб на полето.

Не беше за чудене, че така ги мразеха. Фльор си спомняше разни истории от миналата година за това как реколтата била отнемана веднага след като я складирали в хамбарите или за това как цели семейства били оставяни без храна, когато картофената реколта била реквизирана.

Над главите им летеше германски самолет, който бавно се движеше на фона на безоблачното, синьо небе. И Люсиен някога така се бе извисявал в небесата...

Все по-нататък и нататък я отнасяше влакът, а колелетата монотонно тракаха. Те бяха подходящ акомпанимент на въпроса, който не излизаше от главата ѝ, безмилостно настоятелен:

„Като стигна там... после какво?“

[1] Момчета, юнаци (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Камериерка (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] Бабо, гладна съм. (фр.) — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Фльор стоеше отвън пред малката гара и се оглеждаше зашеметена. Беше така безкрайно отпаднала, че ѝ бе трудно да възприеме факта, че е стигнала края на пътуването си.

В далечината се виждаше морето, блестящо и ослепително синьо под следобедното слънце. Чайки, които крещяха наоколо, търсеха храна из разораната земя на нивите около гарата.

Най-последно беше пристигнала, беше стигнала до Сент Мадлен дьо Бошан след едно безкрайно пътуване.

Мари я беше предупредила като стигне на гарата да не задава въпроси.

— Ще се чудят коя сте — бе ѝ казала тя. — Тръгнете право напред по пътя към морето и след около една миля завийте наляво.

„Около една миля!“ На Фльор сега това разстояние ѝ се струваше непреодолимо.

Погледна към белия, пращен път, по който вървяха няколкото пътници, които бяха слезли с нея от влака.

„Да можех малко да поспя“ — помисли си тя.

Част от изминалата нощ прекара на дървената пейка на една железопътна гара. Чакалната беше затворена и заключена. „Нареждане на германците“ — предположи тя. На няколко пъти през нощта разни служители бяха обикаляли, вперили презрителни погледи към чакащите групи от измръзнали, но търпеливи пътници.

Безброй пъти трябваше да показва документите си. И все същите въпроси, и все същите обяснения.

Един-два пъти ѝ се случи сърцето ѝ да се разтупти силно от страх, когато ѝ се беше сторило, че някой от инспекторите се вглежда в нея твърде любопитно. Но пияният офицер, който беше подписал разрешителните на господин кмета, е бил с висок чин.

Всеки път, когато ѝ връщаха документите след някоя забележка, че не е подходящо да се пътува на дълго разстояние по това време, тя

ги прибираще с благодарност, че още една пречка беше прескочена, още една бариера премахната.

И сега най-после, колкото и да не ѝ се вярваше, тя бе постигнала целта си, но бе прекалено уморена, за да изпитва нещо друго, освен пълно изтощение. Пътят се простираше напред. Е, нямаше как. Трябваше да се върви напред.

Тя вървеше нататък и нататък, влачейки крака, а багажът ѝ пречеше да се движи. Като че ли бе облечена в олово.

Беше горещо и тя усети как потта се стича на ручейчета по челото ѝ.

„Може и да размаже част от мръсотията“ — мислеше си с безразличие тя, като знаеше колко прах и мръсотия бе насъбрала по време на пътуването. Купетата бяха мръсни, а по пода имаше не само прах и кал, но и парчета гниеца храна, хартийки и пепел от цигари.

Продължаваше да върви. Сега вече можеше да усети острия и солен мирис на морето, с който бе наситен въздухът. Откъм морето подухваше свеж, живителен ветреца. Съвсем неочаквано сърцето ѝ се сви в копнеж по Англия, копнеж по дома.

Нататък... нататък... прахта се вдигаше при всяка нейна стъпка. Нататък... нататък... този път никога ли нямаше да свърши?

На няколко пъти тя спираше, оставяше багажа си на земята, изкушена от мисълта да го остави там и да продължи без него, като вярваше, че после ще се върне да го вземе. Би го направила, но се страхуваше, че някой може да го отвори и да се изненада от съдържанието.

Пътят се виеше напред, а полето от двете страни беше напълно безлюдно. Фльор забеляза, че сега вече вървеше встрани от селото. Чудеше се колко ли още трябва да върви, преди да стигне до фермата.

„Не може да не я видите“ — беше ѝ казала Мари, но сега тя започваше да се съмнява, че е чула правилно нейните обяснения. Питаше се дали наистина се движи в правилна посока.

И тогава съвсем неочаквано, като че ли изневиделица, фермата се появи пред нея. Един завой на пътя, който заобикаляше група тополи, и ето я фермата — малка, неприветлива сграда със стени, които някога са били бели, а сега бяха напукани и олющени. Малката портичка беше отметната назад и висеше накриво, защото едната ѝ панта беше

счупена. Дворът бе изоставен и безлюден. Само една котка на кафяви, жълти и черни петна спеше на дървената пейка отпред.

Фльор остави багажа си на земята и се спря, като оглеждаше къщата. Само присъствието на котката ѝ даваше надежда, че въкъщи има някой. Всичко наоколо бе толкова запуснато и тихо, че тя се страхуваше, че мястото е напълно необитаемо.

После решително вдигна багажа си, като наум си повтори думите, които трябваше да каже. Прекоси двора и внезапно някъде вътре в къщата се разнесе лай на куче, който бе рязък и настоятелен и изразяваше страх.

Тогава усети, че я наблюдават. Някой погледна през един прозорец — бързо и крадешком — и изчезна отново. Тя чу глас, твърде отдалечен, за да разбере какво казва, но чу глас, който извика нещо. И пак настъпи тишина.

Фльор стигна до верандичката, почака един миг и после плахо почука на вратата. Тя самата едва чу звука от почукването си и почука отново, този път по-силно. Зачака, като се заслушваше.

След известно време, което ѝ се стори цяла вечност, чу стъпки. Те се приближиха до вратата... спряха. Някой започна да шепне. Сигурна беше, че е жена. После чу как ключът се превъртя в бравата и резето бе вдигнато.

Вратата се отвори. На прага застана мъж. Фльор го погледна и веднага го позна. Това бе Жак, братът на Мари. Много си приличаха. Имаше същия овал на лицето, същите очи в нормандско синьо и същата квадратна, набита фигура.

Не беше млад, на лицето му имаше дълбоки бръчки, а очите му имаха онзи тих, тъжен израз като на хората, които живеят близо до земята и се научават да приемат с фаталистична меланхолия капризите на природата.

— Какво искате?

Жак Буве говореше бавно, гласът му бе дълбок и груб. Според Фльор в поведението му имаше нещо, което приличаше на неприязън.

— Изпраща ме сестра ви Мари.

Докато говореше, тя го гледаше в очите, като очакваше, че ще забележи някаква реакция и промяна на израза. Но дори и да е бил изненадан, това изобщо не пролича. Върху лицето му бе изписан същият израз на примирение със съдбата.

— Е, и?

Това беше въпрос.

Фльор се почувства объркана.

— Мога ли да вляза? — попита тя. — Твърде дълго е за обяснение.

Изведнъж се уплаши. Ами ако Мари бе сгрешила, ами ако и брат ѝ беше един от онези, които работеха за германците? В такъв случай тя изцяло се оставяше в ръцете на врага. Но какво можеше да направи? Беше дошла чак дотук.

— Мисля, че първо ще бъде по-добре да обясните защо сте дошли — отвърна Жак Буве и тя внезапно усети, че повече не може да издържа.

Когато дойде до вратата, тя бе оставила кошницата до краката си. В другата си ръка държеше торбата. Сега усети как торбата я дърпа надолу, все по-ниско и по-ниско, а тя не можеше да ѝ се съпротивлява. Пусна я да падне и усети как цялата земя се залюля под краката ѝ, а пред очите ѝ се спусна мрак...

— Добре съм — чу се тя да казва, като че ли успокояваше някой друг. — Ако може само да седна.

Дори докато изговаряше тези думи, тя със сетни сили се мъчеше да се овладее.

„Да говоря на френски — помисли си тя. — Не бива да забравям, че трябва да говоря само на френски.“

Усети как една ръка я хвана за раменете, други ръце я придържаха и после ослепителната светлина изчезна и тя седеше на стол в прохладния здрач на къщата.

— Изпийте това — каза нечий женски глас.

Усети чаша между устните си и по тялото ѝ се разля живителната свежест на леденостудена вода. Погледът ѝ се изясни, вече не ѝ се виеше свят, а и слабостта, която бе усетила, беше изчезнала.

— Извинете ме — прошепна тя. — Сигурно е от горещината.

— Идвате от Мари? — попита един мек глас и тя вдигна глава, за да погледне нежното лице на немлада вече жена.

Не можеше да не забележи добротата в израза на очите ѝ, нежността на отрудените ѝ ръце, които още придържаха здраво ръката ѝ над лакътя, като че ли се очакваше, че тя отново ще падне.

— Съжалявам — повтори Фльор, — но сега отново съм добре. Да, идвам от Мари. Тя ме прати при вас. Каза ми, че ще ми помогнете.

Видя как жената и мъжът, който стоеше в другия край на стаята, се спогледаха. Не можеше да разбере какво означават тези погледи.

„Дали да им кажа истината? — питаше се тя. — Дали да се осмеля да го сторя?“

По всичко личеше, че няма друг изход. Тя отчаяно погледна единия, после другия, и каза с глас, в който имаше нотка на отчаяние:

— Мари каза, че мога да ви се доверя. Каза ми, че тук ще бъда в безопасност.

— От къде да знаем, че казвате истината? — внезапно попита мъжът със сърдит глас.

Фльор впери поглед в него.

— Тя не ми даде писмо — отговори му, — защото ми каза, че вие, ако вие сте брат й Жак, не можете да четете. Каза ми, че е научила, че синът ви е бил убит, свещеникът й писал и й съобщил за това. Обясни ми как да дойда тук и... — Фльор спря за миг и после смело продължи: — ... тя се погрижи да ми бъдат издадени документи с вашето име. Трябваше да дойда при вас като ваша племенница, Жана Буве. Ето ги.

Тя затършува в джоба си и измъкна документите, които толкова често бяха прехвърляни от ръка на ръка през последните два дни. Наведе се напред и ги сложи на масата.

Изглеждаха много измачкани и доста мръсни, а краищата им се подвиваха около синята марка, която бе направила възможно пътуването й.

— Имам пари. Мари ми ги даде. Мога да си платя престоя тук, ако ме оставите.

Жената бързо каза:

— Всичко е наред, татко, тя наистина идва от Мари. Разбира се, че е така. Как иначе ще знае за Франсоа и че свещеникът й е писал вместо нас. Мари ви е пратила — тя се обърна и се вгледа в лицето на Фльор. — Нали ще се закълнете? Нали няма да ни измамите?

— Разбира се, че няма — бързо отвърна Фльор. — Имам нужда от вашата помощ. Вижте, няма да скрия нищо и ще ви кажа истината. Аз съм англичанка.

Жената до нея трепна и бързо хвърли поглед през стаята към мъжа си.

— Англичанка!?! — възкликна тя, а после много бързо, почти шепнешком каза: — Затвори вратата, татко.

Мъжът се раздвижи бавно. Заклучи вратата, сложи отново резето и после се върна и застана както преди — неподвижен и безкомпромисен.

— Но защо сте тук? Защо дойдохте при нас? — попита жената.

Фльор им разказа как е дошла във Франция няколко дни преди да избухне войната, за да се омъжи за Люсиен дьо Сарду, как той бил убит, как е останала, щастлива, че е с майка му, а после е била хваната като в капан след окупацията на страната.

Тя им разказа колко мила е била Мари с нея през всичките месеци, когато са живели заедно — три жени, изолирани в замъка, които твърде малко са знаели какво става по света. След това за смъртта на контесата, пристигането на мосю Пиер и собственото ѝ бягство.

— И какво искате сега? — попита мъжът.

Когато той започна да говори, Фльор знаеше, че враждебността му се бе стопила. Гласът му бе безличен, но грубостта я нямаше.

— Искам да се върна в Англия, да се прибера у дома.

Тя самата бе изненадана от отговора си. За първи път изказваше с думи тази своя идея, но сега разбираше, че синевата на морската шир я беше призовала много по-настойчиво, отколкото си мислеше.

Като си представеше, че между нея и свободата има само няколко мили водна шир, подобна идея не ѝ изглеждаше толкова неосъществима.

— Ще видим.

Мъжът се обърна и без да каже нито дума повече излезе от стаята. Тя чуваше как стъпките му отекват и се отдалечават. Фльор погледна жената въпросително.

— Всичко е наред — успокои я тя.

— Искате да кажете, че мога да остана?

— Ама разбира се. Мари ви е изпратила тук. Хайде, донесете нещата си. Ще ви заведе до стаята ви.

Тя взе торбата ѝ и Фльор я последва по една незастлана виеща се стълба до горния етаж.

Стаята, в която жената я въведе, бе ниска, гредите бяха странно оформени над малък прозорец с ромбоидни стъкла. Имаше голям, дървен креват, който заемаше половината стая, и грубоватото шкафче, на което бяха поставени голяма глинена кана и глинена паница.

Стаята беше безупречно чиста. Във въздуха се носеше мирис на сено и на някаква ароматна трева, чието име Фльор не знаеше. Тя погледна през прозореца и възкликна. Погледът ѝ обгръщаше задната част на къщата. За нейна изненада се оказа, че тя бе много по-голяма, отколкото ѝ се бе сторила в първия момент.

Вратата, през която бе влязла, водеше към страничната част на сградата. Отзад имаше две големи крила, които затваряха помежду си просторен двор. Когато надникна от прозореца, Фльор видя, че в този двор кипи оживена дейност.

Видя пилета, които ровеха и обръщаха отъпканата слама. Едно момченце теглеше кучето, а в другата си ръка стискаше каишката на малко паленце. В дъното на двора имаше навеси и Фльор видя там кравите, които в момента дояха.

— Нямах представа, че къщата ви е толкова голяма! — възкликна тя.

— Отпред изглежда малка — съгласи се мадам Буве. — Може би така е по-добре. Не може лесно да се стигне до задната част, а това ни дава време, когато дойдат непознати.

Фльор разбра много добре и забеляза, че на една порта недалеч от навесите, където дояха кравите, се бе покачило едно малко по-голямо момче, което гледаше ту в едната, ту в другата посока. То като че ли беше на пост, готово да предупреди тези, които работеха, ако някой неочаквано се приближеше.

— Много мило от ваша страна, че ме приехте — изрече Фльор импулсивно. — Разбирам колко много искам от вас, зная какво би означавало да ви заловят.

Мадам Буве кимна.

— Трябва да мислим и за това. Трябва да мислим за децата си, но съпругът ми е патриот. Той обича Франция. Сърцето му се къса, като гледа тези sales boches^[1] и като знае, че биха ни съблекли и кожата и биха ни оставили да умрем от глад, за да нахранят своите хора.

— Не е добре, че искам това от вас — каза Фльор. — Но Мари бе така сигурна, че ще ми помогнете. Сега се срамувам. Аз наистина трябва да си тръгна, да рискувам и да потърся други начини да напусна страната.

— Не е лесно — отговори мадам Буве. — Миналата седмица откриха един човек в селото, който бе дал подслон на ранен пилот. Убиха ги — и тях, и семейството им, и един от приятелите им, който знаел, че го крият.

Фльор потрепери.

— Нямам право да искам това от вас — каза отново тя.

— Просто трябва да внимавате, това е всичко. Хитро сте се облекли, мадмоазел, и в момента можете да заблудите много хора.

Фльор се погледна в малкото огледало на стената и се засмя.

— Изглеждам ужасно. Но благодарение на тази рокля успях да стигна до тук, така че трябва да съм благодарна на Мари, защото тя ми я даде.

Мадам Буве приближи и докосна роклята.

— Стори ми се, че я познавам — каза тя. — Това беше най-хубавата рокля на Мари. Купи я, когато се сгоди.

— И какво се е случило? Каза ми, че е била част от чеиза ѝ, но не ми каза защо не се е омъжила за човека, за когото е била сгодена.

— Не ви ли е казала? — попита снахата на Мари. — Бедничката! Може би се срамува да говори за това. Тя беше сгодена дълго време, много години, преди да се омъжи за Жак и да дойда да живее тук...

Мари е най-голямата му сестра, но другите момичета в семейството се омъжиха преди нея, макар че тя първа се беше сгодила. Бащата на годеника ѝ беше стар приятел на семейството. Било е решено Мари да се омъжи за сина му още когато те са били деца. Но е имало затруднения. Годеникът ѝ беше рибар. Имаше няколко лоши сезона. Сватбата се отлагаше от година на година. Мари беше събрала une dot^[2], чеизът ѝ беше готов, но младежът не можеше да изпълни своята страна от сделката. Най-накрая всичко беше уговорено и датата на сватбата бе уточнена. Мари беше много развълнувана. Вече беше започнала да се страхува, че ако трябва да почака още малко, ще трябва да coiffer Ste Catherine^[3]. Но бащата на Мари играеше комар. Обичаше риска, нали разбирате. Залагаше на много неща: чия лодка ще се върне с най-богат улов, чия кучка първа ще роди кученцата си,

чия каруца може да пренесе най-голям товар на най-дълго разстояние... навремето се е занимавал с много неща — бил е рибар, фермер, кмет на Сент Мадлен. Но винаги, винаги е играел комар и нищо не е можело да го спре. Беше богат човек, защото бе наследил доста земи, но беше проиграл по-голяма част от тях. Само тази ферма му беше останала. Сигурно и тя щеше да си отиде, ако той не беше починал.

— А какво стана с Мари? — попита Фльор, усецайки какъв ще бъде неизбежният край на тази история.

— Зестрата на Мари отиде през една юнска вечер. Отиде при залагане на едно състезание — състезание с лодки, които трябваше да заобиколят шамандурата. Старецът бе толкова сигурен, че е направил своя залог правилно. По онова време тук живееше един адвокат. Беше почти толкова увлечен от залаганията, колкото и бащата на Мари. Беше алчен човек и винаги искаше пари, а не стока. Той насърчил бащата на Мари, подигравал му се, присмивал му се, докато старецът най-послед дойде тук, взе парите за зестрата на Мари изпод леглото си, където ги криеше, и ги отнесе надолу към кея. Никой не разбра какво прави, докато не стана твърде късно — беше заложил парите и беше загубил.

— И заради това годеникът на Мари не е искал да се ожени за нея? — извика ужасена Фльор. — Каква долна и жалка постъпка!

— Но как можеше да се ожени за нея без зестрата ѝ? Той е разчитал на тези пари, разбирате ли? Сумата е била уговорена предварително. А имаше и едно друго момиче, което много искаше да се омъжи за него. Беше богатата и родителите ѝ искаха да ги сватосат. Ожениха се след три месеца и Мари замина да служи при контесата. Имаше късмет, че получи такава служба. Много често сме ѝ завиждали.

— Завиждали сте ѝ! — възкликна Фльор. — Когато е можело да се омъжи и да си има собствен дом. Как сте могли да ѝ завиждате?

— Беше привилегия да можеш да служиш на някой, който е толкова благороден, както бе контесата. Тя често ни изпращаше по нещичко. Веднъж, когато децата ми бяха болни, получихме като подарък пари и плодове от имението. Ние много се гордеехме за тази ни връзка. Мари се устрои добре.

Фльор знаеше, че няма какво да каже, но се чувстваше така, сякаш роклята, с която беше облечена, беше свързана с една трагедия,

за която нямаше думи. Това бе трагедията на един живот, разбит и съсипан заради алчността, вечната алчност за пари.

— А сега, мадмоазел...

Фльор прекъсна мадам Буве.

— Не е ли неразумно да ме наричате мадмоазел? Може би докато съм тук, ще бъде по-добре да бъда Жана.

— Някак ми се струва, че не е редно, твърде е фамилиарно...

— Разбира се, че не е — отвърна Фльор. — Но и като си помисли човек какво правите за мен.

Мадам Буве се усмихна и усмивката ѝ беше изненадващо ласкава.

— Радваме се, че можем да го направим — каза тихо тя. — Макар че трябва да ми простите, че това ме кара понякога да се страхувам.

[1] Мръсни шваби (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Зестра, пари за сватба (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] Ще остане стара мома (фр. идиом). Неомъжените момичета до 25-годишната си възраст имат специален ритуал, свързан с празника на Света Катерина. — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ПЕТА

Оскъдната вечеря свърши. Състоеше се главно от зеленчуци и картофи, като имаше и нещо като рядка супа от тенджерата с бульона.

Децата обърсаха чиниите си с парченца хляб от трици, като ги набутваха в устата си и гледаха тъжно към празните съдове, като че ли се надяваха да стане някакво чудо и те отново да се напълнят.

— *C'est fini, mes enfants*^[1] — каза мадам Буве със строгост, която не допускаше никакви възражения, и няколко малки гърла звучно изпуснаха по една въздишка. Баща им прочете молитвата, след което изведнъж стана шумно от гласовете им, докато се смееха и се закачаха, тичайки навън на двора.

Фльор стана да помогне на мадам Буве да вдигне съдовете от масата. Отнесе ги в малък килер до кухнята, където се миеха съдовете, и ги струпа в мивката.

Като се върна в кухнята, с изненада видя как мадам Буве измъква от фурната купа със супа и една чиния, пълна догоре със зеленчуци.

„Дали не очакват някой закъснял да дойде за вечеря“ — запита се тя.

На масата нямаше празно място по време на вечерята, когато се появиха невероятно много деца. Освен самата нея, външен човек бе само един работник. Това бе някакъв недодялан младеж, който не можеше добре да си служи с едната ръка. Беше оставен да помага на Жак Буве, защото не беше годен за нищо друго.

Сузан, най-голямата дъщеря, едно привлекателно седемнадесетгодишно момиче, влезе през вратата откъм кухнята.

— Да му ги занеса ли долу, мамо? — попита тя и тогава забеляза, че Фльор стои до вратата на килера. Прехапа устни и погледна към майка си объркана.

Мадам Буве се поколеба, после сякаш взе решение, обърна се към Фльор и каза:

— Вървете със Сузан. Има нещо, което ще бъде по-добре да научите. А то сигурно и ще ви хареса.

Фльор я погледна изненадано. Сузан взе подноса и срамежливо попита:

— Не бихте ли дошли с мен, мадмоазел?

— Разбира се — отвърна Фльор, а после попита: — Да не би да има друг член на семейството? Вие сте страшно много.

Момичето хитро се усмихна и на бузите ѝ се появиха трапчинки.

— Да, член на семейството, мадмоазел. Елате да го видите.

Тя тръгна към една врата, която се намираше в дъното на кухнята, и я отвори. Фльор видя каменни стъпала, които водеха надолу в тъмнината. Реши, че това е избата. Сузан тръгна надолу по стълбите.

Фльор учудено я последва. Прохладният въздух беше приятен след горещата и пълна с изпарения кухня. Слизаха доста дълго. Избата беше дълбока, намираше се доста под земята. Прекосиха застлан с плочи коридор, като се движеха покрай редици от струпани стари бурета, сандъци и щайги.

Бледа светлина се процеждаше през една решетка горе в тавана. Когато очите на Фльор свикнаха с тъмнината, тя разбра, че избата беше доста голяма.

Сузан стигна до края. Тук, доколкото Фльор можеше да види, имаше гола стена и само една празна щайга беше облепната на нея. Сузан подаде подноса на Фльор, премести щайгата, после постави пръст върху устните си и почука три пъти. След кратка пауза отвърне се чу отговор. Беше същото почукване — едно, две, три.

Сузан вдигна ръка над главата си и натисна някаква ключалка, скрита под една дебела греда. Тогава една част от стената се отмести и в нея се образува отвор.

Фльор стоеше поразена. Тя бе твърде изненадана, за да може да мръдне от мястото си. Сузан взе подноса от ръцете ѝ и каза тихичко:

— Venez, madmoiselle^[2], последвайте ме.

Минаха през отвора в стената. Намираха се в друга изба, много по-малка от първата, но светлината тук бе по-силна. Имаше и два отдушника, единият от които бе отворен, и през четвъртитото отворстие сега влизаше светлина и пресен въздух. В центъра на помещението върху квадратна рогозка имаше маса и стол, а в ъгъла — легло.

Фльор отвори широко очи от изненада, защото на леглото седеше някакъв мъж. Беше млад. Когато те влязоха, той каза на френски:

— Добре дошла, ma petite Susanne^[3], чаках те. Толкова съм гладен, че мога да изям цял вол.

— Боя се, че не мога да ви предложа цял вол — отвърна весело Сузан, като се засмя. — Но съм ви намерила нещо по-интересно, мосю. Водя ви приятел!

Младият мъж бавно и трудно се изправи на крака. Фльор видя, че стъпалото на единия му крак беше бинтовано. Когато той се изправи напълно, тя възкликна, защото видя, че той носи униформата на Кралските въздушни сили.

— Вие сте англичанин! — думите се изтръгнаха неочаквано от гърдите ѝ и той се втренчи в нея с изненада.

— Да, англичанин съм — отговори ѝ на английски той, — но...

Той заоглежда роклята на Фльор, тъмната широка пола, прилепналата и закопчана догоре горна част, прибраната на нисък кок коса.

— Да, англичанка съм — каза тя и притеснено вдигна ръце към откритите си уши и слепоочия.

— Наистина ли? Боже мой! Това е прекрасно!

Имаше нещо пламенно и момчешко в неговата възбуда. Фльор някак автоматично тръгна към него с протегнати ръце.

— Вие сте ранен. Как попаднахте тук?

— Скочих с парашут от самолета, който гореше — каза той, като се усмихваше сякаш това бе най-веселата шега на света. — И ако не бяха тези добри хора, сега щях или да съм мъртъв, или в лагер за военнопленници. Донесли ме тук още докато съм бил в безсъзнание и оттогава ме укриват. А вие? Какво правите вие тук?

— Същото. Искам да кажа — те ме крият. Но, боже мой! Колко удивително от тяхна страна е да рискуват за втори път!

Сега вече разбираше подозрението, с което я бе посрещнало семейство Буве, нежеланието им да я пуснат в къщата си, погледите, които си бяха разменили, когато най-напред я видяха.

Със смущение забеляза, че още държи ръцете на непознатия летец. Мислеше си, че само след миг ще обвие ръце около врата му и ще го целуне. Толкова прекрасно бе, че тук можеше да срещне свой съотечественик. Имаше нещо твърде вълнуващо в това, което правеше събитието необичайно.

Тя се дръпна от него и погледна Сузан, която стоеше и ги наблюдаваше, а на лицето ѝ бе изписано удоволствие.

— Щастливи ли сте? — попита тя.

— Много — отговори ѝ летецът на френски. — Ти си магьосница. Не само ме спасяваш с вкусната си храна, но ми водиш и другар и събеседник. Сузан, поздравявам те и ти отдавам чест!

Момичето весело захихика, а после каза:

— Мадмоазел ще остане ли малко? Ще се върна по-късно. Ще бъде разумно да заключите вратата.

— Ама разбира се! — отвърна летецът. — Сега трябва да бъдем двойно по-предпазливи, след като мадмоазел е при нас и трябва да пазим и нея.

Сузан се усмихна и си тръгна. Стената се върна на мястото си, разнесе се леко изщракване, а после я чува да слага отново щайгата на мястото ѝ до стената и стъпките ѝ се отдалечиха по каменния под.

Някаква срамежливост обзе Фльор, когато останаха сами, но летецът се чувстваше съвсем свободно. Подскачайки на един крак, той отиде до масата и придърпа стола.

— Нали нямате нищо против да похапна. Гладен съм като вълк.

— Но, моля ви, разбира се.

Той погледна храната, взе лъжицата и попита:

— Няма ли и вие да хапнете? Искам да кажа, вече вечеряхте ли?

— Да, вече се нахраних.

Без да чака повече насърчение, той започна да се храни бързо и с големи хапки.

— Кажете ми нещо? — подкани я той. — Разкажете ми за себе си. Защо сте тук? Как се казвате?

— Смених толкова имена. В момента документите ми са на името на Жана Буве. Това означава, че съм братовчедка на Сузан.

— Но всъщност сте...

— Фльор Гартън.

Не знаеше защо, но ѝ беше трудно да произнесе фамилното си име. Толкова отдавна не бе го произнасяла и сега ѝ се струваше много обикновено след името Дьо Малмон или Дьо Сарду.

— Гартън. Сякаш ми е познато.

— А вашето име?

— Джак Рейнолдз. Чакайте да видя... трябва вече да има два месеца. Бях в доста окаяно състояние, когато са ме прибрали. Трябваше да скоча с парашут, самолетът ми се разби на парчета. Картечарят ми бе убит преди това.

— Но не е било много опасно? Имам предвид за семейство Буве.

— Трябва да са били побъркани да поемат такъв риск. Германците сигурно са ме търсили. За щастие скочих от доста голяма височина и е трябвало да претърсват твърде голям район. Семейство Буве са самата добродетел и все пак понякога се чудя как ли ще завърши всичко това.

— Имате ли някакви планове за бягство?

— Никакви. Разбира се, освен ако не успея да ги убедя да поемат риска и да ме прехвърлят през Ламанша.

— И аз искам това.

— Господи! Би било прекрасно да можем да избягаме заедно. Кроил съм много планове, разбира се. Нямам за какво друго да мисля тук. Сега можем заедно да правим това. Работата е там, че нямам никакви пари. Не ми се иска да ги моля да извършат нещо толкова опасно, без да мога да им предложа нещо в замяна.

— Аз имам много пари.

— Късметлийка! Но я ми разкажете за себе си. Защо сте тук изобщо?

Фльор простичко му разказа историята си. Стигна до края ѝ точно когато той привършваше вечерята си.

Той обърса дъното на чинията си с парченце хляб, също както бяха направили и децата, и се облегна назад с тъжна въздишка на незадоволеност — също като тях. Вдигна поглед, видя, че Фльор го наблюдава, и се засмя.

— Не ме гледайте така изненадано. Още съм гладен и не се срамувам да си го призная. Нали си спомняхте как ни учеха като деца, че е полезно да ставаш от масата преди още да си се нахранил докрай? Е, в момента сигурно си постилам пътя за някакъв много особен вид рай. — После преди Фльор да може да каже и една дума, той добави: — Не съм искал да бъда груб. Слушах всяка дума, която казахте. Това е една много вълнуваща история. Прилича на роман с продължение в някое списание. Дявол да го вземе! Като си помисли човек, ние с вас бихме могли да бъдем героят и героинята на някой бестселър.

— Само ако има щастлив край — отвърна Фльор.

— Трябва да има. Да можеше само този проклет мой крак да се оправи, бих могъл да излизам през нощта и да поогледам местността. Хубаво е да я познавам добре и да търся някакъв шанс за бягство. В момента не смея да мърдам. Трябва да стоя тук. Не бива дори да се качвам горе, дори и през нощта. Твърде много сили и време ми струва да се върна тук долу, нали разбирате?

— Германците често ли идват във фермата?

— Откакто съм тук са идвали няколко пъти. Веднъж претърсиха избата. Чувах ги как мушкат с пръти между щайгите. Казвам ви, това беше доста страшно изпитание. Но някак си така и не се усъмниха, че може да има и още една изба.

— Специално за вас ли са я направили Буве? — любопитства Фльор.

— За бога, не! Винаги си е била тук. Предполагам, че от самото начало е била предназначена за скривалище. Това не е първият случай избата да се използва за скривалище на бегълци или контрабандни стоки.

— Още не мога да повярвам, че ви срещнах — импулсивно възкликна Фльор. — Това е последното нещо, което съм очаквала.

— Но се радвате, нали? — попита той и тя му се усмихна в отговор открито и без преструвка.

В този момент чуха стъпки от другата страна на стената.

— Трябва да е Сузан — каза Фльор, но Джак Рейнолдз ѝ направи знак да мълчи.

Стояха, без да мърдат, докато не чуха почукването на стената.

— Никога не рискувайте — с упрек ѝ каза летецът. — Трябва да мислим и за тях. Ако ни открият тук, ще ги изправят до стената. Всички без изключение.

— Да, разбирам — тихо каза Фльор.

Той почука в отговор и стената се плъзна встрани.

— *Vous avez fini?*^[4] — попита Сузан и вдигна подноса, но в думите ѝ се долавяше и друг въпрос.

— Ще е по-добре да си тръгвам — каза бързо Фльор. — Лека нощ... — Тя се поколеба и погледна синята нашивка на ръкава му. — „Господине“ ли трябва да ви казвам?

— „Господин офицер от въздушните сили“, ако искате да бъдете точна. Но бих предпочел да ме наричате Джак. Звучи по-приятно.

— Тогава лека нощ, Джак.

— Лека нощ, Фльор.

Той задържа за момент ръката ѝ в своята. Тя знаеше, че има още толкова много неща, за които иска да го пита, толкова много неизказани неща, но вместо това се обърна и последва Сузан.

Стената се плъзна на мястото си. Фльор помогна на момичето да сложи щайгата и двете тръгнаха мълчаливо през избата, като Фльор се стараеше да стъпва колкото се може по-леко и безшумно. Най-после стигнаха до стълбата, която водеше към кухнята.

Мадам Буве миеше съдовете.

— Беше изненада, нали?

— Огромна — отвърна Фльор. — О, мадам! Колко сте добри двамата със съпруга ви! Срамувам се, че трябва да поемате още един риск и заради мен.

Мадам Буве се усмихна.

— Не се притеснявайте за това сега — каза тя. — Всичко ще се оправи, когато му дойде времето. Трябва да бъдем търпеливи.

Фльор взе кърпа и започна да бърше чиниите.

— Оставете Сузан да свърши това — обади се мадам Буве, но Фльор поклати глава.

— Докато съм тук, трябва да се държа като прилежна племенница.

Двете жени продължиха да вършат работата си мълчаливо. После Фльор попита:

— Какво ще кажете за дрехите, мадам? Дали ще бъде безопасно да нося своите дрехи?

Мадам Буве я погледна разтревожено.

— Хубави ли са? Може би са доста елегантни?

— Боя се, че така биха изглеждали, но не мога да ходя все с тази рокля. Или мислите, че така ще бъде най-безопасно?

— Сузан има една рокля. Това е най-хубавата ѝ рокля и тя си я пази, но ще ви я даде с радост. Когато работите, можете да слагате престилка върху нея.

— Но аз не мога да взема най-хубавата рокля на Сузан! — възпротиви се Фльор.

— Тя ще се радва, че може да направи тази жертва за вас — твърдо каза майка ѝ.

По-късно, когато Фльор се готвеше да си легне, на вратата се почука. В стаята влезе Сузан. На ръцете ѝ бе праметната памучна рокля в розово и бяло. Беше семпла, с квадратно деколте и плътно прилепваща талия и широка пола. Но бе така свежа и чиста, а и Сузан я носеше почти с благоговение, сякаш бе нещо безценно.

Фльор погледна лицето ѝ и разбра какво значи за момичето да се раздели с тази рокля, единствената ѝ хубава рокля. Роклята, с която навярно се надяваше да очарова някой строен, млад рибар.

Фльор измъкна плетената кошница от един ъгъл на стаята, където я бе оставила при пристигането си. Отвори я и започна да вади отвътре една по една роклите, които Мари бе опаковала преди тръгването ѝ.

Имаше няколко: черна следобедна рокля от крепдешин, копринена рокля в кралско синьо, бяла ленена рокля с червено сако, украсено със стъклени копчета, зелена рокля от воал с дантелена украса. Фльор ги нареждаше върху леглото, а Сузан гледаше с широко отворени очи. Когато не остана нищо в кошницата, Фльор се обърна и каза.

— Гледай. Ти си толкова мила, че ми даваш роклята си. И аз ще ти дам една от своите. Може да не е много разумно да я носиш точно сега, поне докато аз не си замина или не свърши войната. Но трябва да си избереш една рокля. Вземи, която искаш. Размяната ще бъде напълно справедлива.

Очите на Сузан блестяха. За момент тя се възпротиви... протестираше учтиво... била много щастлива да направи нещо за мадмоазел... не искала нищо в замяна. Фльор се засмя.

— Настоявам, Сузан! Вземи, която искаш.

Момичето плахо докосваше роклите, като че ли се страхуваше, че задебелите ѝ пръсти могат да ги повредят.

Най-послед след дълго колебание, след като беше поставила всяка една от тях до сияещото си лице и се беше огледала в малкото огледало, тя реши да вземе синята копринена рокля. Фльор си помисли, че тя бе твърде млада за тази рокля, но разбираше, че прекрасният плат и цветът може би бяха по-привлекателни от останалите.

— Мадмоазел — каза Сузан развълнувано, — никога, никога не съм имала нещо толкова красиво! Винаги ще го пазя като истинско съкровище.

Фльор беше готова да ѝ повярва, като виждаше как Мари бе запазила почти тридесет години роклята, която тя самата носеше сега.

„Надявам се — помисли си Фльор, — че ще носи тази рокля докато е млада и красива. Няма да ѝ бъде много полезна, ако остане стара мома.“

Притиснала здраво роклята към гърдите си и мълвейки все още някакви неясни благодарности, Сузан излезе от стаята.

Фльор отново сгъна роклите и ги нареди в кошницата. Беше опасно да ги остави на показ в стаята. После се съблече, като сваляше роклята на Мари с благодарност, но и някак с чувство на облекчение. Тя бе изпълнила предназначението си, беше ѝ помогнала толкова много, но тя като че ли някак ненавиждаше тъмната, плътна печал на тази рокля. Потърси в пътническата си торба нощница, намери една и я нахлузи през главата си. Освободи косата си и я разреса, като гледаше как пада на вълни от двете страни на лицето ѝ.

Селското момиче, строгата рокля и прическата ги нямаше вече. От малкото огледало я гледаше познатото лице, привлекателно и затрогващо.

„Да се надяваме, че германците няма да дойдат тази вечер да претърсват къщата — помисли си тя. — В противен случай всички ще останат доста шокирани.“

Дръпна пердетата над отворените прозорци, мина през стаята и се мушна в голямото, четвъртито легло.

„Стигнах до тук — мислеше си тържествуващо Фльор, докато затваряше очи, готова да потъне в онзи дълбок, успокояващ сън, за който жадуваше умореното ѝ тяло. — Стигнах до тук, а следващата ми стъпка ще бъде да пресека Ламанша и да намеря пътя си обратно към свободата, към дома...“

[1] Свърши, деца (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Елате, госпожице (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] Моя малка Сузан (фр.). — Бел.прев. ↑

[4] Свършихте ли? (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ШЕСТА

— Имам новини за теб, Джак.

Фльор се хвърли върху меката слама. Беше леко задъхана, а лицето ѝ, осветено от лунната светлина, показваше колко е развълнувана и изпълнена с нетърпение.

— Какво има? — попита Джак Рейнолдз, като се обърна бързо към нея. — Вече се питах защо се бавиш толкова много.

— Точно когато излизах, Анри се върна от селото. Има възможност да си купи лодка след няколко седмици!

— Моторница!

— Да, моторница. Става дума за един кеч, доста голям. Собственикът му го използвал за риболов, но после решил, че е доста скъп за поддържане. Анри казва, че щял да го продава и че нямало да се колебае, ако получи злато срещу лодката.

— Виж ти! Фльор, това е чудесно!

Джак се надигна нетърпеливо.

Вече повече от две седмици те се срещаха навън, след като семейството се прибираше в стаите си. Само по това време Джак се осмеляваше да напусне своето скривалище, за да вземе глътка свеж въздух и да се пораздвижи. Постепенно Фльор свикна да го придружава.

Кракът на Джак бе доста по-добре, но това, че куцаше, не бе единствената причина, поради която беше опасно да се ходи надалеч. Затова те почти никога не излизаха от сянката на стопанските постройки.

Ако вечерта бе топла, те се разхождаха напред-назад или седяха и си говореха, като с всеки изминал час им ставаше все по-трудно да си кажат „лека нощ“.

Фльор не се осмеляваше да признае пред себе си с какво нетърпение очакваше тези срещи. През деня времето минаваше бавно, часовете се нижеха едва-едва, докато помагаше в къщната работа или

във фермата, или пък вършеше една от онези сто и една малки задачи, които като че ли винаги стояха и чакаха чифт свободни ръце.

Обикновеното ежедневие във фермата значително се усложняваше от непрекъснатия страх от появата на любопитни непознати, на германците, които всеки момент можеха да дойдат да проверят животните във фермата и покрай това да открият и други неща.

А имаше толкова много неща за криене. Фльор бе разбрала, че тя и Джек не бяха единствените, които семейство Буве се опитваше да скрие. Имаше още много причини, поради които едно от децата винаги стоеше на пост върху портата на фермата.

Предполагаше се, че всички животни се водят на отчет пред германците, но съвсем не беше така. Те знаеха само за една малка част от тях. При първия знак, че някой приближава или, че по алеята идва кола, някой биеше тревога.

Моментално по-голяма част от кокошките, прасетата и дори една крава изчезваха някъде, в разни скривалища.

Фльор често се питаше как семейство Буве се осмелява да не спазва разпоредбите. Наказанията за най-дребните нарушения биваха жестоки, но тя постепенно започна да разбира, че въпреки всичките си старания германците не можеха да унищожат това неутолимо, открито неподчинение. Това бе истинският дух на свободата, който никога не можеше да бъде угасен, освен в смъртта.

Много пъти Фльор си бе давала сметка колко много прилича на нейните сънародници Жак Буве. В жилите и на едните, и на другите течеше нормандска кръв. Вилхелм Завоевателя^[1] беше отговорен за много еднакви техни черти от двете страни на Ламанша.

Скоро след пристигането на Фльор Жак Буве започна да говори напълно сериозно за това как тя и Джек биха могли да стигнат до Англия. Фльор разбра, че той много обичаше да крои планове. Като се прибираще вкъщи от работа в края на деня, той винаги носеше със себе си по някоя нова идея, ново предложение, което те обсъждаха сериозно и критично и което в края на краищата отхвърляха като твърде рисковано.

И тогава неочаквано Анри, който бе почти на осемнадесет години и бе най-голям от децата след смъртта на брат си, обяви, че той също възнамерява да стигне до Англия.

— Искам да се присъединя към свободните французи — беше заявил той. — Искам да се бия за Франция.

Обяви това късно една вечер, когато децата си бяха легнали и само възрастните бяха в кухнята.

За момент настъпи тишина. После Фльор видя как бавно и болезнено очите на мадам Буве се напълниха със сълзи, как ръцете и се свиваха в юмруци и се разпускоаха конвулсивно. Без да каже нито дума, тя стана от масата и отиде до прозореца. Бе обърната с гръб към останалите, но те знаеха, че тя се мъчи да се овладее.

Жак Буве пръв наруши тишината.

— Брат ти умря за Франция.

Гласът му беше строг.

— И аз съм готов да го сторя, ако е нужно — отговори младият Анри, като тонът му бе леко повишен от вълнението, което изпитваше в момента. — Във всеки случай това би било по-добре, отколкото да живееш като умрял. Какво друго ни предлага съществуването при тия зверове тук?

Отново настъпи тишина и всички впериха очи в мадам Буве. Те чакаха нея. Тя внезапно се обърна, прекоси стаята и се отправи към сина си.

— Правилно е да отидеш — каза тя, наведе се и го целуна по челото.

— Съжалявам, майко — смутено изрече момчето.

— Не бива да съжаляваш — отвърна тя. — Ние вече дадохме Франсоа на родината си, надявахме се, че няма да ни се наложи да правим други жертви, но ти имаш право, mon fils^[2] — за теб тук няма живот. Върви в Англия и се присъедини към смелия генерал Дьо Гол. Той е единствената ни надежда. Когато се върне с британските войски, германците, които плякосаха страната ни, ще бъдат прогонени и победени.

Беше казано много смело. На Фльор ѝ се искаше да изръкопляска. Но вместо това те седяха мълчаливо и притеснено, докато сълзите се стичаха по лицето на мадам Буве.

— Но проблемът е как да се доберем до Англия — каза Джак и думите му като че ли разведриха напрегнатата атмосфера.

— Точно там е работата — съгласи се с него Жак Буве.

Те отдавна вече бяха решили, че е невъзможно да тръгнат с единствената лодка, която семейството притежаваше. Тя беше без мотор и бяха необходими трима силни мъже, за да може изобщо да се движи.

— Патрулът ще ви хване — бе казал тогава Анри. — Единственият шанс, и то много слаб, е да излезете заедно с другите рибарски лодки, а после да се отделите от тях и да пресечете бързо Ламанша.

Фльор предложи да се доверят на някои от другите рибари, но Жак Буве беше против това.

— Всички наши съседни вече пострадаха — каза той. — И последните мерки срещу семейството, което се опита да скрие ранения пилот, наплашиха хората. А също така дават и много висока цена за главата на всеки англичанин, който бъде предаден на властите. Много хора долу в селото са гладни. Трудно е да кажеш на децата си да станат от масата гладни, когато можеш да спечелиш цяло състояние. Не, не е разумно да споделя човек тайните си, нека ги запазим за себе си. Ще намерим друг начин.

Тази вечер като слушаше Анри, Фльор повярва, че търпеливото им чакане най-после бе възнаградено. Лодката, за която той спомена, можеше да им даде, макар и слаб шанс да се измъкнат.

— Това, което ме притеснява, е как ще стигнем до брега — каза Джак.

— Анри е помислил и за това — отвърна Фльор. — Той ще докара кеча до заливчето при скалите. Това място се намира най-близо до къщата. Там ще го видят крайбрежните постове, но те са тук отскоро и едно ново лице няма да означава нищо за тях. Ще отидеш преоблечен като рибар и щом се качиш в лодката, ще легнеш долу и ще се скриеш, докато Анри я закара до кея. Помислил е и как да измъкне и мен.

— Как?

— Ами, мисля, че най-приемливата от всичките му идеи е да ме увие в рибарските мрежи и да ме пренесе на рамо до лодката. Предупредих го, че не съм толкова лека, но той е силен младеж и не мисля, че това ще го обезпокои.

— Но кой ще дойде с нас в лодката? — попита Джак. — Анри едва ли може да каже, че излиза сам на риболов!

— Не, няма да е сам. Жак Буве ще дойде с нас — отговори Фльор. — Когато се отдалечим достатъчно от брега, той ще каже, че се чувства зле. Тогава ще се прехвърли на лодката с най-големия улов, която ще се прибере първа. Анри ще се забави, като обясни, че не е имал късмет, и когато повечето лодки тръгнат обратно, ще се опита да прекоси Ламанша.

— Да се надяваме, че моторът е мощен и видимостта ще бъде слаба!

— Също като мадам Буве, и ние можем само да се молим и да се надяваме.

— Тя много смело приема всичко това, нали?

Фльор кимна.

— И също така обожава Анри, лесно е да се види. Мисля, че той е нейният любимец.

— Чудя се как ли бихме се държали ние при подобни обстоятелства — замислено каза Джак Рейнолдз. — Питам се дали англичаните биха дали подслон на французи, които никога преди това не са виждали, ако знаят, че рискуват не само собствения си живот, но и живота на децата си.

— Много ми се иска да вярвам, че аз бих имала това благородство — отвърна Фльор, — но все пак понякога се страхувам, че няма да мога да защитя нито бегълците, нито собствените си идеали.

— Напълно съм сигурен, че ти ще ги защитиш — каза Джак, като наблегна на това „ти“.

— Защо? — с любопитство попита Фльор.

— Не вярвам, че можеш да подведеш когото и да било.

Фльор му се усмихна и закачливо каза:

— Благодаря за комплимента.

— Всъщност това не беше комплимент. Просто говорех за нещо, в което съм абсолютно сигурен.

— Отново ти благодаря — промърмори тя, но разбираше, че закачливостта, с която говори, не е уместна.

Джак говореше напълно сериозно, с чувство. Внезапно той протегна ръка и я постави върху нейната.

— Не зная дали разбираш, Фльор, колко много значи за мен това, че си тук. Когато дойде, аз бях почти на края на силите си. Чувствах, че

няма да мога да издържа повече затворен така, без да има какво да правя, без да има с кого да говоря, и тогава ти се появи изневиделица. Това ме изпълни с нов живот. Възможността да те гледам, да чувам гласа ти, и после... е, ти знаеш какво стана после.

— Какво? — Фльор зададе въпроса, защото той просто напираше на устните ѝ.

— Влюбих се в теб, разбира се.

Тя искаше пак да се засмее весело и закачливо, но някак не можеше да го направи. Вместо това сведе поглед и усети как нещо топло и радостно я изпълва цялата.

— Фльор, кажи ми, че ме обичаш. Така дяволски силно те желая. Няма да го понеса, ако това е без значение за теб.

Беше вик на отчаяние, вик, който можеше да се изтръгне само от едно изплашено и разтревожено дете. Фльор инстинктивно откликна на този вик.

— Мисля, че и аз те обичам, Джак.

— Кажи го, кажи го пак — настояваше той.

Тя като че ли изпитваше някакъв свян и гласът ѝ едва се чуваше.

— Обичам те!

Той извика тихичко и зарови глава до гърдите ѝ. Тя го обгърна с ръце и го задържа така, давайки му сигурност и успокоение.

— Толкова те обичам — повтаряше той. — Не мога да живея без теб, Фльор, не мога да мисля за нищо друго. Когато вечер заспивам, мечтая за теб, когато се събуждам сутрин, копнея отново за теб и броя часовете и минутите, докато те видя.

Изведнъж ръцете му я обгърнаха, устните му се впиха в нейните, пламенни и жадни, искащи и молещи.

— Джак, моля те!

Тя се опита да се освободи, опита се да го задържи далеч от себе си за момент, докато може пак да започне да мисли, докато хаотичната несвързаност на мислите ѝ се поуспокои, но беше безполезно.

— Фльор!... Фльор!... — той повтаряше името ѝ пак и пак и я притискаше все по-близо до себе си.

— Мили, моля те... умолявам те...

Викът ѝ достигна до него. Той я пусна, като дръпна ръцете си така рязко, че главата ѝ се отпусна назад върху сеното. Тя виждаше израза на лицето му, огряно от луната. Фльор дишаше учестено, а

ръката ѝ се опитваше да успокои бурята в гърдите ѝ, там, където бе лежала главата му.

Наоколо полето се простираше бяло и спокойно, а сенките на високите тополи бяха плътни и тайнствени. Нощта бе наситена с красота. Такава прекрасна нощ, изпълнена с неземна магия! И те двамата бяха отделени от света. Двама души, заедно и сами в техния собствен свят.

Миналото се беше изплъзнало... беше си отишло. Бъдещето бе изпълнено с опасности. Съществуваше само настоящето — пулсиращо, прекрасно и все пак по някакъв особен начин плашещо.

— Обичам те, Джак — повтори отново Фльор, сякаш искаше да убеди по-скоро себе си, отколкото него.

— Аз те обожавам, Фльор. Бъди мила с мен.

Тя изведнъж усети как у нея се надига вълна от нежност. Протегна ръка и докосна бузата му. Беше топла под пръстите ѝ, леко задебеляла.

— Наистина те обичам, Джак! — нежно повтори тя.

— Наистина ли? — с нетърпение попита той. — Тогава... о, Фльор... щом ме обичаш...

Той я грабна в прегръдките си. Целуваше я диво, безумно, като че ли тя му даваше нов живот и нова надежда.

— Обичай ме, Фльор... обичай ме — молеше я той. — Искam те... трябва да бъдеш моя!

Фльор изведнъж застина. Тя го харесваше, искаше да го направи щастлив... да му помогне и да го приласкае. Но си спомни Силвия и всичките ѝ инстинкти у нея се възпротивиха. Тя не можеше така. Бе невъзможно.

— Не, Джак — меко каза тя. — Не можем да съсипваме нещо толкова съвършено... толкова свято... и толкова прекрасно като нашата любов.

Той зарови лице в извивката на врата ѝ. Тя знаеше, че го е разочаровала, а може би и наранила, но това, което той искаше, бе невъзможно.

„Трябва да се опитам да го накарам да разбере, трябва да му помогна да изчака, докато отново бъдем свободни, докато се оженим и нашата любов достигне своето съвършенство“ — мислеше си тя.

Но междувремежно те можеха да бъдат много щастливи.

* * *

Беше много късно, когато се прибраха в къщата. Вървяха тихо през двора, ръката на Джак обгръщаше раменете.

Вратата към кухнята не беше залостена, вътре се носеше лек аромат на храна и те имаха усещането, че мекият, топъл сумрак ги прегръща нежно. Джак затвори вратата след себе си, протегна ръце и отново намери Фльор. Тя се притисна до него.

Той потърси устните ѝ, после зарови за миг лице до гладката и мека кожа на врата ѝ.

— Ти си съвършена, нали го знаеш. Не знаех, че една жена може да бъде толкова сладка.

— Хайде да си лягаме, мили, уморен си.

Той я притискаше до себе си, целуваше устните и, очите, косата ѝ, а после бавно и с неохота те се отдръпнаха един от друг и Джак тръгна към стълбата за избата. Тя почака, докато го чу, че започна да слиза надолу, и тръгна към стаята си.

— Лека нощ, мили мой — прошепна тя, — лека нощ.

Качи се тихо горе.

Бравата на вратата ѝ изскърца, но от другите стаи се донасяха успокояващите звуци на тежко дишане.

Когато влезе в стаята си, Фльор дръпна пердетата от прозореца. Светлината бе слаба, много слаба, но напълно достатъчно, за да вижда и без свещ.

Тя смъкна дрехите си и се облакът на прозореца. Загледа небето, където звездите вече избледняваха.

— Щастлива съм — каза тя тихо на глас. — Щастлива съм и ще направя и него щастлив. Разбираш ли, Люсиен?

* * *

Беше вече пладне, когато Фльор слезе в избата да види Джак.

— Да занеса ли долу обяда? — попита тя мадам Буве, когато семейството започна да се събира в кухнята.

— Готово е — отговори мадам, като сипа пълна чиния със супа и отрязва дебела филия от хляба, който трябваше да нахрани всички.

Фльор вдигна подноса. Пресече избата, взе обичайните предпазни мерки, като почука, после плъзна настрани стената. Едва бе влязла вътре и Джак я прегърна.

— Защо не дойде по-рано? — попита той и започна така да я целува, че тя едва успя да удържи подноса с храната. — Така се притеснявах, изплаших се... Защо закъсня толкова?

— Чакай, нека оставя подноса на масата.

Той го взе от ръцете ѝ и го сложи долу.

— Сигурна ли си, че все още ме обичаш?

— Напълно!

— Толкова те обичам! О, Фльор, обичам те.

— Радвам се — прошепна тя, — ужасно се радвам. И аз те обичам. Цялата сутрин мислех за теб, копнеех за мига, когато ще мога да дойда да те видя.

— Ти направо ме подлуди! Да седя и да те чакам тук, без да зная какво чувстваш. Мислех вече, че няма да дойдеш.

— Ама че си глупчо!

Тя протегна ръце и ги обви около врата му, като притегли лицето му към своето.

Той я притисна до себе си, ръцете му жадно я търсеха, после се плъзнаха от раменете към гърдите ѝ.

— Трябва да вървя — каза тя. — Горещо ме чакат.

Той с нежелание я освободи от прегръдката си.

— Нали пак ще дойдеш по-късно?

— Разбира се, че ще дойда.

Тя вдигна устни към неговите, после се отдръпна, мина от другата страна на стената, затвори отвора и тръгна към кухнята.

Цялото семейство бе вече около масата, когато Фльор седна на своето място, като се надяваше, че изразът на лицето ѝ е спокоен. Видя, че Сузан хвърли един поглед към нея, а после към брат си Анри. Размениха си по един поглед, пълен с разбиране. Анри намигна.

„О, тези французи — помисли си Фльор полусърдито, полуразвеселено. — Човек нищо не може да скрие от тях, щом става въпрос за любов!“

[1] Става дума за завладяването на Англия от норманите през 1066 год., водени от Вилхелм Завоевателя. — Бел.прев. ↑

[2] Момчето ми (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА СЕДМА

— Разбираш ли, че това е последният ни ден тук? Утре вече ще бъдем далеч — каза Джак.

— Пилците се броят наесен — напомни му Фльор, като се оглеждаше из малката изба, която му бе дала подслон през тези четири месеца. — Има твърде много „ако“ в цялата тази работа. Ако времето е хубаво... ако Анри е съвсем сигурен, че моторът работи... ако може да ни отведе до лодката... и най-после нещо, което е твърде важно — ако можем да се измъкнем, без да ни открият.

— Не бъди толкова мрачна — отвърна Джак, стана масата и отиде до отдушника. — Ако денят е като днешния... не можем и да искаме нещо по-добро.

Навън се стелеше рядка, белезникава мъгла, която идваше откъм морето. Светлината в помещението беше слаба.

— Не се ли вълнуваш? — продължи Джак, запали цигара, седна на леглото и подви крака под тялото си.

— Не би трябвало да се вълнувам, нали? — отговори Фльор. — И все пак... не зная... трудно е да се каже с думи, но някак се страхувам. Не от опасността, а от това, че трябва да напусна това място и да заменя сигурността за едно непознато бъдеще.

— Сигурността на един затвор?

— Ти мислиш така. Но за мен това не е затвор. Това бе едно много щастливо време.

— Скъпа моя! — Джак се изправи и протегна ръце към нея.

Фльор се усмихна, но поклати глава и се отдалечи от него. Приблужи до масата и седна върху нея, като подпря краката си на единствения стол.

— Това странно ли ти се струва? — попита тя. — Но аз наистина бях щастлива тук, ужасно щастлива. И се страхувам, че всичко може да се промени, когато се върнем в Англия.

— Не говори така, глупавичката ми — нежно каза Джак. — Ще продължим да бъдем щастливи, ти и аз — завинаги.

— Сигурен ли си? Ти ще се върнеш в своята ескадрила, а аз ще трябва да започна живота си отново.

— Какво смяташ да правиш?

— Честно казано, не зная. Първо, ще трябва да разбера с какви пари разполагам. Мисля, че имам малко останали средства, ако втората съпруга на баща ми не е пропиляла всичко. И после... — Фльор се поколеба, но смело изрече думите, като очите ѝ през това време търсеха неговите. — До голяма степен това зависи от теб.

— От мен? О, разбира се, мила. Ще се оженим, но не трябва да бързаме прекалено много за каквото и да е. Ти трябва да дойдеш с мен при майка ми, докато обмислим всичко.

— Какво ли ще си помисли майка ти за мен?

— Какво може да си помисли, освен че си най-прекрасният човек на този свят.

Но Фльор някак не беше убедена в това. Джак винаги беше въздържан, когато ставаше въпрос за неговото семейство. Тя не можеше да си създаде ясно мнение от това, което ѝ бе казал и от начина, по който го бе описал. Сега изведнъж се уплаши от тази непозната жена, на която той бе задължен толкова много.

С всеки изминат ден нейната любов към него ставаше все по-силна. Той сякаш бе обсебил сърцето ѝ и чувствата ѝ. Обичаше момчешката му нетърпеливост, с която се бе вкопчил в тяхната любов и бе направил от нея център, около който се въртеше тяхното съществуване.

Обичаше нетърпението му към всички и към всичко, което я задържаше далеч от него дори и за няколко минути.

Тя обичаше също така, макар че не можеше да го приеме и начина, по който той бе махнал с ръка на всички общоприети норми, като дори и пред семейство Буве беше разкрил техните чувства.

Заедно си измисляха безброй абсурдни, но изпълнени с нежност забавления, непрекъснато се смееха, думите напиреха върху устните им с онова приповдигнато настроение, което е толкова характерно за младите.

Понякога Фльор се питаше дали въпреки всичката ѝ любов към Джак тя наистина го разбира. Дали всъщност не долавяше нещо повече от онова негово очарование, което бе на повърхността.

Сега усещаше някакво прималяване вътре в нея, усещаше ревност, която не можеше да отрече, като виждаше колко силно Джак жадува за утрешния ден.

Беше неспокоен, стегнат и възбуден. Беше прекосил помещението напред-назад стотици пъти тази сутрин, като все премисляше плановете за бягство. Питаше се дали не е забравил нещо. Повтаряше нещата, които трябваше да вземат със себе си, часа на тръгването, обяснението, което Анри бе подготвил да даде, ако се наложеше.

През последните няколко дни плановете им се бяха променили, защото един познат на Анри беше решил да тръгне с тях. Беше младеж от добро семейство. Баща му притежаваше малка ферма в околността.

Сега вече се знаеше, че освен тях ще има още двама мъже на борда и това им даваше по-добри шансове. Когато излезеха в открито море, тримата щяха да се грижат за платната и мотора.

„Ще трябва да използваме всичко, което можем, за да увеличим скоростта и да избегнем патрула“ — беше им казал Анри.

В мисълта, че може да ги преследват и да ги заловят, имаше нещо, което караше Фльор да изтръпва от страх. Този план я плашеше до смърт. Но Джак, тя знаеше това, беше направо възбуден от всичко, което ставаше, от цялата тази идея.

Той протегна ръце и я притисна до себе си.

— Обичаш ли ме?

— Обожавам те. И ти го знаеш.

— Погали ме, знаеш, че обичам да усещам пръстите ти.

Тя започна да го гали по челото, като движеше нежно пръстите си, докато очите му не се затвориха от лениво удоволствие.

— Странно, нали? — промълви тя след няколко минути. — Странно е, че войната носи толкова много нещастие и скръб и въпреки това носи и щастие. Ако не беше войната, нали разбираш, никога нямаше да те срещна.

— Със сигурност нямаше да съм тук. Щях все още да работя в стария завод за двигатели, съсипан от умора, без да мога да си отдъхна дори и за миг. Не че бях започнал да се справям доста добре, но...

— Какво е станало сега с този завод?

— Заводът за двигатели? О, сега произвеждат самолети и са увеличили мощностите два пъти. Почти не мога да позная мястото,

когато мина покрай него.

— Близко е до дома ти, нали?

— Просто зад ъгъла — нагоре по хълма и продължаваш направо.

— Не ставай смешен.

— Всъщност това е точно така. Около три мили, ако трябва да бъдем точни. Ходех там с мотоциклета си. Струваше ми се някак позискано, отколкото облечен с костюм и с мека шапка да хващам влака в 8:15. Трябваше да направя своя избор. Имах две възможности. Или момче в канцеларията в банката на баща си, или работник с изпоцапан гащеризон в завода за двигатели на Мичам. Двигателите спечелиха — никога не съм можел да им устоя.

— Сигурна съм, че си много способен — подразни го Фльор — и един ден си щял да станеш собственик на завода.

— О, едва ли. Ако можеше да видиш шефа, щеше да бъдеш напълно сигурна, че неговият девиз е: „Каквото притежавам, не го отстъпвам на никого“. Но все едно, той е симпатичен човек. Трябва да си чувала за него.

— За кого? За господин Мичам ли?

— Сър Норман Мичам, ако обичаш. Той е един от най-големите в индустрията. Момчето от малкия град, което се издигнало и направило състояние, нали знаеш, една от онези истории... Започнал от дъното и стигнал до върха доста по-бързо от останалите. Ако можеше да го видиш, не би се изненадала. Прилича на бог Вишну^[1] — мачка всичко под себе си. Не съм сигурен дали ние в завода не го боготворяхме и като герой в същото време. Боже мой, щом го видяха, всички заставаха на стартова позиция!

— Ще се върнеш ли в завода на Мичам, когато войната свърши?

Джак се поколеба за момент.

— Предполагам. Макар че не съм сигурен дали не предпочитам да остана в Кралските въздушни сили, ако ми се отдаде такава възможност. Обичам да летя. Мисля, че това ми харесва повече от всичко на света.

— Повече от мен? — Фльор каза това, без да разбере как думите се изплъзнаха от устата ѝ, и се засрами от кокетството, което прозвуча в забележката.

— Между двете неща не може да се прави сравнение — уклончиво ѝ отвърна Джак.

Тогава, като се засмя в разочарованието, което прочете в очите ѝ, той притегли лицето ѝ към своето и я целуна.

— Обичам те, скъпа, и в момента не мога да мисля за нищо друго, дори за чувството, което изпитвам, когато се рея в облаците, или за насладата от мига, в който сваля някой германец. Просто искам да си лежа тук и да мъркам като котарак, докато ти масажираш челото ми.

— Много те глезя. Това беше грешка от самото начало.

— Дали беше грешка?

Той седна в леглото и я притисна до себе си. Устните му отново потърсиха нейните. Фльор усети как някаква сладостна тръпка, от която ѝ прималая, се разля по цялото ѝ тяло. Тя не можеше да устои на неговата страст.

— Толкова си сладка, моя малка Фльор.

За момент тя се остави да я понесе райското блаженство на близостта с него, а след това решително го отблъсна.

— Нека бъдем разумни — гласът ѝ беше дълбок и развълнуван. — Почти стана време за вечеря. Трябва да отида и да помогна на мадам Буве.

— Последната ни вечеря тук — каза Джак и протегна ръце над главата си.

Но Фльор знаеше, че това е само жест, защото цялото му тяло беше напрегнато в очакване и копнеж за утрешния ден.

Тя излезе от избата, затвори отвора в стената и се качи в кухнята. Мадам Буве беше наведена над фурната, а Анри седеше на една от табуретките до масата, като държеше главата си с две ръце. В позата му имаше нещо, което накара Фльор да възкликне:

— Какво има? Да не би нещо да не е наред?

Като я видя, той се огледа дали някой друг не ги чува и заизлива думите си бързо и с яд.

Фльор слушаше и лицето ѝ бавно пребледняваше. Анри наистина бе донесъл лоши новини. Германците бяха обявили, че на другия ден ще правят проверка на рибарските лодки. Имаше голяма вероятност някои от лодките заедно с техните собственици да бъдат изпратени в други райони.

С бурната емоционалност, така характерна за французите, Анри, който до този момент беше толкова самоуверен, когато крояха плановете за бягството, сега бе изпаднал в дълбоко отчаяние. Той беше

сигурен, че новата му лодка ще привлече вниманието на германците и че той ще бъде изпратен другаде.

Фльор долавяше силната болка в гласа му и си представяше как това ще се повтори и с Джак. Въпреки че единият бе французин, а другият англичанин, между тях имаше нещо много общо. И двамата бяха склонни да изпаднат в див ентузиазъм, а само след миг да потънат в дълбоко отчаяние.

Ако нещата не се нареждаха добре за тях лично, те изпадаха в такова състояние, като че ли бе дошъл краят на света и нямаше никакъв шанс за възкресяване на идеята в бъдеще.

Фльор стоеше неподвижна, здраво стискайки пръстите на ръцете си. Питаше се какво може да направи. Не можеше да понесе мисълта, че Джак ще бъде разочарован. Знаеше, че тя ще е тази, която ще трябва да му съобщи новината.

Имаше такова усещане, като че ли трябваше да отнеме надеждите на някое скъпо и обичано дете, надеждите за живот. Анри все още говореше.

— Какво можем да направим? — питаше той. Беше задал този въпрос няколко пъти. — Какво можем да направим, мадмоазел?

Фльор се поколеба за миг и отговорът дойде:

— Отговорът е прост. Трябва да тръгнем тази вечер.

— Тази вечер! — като ехо повтори Анри.

Фльор забеляза как мадам Буве, която стоеше зад него, се изправи и застина неподвижно, а лицето ѝ доби каменен израз.

— Разбира се — настоя Фльор. — Какво друго можем да направим? Иди доведи Луи и докарай лодката до плажа. На кея можеш да обясниш, че искаш да я докараш тук, за да я почистиш и да я приготиш за проверката утре. Сигурно можеш да измислиш някакво извинение, убедена съм.

— Ами крайбрежния патрул? — попита Анри.

Фльор се втренчи в него с потъмнял поглед.

— Има само по един дежурен, нали така? Само единият е въоръжен, другият е вътре в колибата и дори може да е заспал. А вие сте трима!

Анри разбра. Тя също видя, че идеята ѝ вече го бе завладяла. Той остана неподвижен за миг със замислен поглед, а в ръцете си премяташе тънка пръчица. Докато го наблюдаваше, тя забеляза

промяната. Сякаш в него се бе задвижила някаква машинка и сега работеше бързо.

Анри бе възприел идеята ѝ и сега умът му трескаво обмисляше, докато най-накрая взе решение. Тогава скочи на крака с грейнало лице.

— Права сте, мадмоазел. Така става идеално, ще видите. Ще бъдете ли готова веднага щом се стъмни?

— Щом се стъмни — повтори Фльор.

Анри изскочи от кухнята. Шумът от стъпките му се чу на двора и бързо заглъхна в далечината. Едва тогава Фльор погледна мадам Буве. Тя все още стоеше като вкаменена.

„Сега, когато мигът на раздялата дойде — помисли си Фльор, — става непоносимо.“ Тя прекоси стаята, прегърна старата жена и я целуна по бузата.

— Съжалявам — прошепна тя, — толкова съжалявам!

Мадам Буве се обърна, не грубо, а някак тихо, защото товарът на нейната скръб бе прекалено голям, за да може по някакъв начин да го изрази с думи.

Докато носеше вечерята на Джак, Фльор бе заета с мисълта за нейното собствено съжаление. Тя беше очаквала тази вечер като някакъв празник. Беше я виждала в ума си като вечер, когато те двамата с Джак щяха да кажат „сбогом“ на миналото и да се обърнат към бъдещето.

А сега... Това бе още една неочаквана промяна.

„О, господи! — започна да се моли тя. — Нека Джак продължи да ме обича. Нека да не го загубя, толкова имам нужда от него!“

Разбираше, че молитвата ѝ е егоистична, но в същото време знаеше, че и Джак има нужда от нея. Дори в много отношения той се нуждаеше от нея повече, отколкото тя от него.

Ако не беше дошла във фермата, той може би щеше да направи нещо неразумно. Можеше да се опита да избяга, без да е обмислил добре плана си, и да бъде заловен, като с това щеше да навлече на себе си, а може би и на семейство Буве страшни неприятности.

Тя бе предотвратила това. Беше му вдъхнала нова сила и отново бе възвърнала увереността му.

Почука на стената. Сега имаха свой знак, който се различаваше от този, който използваша Сузан и останалите. Джак ѝ отговори, тя отвори тайната врата и влезе вътре.

— Все същият богат избор между супа и супа, предполагам — каза Джак. — О, господи! Ще бъде толкова приятно просто за разнообразие човек да хапне нещо прилично. Я си представи една хубава порция печено или пържола!

— Може и да стане по-скоро, отколкото си мислиш.

Джак я погледна с изненада.

— Какво искаш да кажеш?

Фльор му разказа за разговора си с Анри и за решението, което бе взела.

— Значи трябва да тръгнем тази вечер! — възкликна той.

— Да, тази вечер.

Невъзможно бе да не се усети как гласът ѝ се понижи и как устните ѝ потрепнаха.

— Но това е чудесно! Сега няма да лежа буден цяла нощ в очакване на утрото. Снощи не можах да мигна, бях толкова развълнуван и през цялото време си мислех как ли ще мога да понеса тази нощ. Фльор, това е невероятно! Не можем да желаем нищо по-добро! Погледни само мъглата!

— Прекрасна е.

Джак я погледна.

— Не ми прозвуча много ентузиазизирано. Наред ли е всичко? Нали не криеш нещо от мен?

— Казах ти точно това, което се случи — отговори му тя и се усмихна на неговата възбуда.

— Може би ще закусим в добрата стара Англия. Яйца и бекон! Какво ще кажеш?

— Добре звучи — каза Фльор и въпреки усилието ѝ, знаеше, че гласът ѝ звучи напълно безизразно.

— Ти си притеснена.

Джак я прегърна и придърпа главата ѝ на рамото си. Хвана брадичката ѝ и повдигна лицето ѝ към своето.

— Недей, мила. Не бъди толкова угрижена. Ще успеем, сигурен съм в това. Трябва да успеем. През цялата война съм имал късмет. И сега няма да ми изневери.

— Не се хвали! — каза бързо тя.

— Не се хваля. Ако искаш, ще почукам и на дърво.

Той почука леко на масата, а после отново постави ръката си в топлата извивка на врата ѝ.

— Ти си мислиш, че тук сме щастливи — предизвика я той. — Почакай, докато се доберем до Англия. Ще се оженим и аз ще ти разкрия истинския смисъл на думата любов.

— Само се надявам да продължа да бъда... щастлива, колкото съм сега.

— Ще бъдеш — обеща ѝ Джак и изведнъж извика радостно: — Само като си помисля! Тази вечер. Ние наистина тръгваме тази вечер!

[1] Juggernaut — образ на индийския бог Вишну, под чиято колесница са се хвърляли богомолците. — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ОСМА

— Джак! Джак!

— Спокойно, всичко е наред. Изпийте това.

Нечий ласкав глас ѝ говореше и една спокойна ръка повдигна главата на Фльор от възглавницата. Тя усети как устните ѝ се докоснаха до някаква хладна и живителна течност. Отвори очи. Видя бели стени и една медицинска сестра с бяла шапчица и със спокойно лице, което се наведе над нея. Една преграда отстрани на леглото ѝ пречеше да види останалото.

Беше в болница. Мозъкът ѝ бавно възприемаше този факт. После гласът започна да ѝ говори отново.

— С вас всичко е наред. Сега сте в безопасност. Опитайте се да заспите.

Много по-късно тя започна да си припомня и остави всички събития и случки от последните часове отново да се върнат при нея. Виждаше ги ясно, с всичката им мъка и страдание, но без ужаса и страха, които я бяха обзели, когато това се случи.

Въпреки всичко, въпреки почти непреодолимите препятствия, тяхното приключение беше успяло, те бяха стигнали до дома.

Поне трима от тях бяха стигнали. Луи беше умрял точно преди да ги прибере една моторница на бреговата охрана.

Фльор мислеше най-много за него, макар че в съня си викаше името на Джак, копнееше за него и знаеше, че без неговата любов и неговата непоколебима смелост тя нямаше да може да продължи да живее.

Нищо не можеше да изтрие от паметта ѝ спомена за това как главата на Луи лежеше в скута ѝ. Ужаси се от факта, че той с всеки миг губеше силите си. Съзнанието, че животът му си отива и тя не е в състояние да предотврати това.

Цялата история на тяхното бягство сега изглеждаше почти фантастична, за да бъде вероятна. Сега, когато лежеше със затворени очи в меката постеля, Фльор се питаше дали някой ще им повярва,

дали си струва да разказват тази история и да очакват хората да повярват на това, което приличаше на чиста измислица.

Спомняше си как бяха изминали разстоянието от фермата на Буве до лодката, спомняше си звука от стъпките им, въпреки че се стараеха да ги заглушат, като ходеха по тревата встрани на пътя и в нивите. Шумът от камъче, ритнато по невнимание, проехтяваше като пистолетен изстрел.

Отново и отново Фльор се улавяше, че мисли за това бягство като за абсолютно неразумна постъпка. Трябва да са били наистина луди, за да рискуват и да оставят сравнителното спокойствие и сигурността, да ги заменят с нещо, което приличаше на явна смърт.

Но там, на брега, тя знаеше, че е единствената, която се страхува. Джак бе развълнуван и дори превъзбуден, но външно изглеждаше напълно спокоен. Тя си мислеше, че сигурно е изглеждал точно така, когато се е готвел да излети със самолета си над вражеската територия. Усещането за предстоящото приключение бе помело от съзнанието му всякакви лични чувства.

Беше тръгнал да изпълнява задача и бе решен да я свърши добре. Фактът, че той самият може и да не дочака жив края на това пътуване, за него нямаше значение. Фльор знаеше това. Той едва ли се замисляше дори и за миг.

Анри много приличаше на Джак по темперамент, но нямаше неговия опит, нито пък се беше научил да различава чувствата си. Беше блед, а тъмните му очи блестяха от вълнение.

Беше се сбогувал със семейството си почти нетърпеливо. Мадам Буве остана със сухи очи и това като че ли изненада Фльор. Бащата на Анри бе този, който едва задържаше сълзите, които напиреха в очите му, и който не може да каже нищо, когато настъпи мигът на раздялата.

Сузан се бе притиснала до брат си по-дълго от останалите, след което с жест, който бе толкова вълнуващ поради своята простота, тя бе казала:

— *Von voyage, mon cher*^[1] — и беше добавила меко: — Да живее Франция!

Да, Фльор знаеше, че няма да получи съчувствие от Джак и Анри за собствената си нерешителност. Те бяха мъже с ясно поставена цел и в момента се бяха съсредоточили само върху нея и нищо друго не ги

интересуваше. Бяха решени да победят и всичко останало трябваше да отиде на заден план.

Луи бе различен. Фльор бе виждала стройния, тъмнокос младеж само веднъж преди това, но изпитваше силна симпатия към него.

Беше сигурна, че той бе много чувствителен, воден от идеализъм, който събуждаше силни патриотични чувства у него и го изпълваше с почти неестествена омраза към мъжете, които бяха окупирали страната му.

Докато се движеха мълчаливо в тъмнината на нощта, Фльор усещаше, че това е човек, с когото има твърде много общи неща. Това бе един човек, чиито нерви бяха опънати до крайност, също като нейните.

Плановете им бяха напълно уточнени. Първата им цел бе къщичката на бреговата охрана, която се намираше на носа над плажа.

Когато приближиха, оставиха Фльор да чака настрани заедно с багажа, храната и всичко останало, което им бе необходимо за пътуването.

Тя не искаше да бъде с тях, докато те се оправяха с бреговата охрана, но когато остана сама, усети, че нищо не може да бъде поужасно от очакването в меката тъмнина и мъглата, без да знае дали другите ще се върнат.

Струваше ѝ се, че всеки миг ще чуе изстрели и високи гласове. Страхуваше се, че другите германци, които се намираха в селото, щяха да се притекат на помощ на охраната.

Слушаше така напрегнато, че започна да ѝ се струва, че чува разни звуци. Изведнъж усети, че въпреки нощния хлад цялото ѝ тяло бе плувнало в пот, а пръстите ѝ така здраво бяха стиснали дланите на ръцете ѝ, че ноктите се бяха впили в плътта ѝ почти до кръв.

Десет минути... четвърт час... непрекъснато поглеждаше светещия циферблат на часовника на Джак, който той ѝ беше оставил. Струваше ѝ се, че никога преди това времето не е минавало толкова бавно. Като че ли цял един живот бе отброен с минутите, които бяха изминали от мига, в който я бяха оставили сама. Останала без дъх и с разтуптяно сърце тя чу, че някой приближава. Кой ли беше? Приятел или враг?

От тъмнината долетя шепот:

— Там ли си, Фльор?

Беше Джак.

— Какво стана?

Не може да познае гласа си, който прозвуча високо и някак неестествено пискливо.

— Всичко е наред. Анри беше ударен лошо в главата, но сега е добре. Хайде.

Нямаше какво повече да си кажат. Взеха багажа и бавно, и мълчаливо заслизаха към плажа.

Истинският ужас настъпи на зазоряване. Бяха забелязани от самолет на бреговата охрана, който се връщаше от оглед. Пилотът им направи знак. Спусна се ниско над водата, направи един кръг над тях, за да ги провери.

Тогава те разбраха, че са събудили подозренията му. Явно лодката, която се намираще толкова далеч от брега, бе привлякла вниманието му.

И в следващия миг разбраха, че върху тях се изсипва дъжд от куршуми. Те падаха във водата, разкъсваха платната.

Всички легнаха на дъното на лодката и тогава Луи леко изохка.

За момент никой не смееше да мръдне. Лежаха, едва дишайки на дъното на лодката. И после, когато самолетът избръмча над главите им и отлетя, Фльор надигна глава и видя това, което с ужас си бе мислила, че ще види — червеното петно кръв на синята рибарска фланела на Луи.

Изпитаха безкрайно облекчение, когато самолетът не се върна. Направиха бинтове от разкъсани носни кърпи и превързаха Луи. След това взеха решение.

— Трябва да променим курса. Тази свиня сигурно ще изпрати патрулен катер да ни търси.

Настаниха Луи да легне колкото бе възможно най-удобно. Фльор седна до него, а Джак и Анри смениха курса на лодката, като я насочиха на изток. Най-последният денят бе настъпил. Небето бе покрито с черни, буреносни облаци.

Изведнъж заваля силен дъжд, който ги измокри до кости. Морето силно се развълнува. Фльор се държеше като добър моряк, но това не можеше да се каже за Джак. Скоро тя трябваше да се оправя с двама болни, макар че Луи бе далеч по-тих от другия.

Той лежеше неподвижен. Само от време на време потръпваше и казваше, че му е студено. Натрупаха всички дрехи отгоре му. Накрая Фльор свали и своето палто и го обви около краката му.

Лодката започна да пропуска вода. След известно време Фльор помоли Анри да премести Луи така, че главата му да легне в скута ѝ. Бяха си взели малко храна. Имаше картофи, хляб и две бутилки вино.

Накараха Луи да пийне малко от виното, като го наливаха между устните му, но скоро той изпадна в безсъзнание. Нямаше болки, но Фльор се страхуваше, че раната му е смъртоносна.

Джак непрекъснато получаваше пристъпи на морска болест, а Фльор също бе замаяна и ѝ се повдигаше от силното вълнение.

Само Анри се държеше, вираше се напред в мрака и управляваше лодката. Целият бе мокър, тъмната му коса беше залепнала на челото му, но той като че ли не забелязваше това. Бе глух и сляп за всичко останало, освен за едно — да ги изведе на безопасно място.

Когато взе да се мръква, те разбраха, че ще им се наложи да прекарат още една нощ в морето. Наоколо нямаше и следа от бряг и накрая Анри след много извинения и обяснения си призна, че е загубил посоката.

— Защо нямаме компас? — непрекъснато повтаряше Джак, макар че много добре знаеше, че не бяха успели да намерят.

Моторът продължаваше да работи с пухтене. По време на бурята лодката се движеше бавно, но въпреки това той продължаваше да работи.

Нощта беше студена. Те трепереха без палтата си, а челото на Луи беше ледено. Ръцете му също, в цялото му тяло като че ли вече нямаше никакъв живот.

Един-два пъти през тези дълги часове Фльор изпадаше в някакъв унес. Не беше обикновено заспиване. Просто като че ли мозъкът ѝ бе прекалено изтощен, за да може да функционира, и трябваше да си почине, макар и само за миг.

После тя се сепваше и разбираше, че те продължават да се борят с водната стихия, движейки се все напред. Джак се чувстваше по-добре, макар че от време на време пристъпите му се повтаряха и предизвикваха мъчително повръщане.

Вълните подмятаха лодката като перце, понякога тя пропадеше толкова надолу, че на Фльор ѝ се струваше, че никога няма да се издигнат отново, но лодката винаги изплуваше.

Няколко пъти си зададе въпроса дали всичко това ще има край и дали те ще издържат. Дрехите ѝ бяха мокри и прилепнали по тялото ѝ. Беше гладна и през цялото време усещаше болезнена празнота вътре в себе си.

По време на бурята хлябът и картофите се бяха напоили с морска вода и сега бяха негодни за ядене. Последната бутилка вино беше свършила. Фльор се улови, че копнее за топло кафе, за чай с мляко и захар.

Упрекна се, че мисли за такива прозаични неща и отново се наведе над Луи.

Стори ѝ се, че той едва диша. Опипа бинтовете и разбра, че са напоени с кръв. Питаше се дали не трябва да ги смени, но реши да изчака да съмне.

После, когато се зазори, тя видя, че Луи е мъртъв.

Дълго време стоя съвсем неподвижно. Не каза на другите. Някак не можеше да се накара да произнесе думите. Най-после, когато усети, че трябва да им каже, когато товарът на това, което знаеше, стана твърде тежък за нея, тя чу как Анри извика радостно.

Тя обърна глава и видя една моторница, която летеше към тях с пълна скорост.

„Хванаха ни!“ — помисли си Фльор, но понеже бе стигнала пълно изтощение, тя си помисли, че дори желае смъртта като някакво избавление.

Тогава видя, че Джак и Анри махат с ръце, крещят, но думите им бяха неразбираеми, макар че вълнението в гласовете им бе достатъчно ясно.

— Les Anglais! Les Anglais^[2]!

Тя видя сълзи да се стичат по лицето на Анри, а очите му горяха. После всичко избледня. Беше сама в някаква голяма тъмнина, където имаше само едно усещане — главата на Луи в скута ѝ...

* * *

Фльор имаше някаква смътна представа за всички събития, които бяха последвали след това.

По-късно разбра, че едва се е отървала от пневмония, но беше доволна, че можеше да се отпусне и да заспи в болничното си легло, за да избегне по-нататъшните въпроси. Когато се почувства по-добре, тя поиска да види Джак.

Той се втурна в стаята точно когато Фльор се нуждаеше от него. В този момент имаше чувството, че никога не би поискала нищо друго, освен да види неговата усмивка, да изпита радостта от протегнатите му ръце и да усети докосването на устните му.

— Мила, по-добре ли си? Трябва да се оправяш бързо. Всичко е наред, хората тук са чудесни. Знаеш ли какво, майка ми пристига тази сутрин. Сега ще уредя веднага да дойдеш с нас вкъщи.

— Но, Джак, тя може и да не иска това.

— Разбира се, че ще иска. И нещо повече — ще се чувства много горда с нас. Тук ни гледат като герои. Самият кмет ме посети тази сутрин. Що се отнася до Анри, той получи нареждане веднага да се яви в щаба на генерал Дьо Гол. Доволен е, като че ли току-що са го произвели в чин адмирал.

— А... Луи?

Веселостта изчезна от лицето на Джак.

— Вчера го погребяха.

— Горкичкият! И все пак, не зная, може би неговото бягство е пълно... отиде по-далеч от нас. Не го познавах добре, но ми се струваше, че е от хората, които винаги страдат по един или друг начин.

— Боже господи! Какво те кара да мислиш така? — възкликна Джак. — На мен ми се струваше, че е напълно обикновено момче. Много мило, все пак. Дяволски съжалявам за това, което се случи.

Фльор не каза нищо повече. Не би могла да обясни какво чувства. Имаше странното усещане, че Луи плати заради тях, заради тяхната сигурност, заради живота им. Сякаш е било нужно да се направи жертва и Луи е бил доволен, че лично е платил с живота си, за да получат те свободата си.

Откараха я с линейка до дома на Джак и я настаних удобно в една малка, подредена с много вкус стая с изглед към градината.

Майката на Джак живееше в покрайнините на Мелфорд. Къщата, построена през последните двадесет години бе светла и просторна и,

както Фльор скоро щеше да разбере, спретнатата и подредена с онази педантичност, която — както човек можеше да очаква — би подразнила всеки нормален мъж.

Може би покойният господин Рейнолдз бе харесвал това. Но за сина му това бе определено неприятно, въпреки че Джак беше единственият човек, който можеше да разхвърля нещата си, без да бъде упрекван за това. Майка му веднага подреждаше след него.

Мисис Рейнолдз страшно напомняше на Фльор мисис Титълмауз от книжките на Беатрис Портър, които беше чела, като малка. Мисис Титълмауз беше полска мишка, която прекарваше цялото си време да подрежда къщата си и да я чисти, като вървеше с метла и лопата след всеки, който влезеше в къщата ѝ с мръсни крака.

Мисис Рейнолдз беше дребничка жена. Косата ѝ имаше жълтеникаво-червеникав оттенък. Както би казала бавачката на Фльор, тя беше като „излязла от кутийка“. В къщата и всичко се лъскаше, чистеше и избърсваше, докато всяка вещ започнеше да блести с почти свръхестествен блясък. Ако трябваше отново да бъде цитирана бавачката на Фльор можеше да се каже, че в тази къща „човек би могъл да се храни на пода“.

Фльор така и не бе успяла да проумее защо на някой може да му се прииска да се храни на пода, но след като погостува няколко дни на мисис Рейнолдз, тя започна да разбира, че тази къща е мястото, където подобно нещо не би предизвикало отвращение.

Големите чинии, вазите, украшенията, стъклените чаши, сервизите за кафе — всичко това си имаше своите малки поставчици, за да не се развали политурата на масата. Дори пепелниците не оставаха с пращинка пепел от цигара за повече от няколко минути и биваха отново почистени и излъскани.

Цялата къща блестеше от чистота и ако мисис Рейнолдз имаше някакви интереси отвъд стените на Айви Дийн — така се казваше къщата — то би било много трудно да се разбере какви са те.

Моли, сестрата на Джак, не приличаше на майка си по физика, но по темперамент не беше много по-различна. Тя също така имаше и подреден ум, който разделяше хората на определени категории и рядко им позволяваше да променят първоначалните си места.

Фльор усещаше резервираност, която витаеше в атмосферата на дома, и нещо, което приличаше на неприязън, въпреки че Моли се

държеше с нея винаги коректно и учтиво.

Беше на втория ден от престоя ѝ тук. Фльор седеше в салона, когато чу как Моли влезе през входната врата, остави чадъра си на поставката и влезе в стаята.

Мисис Рейнолдз наплиташе петата на един чорап и го правеше с такова умение, че човек дори и за миг не би си помислил, че може да сбърка. Джак бе излязъл да играе голф. Фльор копнееше да може да го придружи, но знаеше, че това ще е твърде голямо усилие за нея. Тя се беше подразнила от това, че той, здрав и усмихнат, ще излезе без нея, а тя ще трябва да си остане вкъщи.

Моли влезе в салона. Свали ръкавиците си, като старателно духна във всяка от тях, за да опъне пръстите.

— Значи се върна, мила — каза мисис Рейнолдз. — Купи ли ми памучното чиле, за което те помолих?

— Да, и иглите също — отвърна Моли. — И кого мислиш, че срещнах на пощата?

— Не мога да позная.

— Нанси Травърз.

За разлика от всеки друг път върху бледото лице на Моли се появи нещо драматично.

Мисис Рейнолдз изпусна плетката в скута си.

— Значи се е върнала.

Моли кимна.

— Да, и попита за Джак. Тази вечер има намерение да дойде да го види.

— Каза ли... каза ли нещо друго?

— Не, а и аз не пожелах да ѝ давам никаква информация.

Майката и дъщерята се спогледаха някак странно и Фльор забеляза това.

— Ще отида да сваля шапката си — добави Моли.

Тя излезе от стаята. Мисис Рейнолдз отново подхвана плетката си. В разговора им нямаше нищо необикновено, но Фльор имаше неясното усещане, че има нещо важно, което бе пропуснала да разбере.

— Коя е Нанси Травърз? — най-после попита тя.

За миг мисис Рейнолдз я погледна стреснато, като че ли беше забравила за нейното присъствие. След това сви тънките си устни,

поколеба се малко и отговори твърдо, без да вдига поглед от плетивото си:

— Нанси Травърз? Не сте ли ни чували да говорим за нея преди това? Тя е момичето, за което е сгоден Джак.

[1] На добър час, скъпи мой! (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Англичаните! Англичаните! (фр.). — Бел.прев. ↑

ГЛАВА ДЕВЕТА

— Но, мила, ти трябва да разбереш! — каза Джак. — Не може да не ме разбираш!

— Не, не те разбирам — отвърна Фльор. — Бил си сгоден затова момиче морално, дори и да не е било официално обявено. Знаел си това и е можело поне честно да ми кажеш за нея.

— Защо да ти казвам? Нима не разбираш, че тогава това нямаше никакво значение. Бяхме обвързани с този годеж още като деца. Е, мисля, че до известна степен гледахме на това сериозно, но майка ми не я одобряваше, а също и Моли.

— Все едно, ти си бил сгоден — настояваше Фльор.

— Е, щом искаш така да го наричаш — неспокойно каза Джак. — Освен това, и да ти бях казал, дали то щеше да промени много нещата?

Фльор се поколеба. Опитваше се да бъде честна към самата себе си. Изпитваше ужас от мисълта, че една жена може да отнеме мъжа на друга жена.

През всичките тези години, през които знаеше за изневерите на Силвия по отношение на баща ѝ, те бяха оставили отпечатък в съзнанието ѝ. Имаше нещо неприятно в това да бъдеш ухажвана от мъж, който по един или друг начин принадлежи на друга жена.

— Не разбираш ли? — не спираше да задава все този въпрос Джак.

Той не искаше да си признае, макар че дълбоко в себе си тя бе уверена, че е така, че е засрамен от поведението си.

— Но това нямаше никакво значение там — патетично ѝ бе казал той и тя бе съгласна с него.

Когато живееха във фермата, те имаха усещането, че са изолирани в някакъв собствен свят, в който обикновените неща нямаша никакво значение.

Ала Фльор се питаше колко ли пъти Джак бе мислил за Нанси. Колко ли пъти умът му бе литвал към това момиче, което също го е

обичало.

Не можеше да му прости, не можеше да забрави онзи миг в салона, когато думите на майка му бяха вледенили сърцето ѝ и я бяха накарали отново да усети как целият свят, който познаваше, рухва с гръм и трясък.

Ако не бе толкова жестоко обидена и наранена, тя може би щеше да изпита съжаление към Джак. Като толкова много други мъже преди него и той се разкъсваше между две жени.

По-късно, когато видя Нанси, тя разбра. Тя беше от оня тип момичета, крехки и търсеци опора, които винаги ще се харесват на мъжествените младежи. Имаше бърз ум и беше забавна и въпреки външния си вид, несъмнено бе много силна.

Но беше от типа жени, които винаги ще бъдат закриляни и глезени, от онези, които мъжете наричат „Моята малка женичка“ откакто свят светува. Жени, които, след като са хванали един мъж, никога не го пускат.

Още от първия миг, в който я видя, Флър разбра, че заровете са хвърлени.

Тя вече беше решила, че трябва да напусне къщата на семейство Рейнолдз и че трябва да забрави Джак. И все пак дълбоко у нея проблясваше една слаба надежда, че това няма да се наложи, че нейната любов е по-силна от всичко друго на света.

Джак я беше помолил да остави нещата така поне за момента, без да предприема нищо.

— Защо изобщо трябва да говорим? — питаше той. — Не дължа никакво обяснение на Нанси. И изобщо, в момента не може и дума да става да се ожения за когото и да е. Нали ти казах, че трябва да изчакам. И без това в тези несигурни времена няма никакъв смисъл да оставиш след себе си една нещастна вдовица.

Жестокостта на думите му я накара да се разплаче.

— Не говори така — молеше го тя.

Но знаеше, че с тези думи той само искаше да спечели време, за да се опита да избяга от евентуалните последствия на собствените си действия.

Много пъти искаше да го попита защо не престане да се страхува, да му обясни, че не може да се избяга от живота. Че е безсмислено да се опитва да избяга от нея, от Нанси, дори от майка си.

Но знаеше, че Джак няма да я разбере. Той бе възпитан така, че не можеше да се замисля за друго, освен за обикновените повърхностни неща.

Хранеше се, играеше голф, крикет и футбол, спеше, когато беше изморен, и четеше вестници, за да научи какво мислят и чувстват другите хора. Но той самият успяваше да не мисли и да не чувства. Той никога не бе страдал вътрешно, с цялата си душа. Но въпреки че знаеше всичко това, то с нищо не ѝ помагаше. Тя отново и отново произнасяше името му, хълцайки в тъмнината, и цялото ѝ същество жадуваше за него.

— Обичам те — шепнеше тя. — О, Джак, толкова те обичам!

Преди беше така сигурна в неговата любов. А сега знаеше, че предчувствието, което я бе споходило тогава във фермата на семейство Буве, сега се беше оказало вярно.

„Не мога да го понеса! — повтаряше си Фльор. — Първо Люсиен, сега и Джак!“ Тя имаше чувството, че Джак също е мъртъв, защото илюзиите ѝ се бяха разбили и бяха мъртви. Питаше се дали ще намери сили, за да издържи, ако той все пак ѝ предложеше да се омъжи за него.

„Бих искала да му откажа — отговаряше си тя, — но ми се струва, че няма да бъда достатъчно силна и благоразумна, за да го сторя.“

Когато на другата сутрин слезе за закуска, Джак вече беше излязъл. Беше поканен да участва в състезание по голф на някакво игрище, което се намираше на двадесет мили от дома му.

Мисис Рейнолдз почти беше свършила със закуската. Фльор си сипа кафе, взе си малко парченце бекон и точно преди домакинята да стане от масата, тя попита:

— Не мислите ли, че бих могла да отида до трудовата борса тази сутрин и да се опитам да си намеря някаква работа?

— Наистина ли търсите работа? — на свой ред попита мисис Рейнолдз. — Мисля, че вчера получихте съобщение от банката.

— Получих — отвърна Фльор. — Имам някакви пари там. Предполагам, че поне за известно време мога да продължа да живея, без да работя, но предпочитам да не го правя. Макар че се съмнявам, че ще имам достатъчно сили да се включа в някоя от женските служби в момента.

— Напълно съм сигурна, че наистина няма да можете. Всъщност вчера говорих по този въпрос с доктора.

Фльор си помисли, че в тази забележка се криеше някакъв друг смисъл. Значи мисис Рейнолдз вече разглеждаше възможността да се освободи от нежеланата гостенка, която синът ѝ беше довел вкъщи.

— И какво каза той?

— Каза, че ще трябва да внимавате поне още три месеца. Но предполагам, че ще ви бъде разрешено да работите в някоя канцелария.

— Мисля, че ще бъде най-добре да отида до трудовата борса и да проверя.

— Идеята е много добра — съгласи се мисис Рейнолдз. — Искате ли да ви придружа?

— Предпочитам да отида сама — отвърна Фльор и мисис Рейнолдз кимна, сякаш точно това беше очаквала.

Жената, която разговаря с нея, прояви съчувствие и разбиране. Това бе една малка местна служба и чиновничката там вече бе чула за нейните преживявания.

Фльор повтори това, което бе казал лекарят, но отбеляза, че ако е необходимо ще донесе медицинско удостоверение или ще мине на преглед.

— Не е необходимо, мис Гартън — каза служителката. — Разбираме добре обстоятелствата и мислим, че е чудесно, че идвате толкова скоро. Питам се как ли сте преживели всичко това. Ами че то звучи направо като филм!

Фльор се усмихна горчиво и преди да може да спре думите си, те се изплъзнаха от устните ѝ:

— Без традиционния щастлив край.

Жената я погледна смутено и Фльор разбра, че хората се питат дали тя ще се омъжи за Джак.

„Е, поне съм им дала тема за разговор“ — помисли с болка тя.

— Ще искате някаква работа тук, разбира се.

Фльор поклати глава.

— Не, не искам да остана в Мелфорд...

— Колко жалко, защото имам нещо, което мисля, че ще бъде подходящо за вас.

— Какво е то? — попита Фльор.

Беше решила да се махне от Мелфорд, да се махне от Джек и от всичко, което би го задържало, в ума ѝ.

— Е, разбира се, това може и да не е работата, която би ви харесала, то е само едно предложение, но при сегашното ви състояние едва ли бихте искали нещо, което да е свързано с прекалено големи усилия. А това изглежда лесно.

— Какво е то? — отново попита Фльор.

— Да бъдете икономка и компаньонка.

— На някоя жена ли?

— Но разбира се — беше отговорът и в тона се долавяше упрек. — Всъщност, става въпрос за една важна персона. Бяхме помолени дискретно да потърсим някой подходящ, но си мисля, че ако приемете, ще бъдете толкова подходяща, че мога да ви спомена името.

— И то е?

— Мисис Мичам, майката на сър Норман Мичам. Разбира се, вие знаете кой е той.

— Собственикът на завода за двигатели — каза Фльор. Спомни си разговора с Джек, когато той ѝ разказваше за Норман Мичам и неговия завод. Какво беше казал Джек за него: „Той е като бог Вишну“. — Бих могла да си помисля — бавно каза тя. — Дали мога да се срещна с мисис Мичам?

— Мога да ви уредя да отидете в Грейстоун Прайъри — така се казва къщата на сър Норман Мичам, нали разбирате. Намира се на около шест мили от тук. Има автобус, който минава точно покрай разклонението за имението.

— Мисля, че бих искала да се срещна с нея и да разговарям.

Изведнъж изпита любопитство по отношение на сър Норман Мичам и майка му. Не знаеше защо. Просто сега в ума ѝ се връщаха откъси от разговора ѝ с Джек.

Имаше нещо вълнуващо в историята за големия завод, започнал от толкова малко. Спомни си как грейна лицето на Джек, когато говореше за моторите. Колко много ги обичаше.

— Дали ще можете да отидете днес следобед?

Фльор се сепна и се върна към разговора.

— Да... да, бих искала да отида колкото се може по-скоро.

— Ако ме извините, ще проверя дали е удобно.

Фльор зачака.

Мислеше си, че един разговор с нищо няма да ѝ навреди. Ако работата не ѝ харесаше, нямаше да я приема. Ако пък ѝ хареса, това бе доста далеч от Джак и майка му, за да не могат да я безпокоят без причина. Но и без това Джак скоро щеше да замине.

Като си помисли това тя усети, че сърцето ѝ за миг замря. Той щеше да се върне в ескадрилата си. Питаше се дали никога повече няма да види лицето му, дали няма да изпита радостта от прегръдките му, вълшебството на устните му, докосващи нейните. Изведнъж от дълбините на миналото до ушите ѝ долетя собственият ѝ глас, който питаше:

„Обичаш ли ме? Обичаш ли ме, Джак? Никога няма да се разделяме, нали? Нали винаги ще се обичаме?“.

И отговорът на Джак:

„Толкова си красива! Винаги ще те обичам, винаги, през целия си живот!“

Колко лесно любовта можеше да изтрие всичко от съзнанието на един човек — познати хора и места, работа, задължения към другите...

Тя вдигна поглед и видя жената, която се връщаше. Тя се усмихна и каза:

— Мисис Мичам ще се радва да ви приеме днес в три часа, мис Гартън.

ГЛАВА ДЕСЕТА

Фльор вървеше бавно по алеята за коли, която водеше към Грейстоун Прайъри.

От време на време спираше да си почине, не защото се чувстваше уморена, а защото усещаше някакво леко замайване, което бързо преминаваше. Имаше чувството, че участва в някакво приключение, защото не беше споменала нищо пред семейство Рейнолдз за това къде отива този следобед.

Автобусът я бе откарал до каменния портал на Грейстоун Прайъри. Когато напуснаха Мелфорд, тя видя в далечината огромните постройки на завода.

Всъщност заводът не беше близо до пътя, по който се движеха, но той се простираше върху огромна площ и се виждаше добре отдалеч. Въпреки военната маскировка, тя успя да види неговите сгради, които се простираха на много декари земя на юг от града. Фльор разглеждаше всичко с огромно любопитство.

После това остана назад, те се движеха през полето — зелено и безкрайно красиво под лятното слънце. Единственото нещо, което напомняше за войната, бяха прожекторите, покрай които минаваха, и военните камиони, спрели край пътя.

Алеята направи завой и в дъното Фльор видя Грейстоун Прайъри. Неволно възкликна, защото гледката бе по-красива от това, което беше очаквала.

Въпреки старинното име тя бе очаквала, че къщата на Норман Мичам ще бъде в нов и претенциозен стил.

Къщата беше изградена от сива вулканична скала и някак малко безразборно. В архитектурно отношение тя сигурно е била достроявана от много поколения, но на Фльор ѝ се струваше, че оригиналната постройка наистина бе много стара, може би от петнадесети век.

В сравнение с къщите от покрайнините на Мелфорд, Грейстоун Прайъри притежаваше почти неземна красота. Топлият цвят на

остарелите с годините тухли, арките над готическите прозорци с техните малки квадратни разноцветни стъкла, фронтоните, старинният покрив, покрит с керемиди — елегантни и грациозни, всичко това правеше цялата картина типично английска.

И не само постройката имаше такъв чар, а и това, което я заобикаляше.

Почти до главния вход имаше малко езеро, оградено от балюстрада от сив камък. По нея бавно се разхождаха черни лебеди, на фона, на които стените изглеждаха още по-бледосиви. Небето се отразяваше във водата и слънчевата светлина по повърхността проблясваше като някакво чудо, сътворено от хиляди огледалца.

Зад къщата се извисяваха боровете, засадени там като че ли за да бъдат фон и защитна стена на сградата.

Фльор стоя неподвижна доста дълго и само гледаше.

„Прекрасно е!“ — повтаряше си тя наум. После тръгна, като усещаше, че изпитва интерес, който я съживяваше. Тя вече почти бе решила, че ще се радва, ако може да живее в тази къща.

Вътрешността бе също толкова прекрасна, както и изгледът отвън.

Икономът я преведе през вестибюла мебелиран с тежки мебели от орехово дърво и резбован дъб. Навсякъде имаше картини, които явно бяха истински шедеври.

„Сър Норман Мичам определено има добър вкус“ — помисли си Фльор и се запита как ли го е придобил.

Икономът я въведе в малка, но елегантно обзаведена стая и я помоли да почака. Столовете бяха покрити с гоблени, диваните бяха тапицирани със старинно кадифе, а завесите, които бяха бродирани толкова отдавна, че бяха надживели цели поколения, хармонираха със стените, обвити в дъбова ламперия. По тях бяха окачени картини с позлатени рамки.

„Никога не съм предполагала, че ще видя подобно нещо“ — мислеше си Фльор.

Погледна през прозореца и видя градина с рози, която ограждаше един стар слънчев часовник, а зад нея широка, затревена пътека, като тези, които са били правени по времето на крал Джордж, водеше до храм в гръцки стил, който се виждаше в далечината.

„Това място сигурно е много известно“ — размишляваше тя и се опитваше да си спомни дали е виждала снимка на имението в книгите на баща си.

„Грейстоун Прайъри“ — повтаряше си тя непрекъснато и някак смътно ѝ се струваше, че името ѝ звучи познато, но каквото ѝ да беше чула за него, сега ѝ убягваше.

— Моля, заповядайте от тук, мис.

Обърна се и видя иконома, който я чакаше до вратата. Той бе възрастен човек, важен и внушителен, с непроницаем израз на лицето, от който не можеше да научи нищо.

Тя го последва през вестибюла и нагоре по широката дъбова стълба. Колоните, които подпираха перилата на стълбата, завършваха с хералдични леопарди, стиснали щитове между лапите си. После преминаха през широка галерия, застлана с мек килим. По стените имаше много портрети. Една врата се отвори и тя чу собственото си име, произнесено гръмогласно.

— Мис Гартън, госпожо.

Застана нерешително до вратата, защото беше удивена от това, което видя. Стаята беше голяма. Едната ѝ стена като че ли бе само от прозорци. Там, където нямаше прозорци, имаше огледала, така че се създаваше впечатление за една много светла стая.

В дъното имаше огромно легло с балдахин, увенчан с големи плюшващи се клонки от щраусови пера, а в леглото, подпряна с безброй възглавници, лежеше най-удивителната старица, която Фльор бе виждала през живота си.

Очевидно бе много стара, защото лицето ѝ бе набраздено от бръчки, а устните ѝ бяха отпуснати и изтънели. На главата си носеше перука с блестящи меденочервени къдрици, подредени високо на кок, станала популярна, след като е била въведена от кралица Александра.

Раменете ѝ бяха загърнати с дантелен шал. Под него се виждаше тюлена панделка, вързана скромно около боядисаната и напудрена шия. А по пръстите ѝ, които от старост бяха заприличали на ноктите на граблива птица и чиито стави бяха подути и зачервени от ревматизъм, имаше страшно много пръстени.

Сапфири, рубини, диаманти — всички те блеснаха и се отразиха в безбройните огледала, когато тя махна с ръка към Фльор, като я подкани да влезе и да се приближи.

— Влезте, скъпа моя — каза тя с глас, в които имаше нещо сухо и насмешливо. — Влезте и седнете. Синът ми ми каза, че ще се върне, за да се срещне с вас, но както винаги закъснява. Дните са такива, че не можем да очакваме нищо друго. Войната е една досадна неприятност, не мислите ли?

Фльор нямаше отговор за такъв въпрос. Измърмори нещо и се почувства някак оглупяла. Мина напред към леглото и седна на стола, който икономът ѝ предложи.

Погледната по-отблизо, старата дама изглеждаше още по-фантастична, защото лицето ѝ беше напудрено толкова много, че бе почти мъртвешки бяло. Плътните черти, които бе изтеглила с молив над веждите си, странно изпъкваха на този фон.

Сега Фльор забеляза, че на ушите си носеше два диаманта с формата на капка, а под ръкава на вълнения розов пенъоар, който носеше под дантеления шал, проблясваха камъните на великолепна диамантена гривна, бутната нагоре към лакътя.

Покривката на леглото също беше дантелена. Старинна дантела, подплатена със сатен, но само една малка част от нея се виждаше. Върху леглото бяха разхвърляни всякакви хартии, книги и кутии, вестници и модни списания, което се стори доста забавно на Фльор.

Тя седна, като добре съзнаваше, че светлите и проникателни очи на старицата наблюдават всяко нейно движение.

— Можеш да си вървиш, Баръм — рязко каза тя на иконома, който стоеше малко по-назад от Фльор.

— Много добре, госпожо.

Той излезе и тихо затвори вратата след себе си.

— А сега престанете да изглеждате толкова учудена — нареди ѝ мисис Мичам. — И ми разкажете за себе си.

— Учудена ли? О, аз... съжалявам — заекна Фльор, смутена и объркана.

— Не се извинявайте — засмя се старата жена, — повечето хора са учудени, когато ме видят за първи път, но после свикват с мен. Човек свиква с всичко с течение на времето, а мога да ви уверя, че съм далеч по-добра от повечето стари дами с техните плетки, с техните папагали и техните безкрайни укори към всичко, което е младо и привлекателно. Радвате ли се на живота?

— Опитвам се — отвърна Фльор.

Разбираше, че този разговор е нещо толкова удивително, каквото не си бе представяла и в най-необузданите си фантазии.

— Ами на вашата възраст трябва да е така! Е, аз се радвам на живота и нямам намерение да се обграждам с хора, които ходят с тъжни лица и очакват и аз да сторя същото само защото съм с единия крак в гроба. Още не съм съвсем умряла и докато не умра, възнамерявам да се забавлявам. Хайде, разкажете ми сега за бягството си от Франция.

— Значи сте чули за това?

— Разбира се, разбира се. Казаха ми от трудовата борса. Бяха много доволни, че могат да ми предложат нещо интересно, за разлика от друг път. Обикновено ми предлагат пасторски дъщери, които знаят добре да говорят, ама не са искрени. Или пък разни дами, които искат да заемат тази служба само ако могат да доведат със себе си и старото си куче... О, да, разказаха ми всичко, но аз искам да го чуя от вас. Няма ли да се омъжите за този младеж?

Фльор усети, че се изчервява без точно да знае защо, но неочакваното и внезапно споменаване на Джак накара страните и шията ѝ да поруменят. Мис Мичам се засмя.

— Напипах болното ви място, така ли?

— Няма да се омъжа за господин Рейнолдз — бързо каза Фльор. — Всъщност, той е сгоден за друга.

Опитваше се да говори с безразличие, но усещаше, че старата жена се досеща за истината.

— И значи вие си търсите работа — сухо отбеляза тя. — Е, мислите ли, че аз ще бъда подходяща за вас?

— Разбира се, че въпросът би трябвало да бъде зададен по друг начин — меко каза Фльор.

— Аз взех решение още щом влязохте в стаята — отвърна ѝ мисис Мичам. — Като ви видях си казах: „Ето го момичето за мен — хубава, привлекателна, с характер и би трябвало да издържи на двадесет и четири часов тормоз“.

— Ще ме тормозите ли? — попита Фльор и се усмихна.

— Разбира се. Аз тормозя всички, включително и сина си, макар че той предпочита да се преструва, че не го тормозя. О, боже мой! Ако човек не може да си позволи да се наложи, когато е минал седемдесетте, тогава кога би могъл да го направи? Имала съм труден

живот и сега си го компенсирам. Ако не бяха ония проклети глупаци. Докторите, сега щях да съм на крака и да се развявам насам-натам. Но те нищичко не разбират. И ето ме тук, прикована в леглото, но решена да се забавлявам. Да, вие напълно ще бъдете по вкуса ми.

В този момент вратата се отвори, Флъор се обърна и видя, че в стаята влезе един мъж. Веднага разбра, че това е сър Норман Мичам и изпита разочарование.

След като къщата я беше грабнала и след фантастичния външен вид на майка му, тя инстинктивно очакваше да види някой необикновен и забележителен мъж. Норман Мичам не бе нито едното, нито другото.

Беше среден на ръст, с доста обикновени черти и тъмна коса, леко посребрена на слепоочията. Изглеждаше като стотиците други мъже, които сутрин човек среща да отиват на работа във всеки индустриален град.

Дрехите му бяха съвсем обикновени като него самия. Само очите му бяха по някакъв свой начин изключителни — тъмносиви и много пронизателни.

Когато говореше, веднага се забелязваха твърдата извивка на челюстта и суровите, почти жестоки линии отстриани на устните му. Говореше тихо, но със сила, която леко безпокоеше и дори отблъскваше.

— Бях казал на Баръм, че мис Гартън трябва да ме изчака докато дойда — рязко каза той.

— Аз му казах, че искам да я видя — отговори майка му.

— Това не оправдава Баръм, че не ми се е подчинил. Казах, му, че ако такова нещо се случи още веднъж, ще трябва да си отиде.

Мисис Мичам изсумтя непочтително.

— Знаеш, че е тук от четиридесет години. За да се освободиш от Баръм, ще трябва да изгориш къщата.

— Е, тогава ще я изгоря — каза сър Норман, — но ще се научат да ми се подчиняват.

Говореше тихо и с напълно равен глас, но Флъор разбираше, че без да иска да драматизира нещата, той очакваше подчинение и щеше да го получи.

В поведението му имаше нещо хладно и безмилостно, което никак не ѝ харесваше. Тя бавно се изправи.

— Съжалявам, ако аз съм причината за тази неприятност.

Сър Норман прекоси стаята и ѝ подаде ръка.

— Приятно ми е. Майка ми не бива да се преуморява, като се занимава с твърде много неща. Такива са разпорежданията на лекарите, а и моите също.

— Единственото нещо, което, ме уморява, е скуката — възропта мисис Мичам. — Вече ангажирах мис Гартън, така че можеше и да не идваш. Можеше да прекараш следобеда в завода, зная, че го предпочиташ.

— Мисля, че е добре да поговоря с мис Гартън, преди да е взето каквото и да е решение — тихо каза сър Норман.

— Добре тогава, заведи я долу, но не забравяй, че я искам. Най-добре е да дойде още утре. Няма смисъл да чакаме, особено... — тя се усмихна дяволито на Фльор. — Особено щом онзи ваш младеж е сгоден за друга.

Фльор усещаше как сър Норман я оглежда изпитателно. Тя се изчерви отново. Но въпреки своето смущение тя знаеше, че харесва мисис Мичам. Колкото харесваше нея, толкова сър Норман ѝ беше неприятен. Имаше нещо топло и човечно у старата жена, в нейната невероятна външност и простоват глас, нещо, което не можеше да се открие у сина ѝ.

Докато вървеше с него през галерията и после надолу по стълбите, тя си мислеше, че ако първо бе срещнала него, сигурно и за миг не би помислила да приеме тази работа. Но вече беше решила, че ще дойде в Грейстоун Прайъри.

Самата идея да бъде икономка и компаньонка не звучеше много примамливо, но тук имаше нещо напълно различно, което я привличаше независимо от трудностите, които вече предвиждаше, че ще възникнат.

Двамата със сър Норман влязоха в библиотеката. Стените на стаята бяха покрити с книги от пода до тавана, а огромното бюро, отрупано с всевъзможни хартии, документи и телефони ѝ подсказваше, че това място бе неговата светая светих.

Посочи ѝ един обикновен стол с твърда облегалка срещу бюрото, покани я да седне, а после доста рязко, което явно бе негова характерна черта, я попита за личните ѝ данни. Име... възраст... къде е живяла преди войната... къде е отседнала сега. Тя тихо отговаряше

на въпросите му, но през цялото време усещаше някакво вътрешно негодувание, което се надигаше у нея. „Много ясно ми дава да разбера къде ми е истинското място — мислеше си тя. — Предполагам, че следващото нещо, което ще поиска, ще бъдат препоръките ми.“

Сър Норман като че ли прочете мислите ѝ. Той вдигна глава и я погледна иззад бюрото.

— Няма да ви искам препоръки, дори и да настоявате да ми ги дадете. Гордея се с това, че мога да преценявам човека само по време на разговор, и предпочитам да използвам тази преценка, а не да разчитам на заключения, направени от други хора.

Фльор не каза нищо.

След малко, сякаш я беше изчакал, за да ѝ даде време за отговор, той продължи:

— Не зная дали майка ми ви е казала какви са изискванията. Предполагам, че не го е направила. Тя не е много практична в това отношение. Искам някой, който да ѝ бъде компаньонка и същевременно да изпълнява функциите на икономка. С това искам да кажа, че трябва да поръчвате храната. Имаме си готвачка, която е тук от дълги години и добре си върши работата, но бих желал да поемате функциите на домакиня, когато каня гости, да поддържате реда в домакинството и да ангажирате слугите, които аз самият нямам време да видя.

Фльор усети, че сърцето ѝ прескочи в гърдите. В това, че я моли да поеме ролята на домакиня, имаше нещо, което я плашеше. В същото време обаче самата къща я зовеше и тя забрави всичките си страхове. Да бъдеш домакиня в такава обстановка! Коя жена, която обича красивите неща, би искала повече от живота! Тя бързо намери нужния отговор.

— С удоволствие приемам това.

— Тогава всичко е уредено — каза сър Норман. — Можете ли да започнете веднага?

— Днес ли имате предвид или утре? — изненадана попита Фльор.

— Имам предвид това, което казах. Бих искал да постъпите сега. Майка ми стои сама вече от доста време. Външният ѝ вид лъже. Тя е много крехка, но въпреки това по природа е изпълнена с жажда за

живот. Лекарите препоръчаха да се поддържа интересът ѝ и да бъде забавлявана, без да прави физически усилия. Това не е лесно винаги.

— Предполагам, че мога да започна веднага — каза Фльор, но в гласа ѝ прозвуча съмнение. — Ще трябва да се върна, за да прибера багажа си.

— Ще ви дам кола — каза сър Норман, прекоси стаята и позвъни със звънеца. — Заплатата ви ще бъде сто лири на година. Това достатъчно ли е?

— О, да. Напълно достатъчно.

Баръм отвори вратата.

— Поръчай една от колите за мис Гартън. Тя ще отиде да донесе багажа си — каза сър Норман. — Ще бъде настанена в стаята с гоблените на първия етаж и ще използва салона, който е съединен със стаята.

— Да, сър Норман.

— Бъди любезен и уведоми всички, че мис Гартън ще ръководи домакинството и че всички въпроси, които не са отправени към мен, трябва да бъдат отнасяни към нея. Разбираш ли?

— Прекрасно, сър Норман.

— Много добре.

Сър Норман прекоси стаята, подаде ръка на Фльор и когато тя я пое, за да се сбогува, той добави:

— Тогава ще ви видя тази вечер.

Без да каже нито дума повече, той си тръгна. Фльор си мислеше, че би могъл да добави нещо за това, че се надява, че тя ще се чувства щастлива и тук ще ѝ бъде удобно.

Когато остана сама, тя изведнъж се изплаши, сякаш беше задвижила един низ от събития, чиито последствия не можеше да предвиди.

През последния час Фльор съвсем беше забравила всичко останало, но сега споменът отново нахлу ясно в съзнанието ѝ и тя усещаше, че не може да избяга от него.

Всичко изплува отново. Спомени, които ѝ причиняваха болка, спомени за онези прекрасни мигове, когато двамата с Джек бяха толкова щастливи, когато тя го бе обградила с толкова нежност и той бе покорил сърцето и мислите ѝ.

Никога повече! Не можеше да понесе тази истина, не можеше да понесе мисълта, че Джак, както и другите, които беше обичала и загубила, трябва да остане в миналото и никога повече да не се върне в настоящето или бъдещето.

„Ще трябва да се сбогувам с него“ — каза си тя. Тогава се сети, че той ще се върне късно вечерта, вероятно след вечеря.

„Може би е по-добре така — помисли си тя. — По-добре ще бъде да си отида, без да се сбогувам с него. Каквото и да си кажем, каквото и да почувстваме, то ще бъде само бледа сянка от истинските силни чувства и нежността, които някога изпитвахме и двамата.“

Лесно ѝ беше да си го помисли, но много по-трудно бе да го направи.

Усети как в очите ѝ напират сълзи и изпита непреодолимо желание да вземе думите си обратно, да намери сър Норман и да му каже, че не може да дойде тук веднага. Искаше ѝ се да прекара още една вечер с Джак, само още няколко часа, които биха ѝ донесли поне малко удовлетворение. Искаше ѝ се да знае, че той физически присъства близо до нея... Но какъв бе смисълът от всичко това.

„Трябва да се науча да го ненавиждам, да ненавиждам всички мъже, да се откажа от любовта. Да забравя, че тя съществува. Това мое страдание изглежда нищожно. Ето тази къща например. Хората, които са живели тук, които са обичали и са страдали, които са били щастливи или са се страхували, са си отишли. Но къщата е останала. Животът е нещо малко, преходно и маловажно. Колко сме нищожни всички ние!“

Фльор застана до прозореца и погледна към градината. Усещаше сълзите си, които се стичаха по бузите ѝ, усещаше болка в душата си, а сърцето ѝ биеше до пръсване. Градината беше много спокойна и прекрасна.

„Моля те, Господи, нека тук намеря спокойствие“ — започна да се моли тя.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

Първите дни на Фльор в Грейстоун Прайъри минаха като в някакъв сън. Беше ѝ трудно да подреди впечатленията си, но въпреки това тя знаеше, че красотата и атмосферата на това място я бяха грабнали. То бе за нея непресъхващ извор на радост и нови впечатления.

Въпреки обърканите чувства, които не ѝ даваха мира, Фльор наистина до известна степен намери спокойствие в тази обстановка.

Това спокойствие бе може би само привидно, но тя беше благодарна и за това, като се надяваше, че то ще достигне до съзнанието ѝ и ще стане част от него.

От момента, в който бе напуснала къщата на семейство Рейнолдз, тя ежедневно получаваше писма от Джак или той ѝ се обаждаше по телефона.

Поради разочарованието, което бе изживяла след бягството им от Франция, и с новата представа, която си беше изградила за него, тя си мислеше, че той няма да се противопостави толкова много на заминаването ѝ от дома му. Но в момента, в който тя си отиде, той разбра какво губи.

Още същата вечер, когато пристигна в имението, към девет часа я потърсиха по телефона.

— Какво чувам? — попита той и тя разбра, че е ядосан. — Майка ми каза, че си приела да започнеш работа. Не може да е вярно!

— Да, но е вярно — отвърна Фльор. — Защо си толкова изненадан? Не беше възможно да остана, при майка ти след...

— Не говори такива смешни неща! — каза Джак. — Знаеше, че искам да останеш тук. Аз имам още една седмица отпуск, а и освен това, Фльор... сладка моя, не можеш да ме напуснеш просто така!

Гласът му стана нежен. Тя се стегна и се приготви, за да издържи на молбата в гласа му.

— Моля те, Джак, бъди разумен! Оставих ти кратко писъмце. Ще го намериш на тоалетната масичка в твоята стая.

— Какво пише в него?

— Сбогом.

— Но ти не можеш да си тръгнеш така!

Той отново викаше.

— Мога и трябва — отвърна Фльор с отчаяние в гласа. — Освен това не мога да стоя тук и да разговарям с теб. Много е трудно. Сбогом... мили мой.

Не можеше да не изрече обръщението, което ѝ се изплъзна, и без да дочака отговора му, тя остави слушалката. Цялата трепереше, а сълзите ѝ напиреха в очите.

Върна се обратно в стаята на мисис Мичам, с която разговаряше, когато Баръм я повика на телефона.

Преди да влезе в стаята, тя спря и се опита да се съвземе, за да изглежда нормално, но острият поглед на старата дама не пропускаше нищо.

— Сигурна съм, че беше онзи млад мъж — посрещна я тя и понеже Фльор не отговори, продължи: — Мислиш си, че си ужасно нещастна, а пък аз веднага мога да се хвана на бас, че той не заслужава да пролееш дори и една сълза от хубавите си очи. Послушай съвета ми, мила моя, и го забрави. Навътре в морето има също толкова хубава риба като тази, която излиза на брега.

Тя се засмя и Фльор си помисли, че в смеха ѝ има нещо цинично. А после, когато мълчаливо седна до леглото ѝ, раздражена от това нахлуване в личния ѝ живот, мисис Мичам внезапно протегна обсипаната си с бижута ръка и я постави върху нейната.

— Не тъгувай, детето ми. Ще разбереш, че повечето неща в края на краищата отиват към добро. Такива думи малко могат да те стоплят, когато сърцето ти кърви, но по-късно ще разбереш, че съм била права.

В гласа ѝ имаше нещо толкова мило, че очите на Фльор отново се наляха със сълзи и този път тя не можа да ги спре.

— Хайде, хайде — каза мисис Мичам. — Аз съм една нетактична стара жена, но трябва да ме приемеш такава, каквата съм, защото вече съм твърде стара, за да се променям. Я ми разкажи всичко. Ще ти олекне, убедена съм в това. Задържах чувствата си вътре в себе си, а това не е никак хубаво.

И колкото и невероятно да беше това, тя наистина ѝ разказа.

След това се питаше защо го направи, дали беше просто поради нейната слабост и от обичайното женско желание да се довери на някого, или пък въпреки всичките си странности мисис Мичам притежаваше някаква уникална дарба да предразполага хората да ѝ се доверяват.

По-късно Фльор щеше да се увери, че второто бе вярно. Всякакви хора се доверяваха на мисис Мичам. Едва ли имаше някакъв проблем, някоя любовна история или неприятност в този дом, която в края на краищата да не стигне до нея.

Една от причините за това бе нейният неуморим интерес към хората. Тя се крепеше и като че ли продължаваше да живее единствено заради своето любопитство и любознателност. Нищо не ѝ се струваше нищожно, за да не предизвика интереса ѝ.

Тъй като вече беше прекалено стара, за да може да играе важна роля в живота, тя го правеше чрез живота на другите и преживяванията на хората бяха безкрайно интересни за нея.

Фльор научи, че тя е трябвало да изтърпи доста жени, за които старата дама казваше, че „знаят деликатно да приказват, ама са неискрени“. Те били възмутени от нейното поведение, шокирани до дъното на аристократичните си души от грубия ѝ език.

Отначало Фльор се питаше откъде ли старата дама е научила тези изрази, докато накрая самата мисис Мичам не даде отговор на въпроса ѝ.

През един следобед, когато разговаряха за Грейстоун Прайъри, Фльор сподели искреното си възхищение от имението и добави съвсем искрено:

— Сигурно това компенсира всичко за вас, дори факта, че сте прикована на легло. Прекрасно е да живее човек в такава красива обстановка!

— Ако това ти се струва вярно, значи можеш да повярваш на какво ли не — с унищожителна ирония каза мисис Мичам. — Да не би да си мислиш, че не предпочитам да мога да движа краката си. Бих дала за това всички тези лъскави дрънкулки! Освен това, мраморните вестибюли и целият блясък на господарските къщи никога не са ме впечатлявали. Много по-добре бих се чувствала опряна с лакти върху един полиран бар и заслушана във веселите разговори на танцуващите. Това искам аз. Там ми е мястото.

Фльор се обърна и впери широко отворените си очи към нея. Мисис Мичам се засмя.

— Не са ли ти казвали? — попита тя. — Мислех си, че тази клюка вече е стигнала до теб. О, да. Аз работех в бар и не се срамувам от това. Не се притеснявам да ти призная, че по мое време бях една от прочутите хубавици в града. А после се появи Алберт Мичам и ме отведе от бара. Често съм си мислела, че съм постъпила глупаво, когато се съгласих да се омъжа за него. Можеше просто да се позабавлявам и да го оставя да си замине като всички останали. Но не! Той искаше женитба и само това. А по онова време си мислех, че може светът да пропадне, но любовта трябва да остане жива.

— Може би е така — каза Фльор.

— Все още ли мислиш за онзи празноглавец?

Мисис Мичам рядко споменаваше името на Джак, без да прикачи някакъв обиден епитет към него, и на Фльор това вече не ѝ правеше впечатление. Сега, след като ѝ се беше доверила изцяло, тя разбираше, че под странната външност и грубия език се крие едно сърце, изпълнено с истинско съчувствие към всеки, който се чувстваше нещастен.

— Забрави го и то бързо!

Фльор се усмихна.

— Лесно е да се каже, но е трудно да се направи — отвърна тя. — Вие го знаете.

— Зная и често съжалявам за часовете, прекарани в сълзи по нещо, което не е можело да стане. Боря се срещу неща, които могат да бъдат променени. Но когато нещо е неизбежно, просто трябва да го приемеш. Освен това: той не те заслужава.

— И въпреки това все още мисля за него — с нещастен вид каза Фльор. — Сега вече го няма, заминал е в своята ескадрила и аз всяка нощ си мисля каква глупачка бях, че не поисках да го видя, преди да замине. Той идва тук един следобед, знаехте ли това?

— Знаех — отвърна мисис Мичам.

Малко бяха нещата, които старата дама не знаеше. Всички в имението бяха нейни информатори и Баръм — навярно ѝ е споменал, че Джак е идвал на посещение.

— Тогава ми се струваше, че не мога да говоря за това — продължи Фльор. — Държах се като ученичка. Затворих се в стаята и

отказах да се срещна с него.

— Страхувала си се от себе си, разбира се — каза мисис Мичам.

— Точно така. А сега се срамувам. Но Джак нямаше да може да разбере. Той беше дошъл да се сбогува и както предполагам, да отпрати и една последна молба да оставим нещата да продължат, без да бързаме да вземаме каквито и да е решения за нашето бъдеще.

— И на теб не ти стигна куража, за да му кажеш в лицето, че вече си взела решение никога повече да не го виждаш.

— Страхувах се, че ако го видя, ще се хвърля в обятията му.

— Да, ти би го направила — изкиска се старата жена. — И си пропита цялата от сантиментални чувства и това ти е лошото, моето момиче. Не можеш да управляваш собственото си сърце.

— Признавам си, така е — отвърна Фльор и в гласа ѝ имаше умора, като че ли бе уморена от самата себе си.

— Забрави го — отново рязко каза мисис Мичам. — Забрави го напълно, не мисли за него, няма и да говорим за него. От този момент нататък името му няма да излезе от устата ми. Да върви по дяволите този негодник за това, че те е направил толкова нещастна!

Фльор не можа да сдържи усмивката си.

— Не бива да говорите така — каза тя. — Какво ли биха казали хората от Мелфорд, които ценят сина ви като важна личност, ако можеха да чуят как говори неговата майка.

— О, щеше да им се отрази много добре — отвърна мисис Мичам. — Освен това, те не мислят, че той е важен. Много добре си спомнят времето, когато той беше малко момче и чистеше обувките тук, в тази къща.

— Момче, което е чистело обувките! — възкликна Фльор.

— Да, така започна той живота си. Алберт плаваше на кораб, а аз живеех с една моя омъжена сестра. Една тесногръда, стисната жена, с която никога не съм се разбирала, но все някъде трябваше да отида да живея и докато търсех работа и жилище, Ани ни взе при себе си — мен и малкия Норман.

— О, моля ви, разкажете ми за това! — извика Фльор, когато старата жена замълча.

— Значи малкият Норман започва да те интересува? — рязко попита майка му.

— Не трябва да се страхувате от това — тихо ѝ отговори Фльор.

— Не се страхувам така, както ти си мислиш — каза мисис Мичам. — Ако Норман можеше да стане нормален човек, мисля, че бих паднала на колене, въпреки че те вече не ме държат, и бих благодарила на Всевишния.

— Какво искате да кажете? Защо мислите, че той не е като другите? В какъв смисъл странен?

— О, всъщност той не е виновен за това. Не беше такъв преди. Той винаги е бил изпълнен с много идеи. Когато се заловеше за нещо, то така го поглъщаше, че нищо друго не го интересуваше. Беше ученолюбиво момче. Нямах да се промени така, ако не беше Синтия.

— Синтия ли? Коя е тя?

— Снаха ми — беше изненадващият отговор.

— Моля ви, разкажете ми отначало — каза Фльор. — Знаете ли, не съм разбрала нищо за това. Нямах представа, че сър Норман е женен.

— Сега вече не е — мрачно отвърна мисис Мичам. — Разведе се с тази жена. Но го направи, когато това стана съвсем наложително.

— Той не е ли искал да се развежда? Нещастен ли беше?

— Нещастен! — повтори с презрение мисис Мичам. — Как ли е очаквал да бъде щастлив, като се е оженил за момиче от друга класа, което не му подхожда, и то само защото се беше влюбил в една къща!

— Влюбил се е в къща — Фльор бе още по-объркана.

— В тази къща, къщата на Синтия. Той се ожени за нея, защото искаше къщата. Или поне аз винаги съм си мислела така. И когато получи и къщата, и Синтия, откри, че тук се чувства така добре и намясто, както би се чувствала една врана, затворена в клетка с колибри.

— Синтия дъщеря на лорд Гартън ли беше? — попита Фльор, като постепенно започваше да разбира цялата история.

— Точно така. Единственото му дете. Тя наследи къщата, когато той почина, и толкова пари, колкото да плаща на една жена да ѝ почиства два пъти седмично. И ето ти го Норман, който по това време печелеше парите много бързо и то съвсем наблизо — в съседната нива, така да се каже — луд по тази къща и, доколкото хората знаеха — луд и по Синтия. Както и да е, тя се омъжи за него. Аз не бях я виждала, докато не се ожениха. По това време не се виждах много с Норман. Той се издигаше в обществото и знаех, че не иска старата му майка с

необуздания си език да му пречи. Живеех в Тутинг и трябва да ти кажа, че бях много щастлива там. Имах много пари, Норман се грижеше за това. Ще ти кажа, че той винаги се е държал много добре. Имах с и приятел, когото много обичах. Той почина. Ако беше жив, сега нямаше да лежа тук в това легло, в което някога е спала или не е спала кралица Елизабет. Никога нямаше да го оставя, ако беше жив.

— Кога дойдохте тук? Когато Синтия... искам да кажа лейди Мичам... си е тръгнала? — попита Фльор.

— Една година след като си бе заминала. Струва ми се, че Норман се надяваше, че тя може да се върне при него. Отначало не искаше да се развежда с нея. Но тя настояваше. Тук са се разигравали твърде много сцени, когато тя е идвала и го е молила да ѝ върне свободата. Когато се ожениха, той купи къщата от нея, за да може тя да има свои независими доходи. Но ми се струва, че той най-после се реши, когато тя го заплаши, че ще оспорва правото му да притежава това имение. Мисля, че беше нещо свързано с нарушаването на правата за наследството. Както и да е, накрая той се предаде и тя веднага замина за Кения с един мъж, за когото искала да се омъжи. Но тогава, просто да не повярва човек, в същия ден, в който изтичаха шестте месеца и решението на съда влизаше в сила, мъжът починал. Катастрофа с мотор след някакво шумно празненство, на което празнували предстоящата им сватба — на следващия ден трябвало да се оженят.

— Какъв ужас! — възкликна Фльор. — Как може да се случи нещо толкова ужасно!

— Оттогава не съм виждала Синтия — продължи мисис Мичам. — Тя смени името си и започна да се нарича лейди Синтия Ашуин. Това е името на семейство Грантън.

— Сигурни съм, че съм виждала снимката ѝ някъде — каза Фльор. — В „Татлър“ или в някой от илюстрираните седмичници. Тя е много красива, нали?

— Всички казват, че е красива — отвърна мисис Мичам. — Но аз никога не съм се възхищавала на тия тънички жени с вид на гладуващи. Имаше чар и можеше да накара всеки да я приеме като много приятна, стига да искаше. С мен определено беше мила. Често се сещам за първата ни среща. Норман се е страхувал, че ще я шокирам. Той винаги малко се е срамувал от мен. Но Синтия се

смееше на всичко, което казвах, даже отвърщаше в същия дух на някои от забележките ми, а когато си тръгваше, тя се наведе и ме целуна. „Трябваше да се срещнем по-рано — каза ми тя. — Научена съм да ценя искреността и неподправеността. Това, което не понасям, са преструвките.“ Докато казваше това, тя гледаше към Норман изпод миглите си и това сигурно бе камък в неговата градина, но то нямаше значение. Направи ми удоволствие. Има много приятни маниери. Човек винаги може да познае, че е родена и отгледана като аристократка. Обичаше да седи с мен и да си говорим уж интимно, като ме насърчаваше да се изразявам по моя си начин. А през това време Норман танцуваше наоколо като котка върху горещи тухли, без да знае къде да си пъхне ръцете и къде да си сложи краката и през цялото време беше като на тръни, за да не кажа нещо, което не трябва.

— Не мога да си представя, че сър Норман може да изглежда така — каза Фльор. — На мен ми се струва, че притежава голямо самообладание.

— Сега да — съгласи се майка му. — Вече се е научил да го прави. Склонна съм да си мисля, че той е самото олицетворение на големия бизнесмен. Нали знаеш, като онези, за които четем във вестниците — хладнокръвен и сериозен, готов да подпише чек за няколко стотици хиляди, без да му мигне окото.

Фльор се засмя.

— Мисля, че сте малко жестока по отношение на сина си.

— Така ли? Може и да съм. На мен той не ми прилича на човешко същество. Не мога да приема този негов маниер да се държи с вирнат нос. Винаги съм искала да имам син, който да влети в стаята ми, да седне на леглото ми и да ми каже: „Какво ще кажеш, мамо, току-що прелъстих камериерката!“.

— О, убедена съм, че нищо подобно не бихте приели, ако наистина се случи! — строго каза Фльор.

Сега вече знаеше, че когато мисис Мичам говори по този начин, тя го прави просто за ефект.

— Е, поне щеше да е нещо по-различно от Норман, който живее като монах и чието удоволствие започва и завършва със завъртането на някое оплескано с грес колело.

— Ами къщата? — попита меко Фльор. — Сигурно още я обича.

— И аз се чудя. Понякога си мисля, че я мрази.

Когато слезе за вечеря същата вечер, Фльор гледаше на сър Норман с нов интерес.

Някак много странно ѝ се струваше всичко това. Че е преживял толкова много неща, оженил се е и е загубил жена си, влюбил се е в къщата, в която е работел като малко момче и която е станала негова собственост, когато е пораснал и станал мъж. Много ѝ се искаше да научи повече подробности.

Имаше чувството, че това, което мисис Мичам ѝ бе разказала, бяха само най-общи неща.

Беше сигурна, че сър Норман никога не е обсъждал с когото и да било интимните събития от живота си. Онова, което майка му беше научила, беше събирано от нея парченце по парченце от разговорите с хора, които бяха станали свидетели на събитията, и с прислугата.

Докато седяха край голямата, отрупана със сребърни съдове маса, Фльор жадуваше да може да попита сър Норман за нещо лично и да наблюдава реакцията му, но се страхуваше.

Норман Мичам вдъхваше страх. С всеки изминат ден тя все повече разбираше какво бе имал предвид Джак, когато бе казал, че той прилича на бог Вишну.

У него имаше някаква непреклонност, която човек забелязваше при всяка нова среща. Но освен това, този човек, изглеждаше и скучен, той почти не можеше да води разговор.

За Фльор дългите периоди на мълчание по време на вечерята бяха непоносими и тя често пъти започваше да бърби по-скоро обзета от някаква нервност, отколкото от желание да каже нещо интересно.

Беше се опитвала да подхване разговор за работата му и за ежедневието му в завода, но той винаги ѝ отвръщаше с няколко сухи фрази, като не навлизаше в подробности и не правеше никакви опити да отговори на нейните нерешителни въпроси.

И когато изразяваше своето възхищение от къщата, той се държеше по подобен начин. От време на време ѝ споменаваше за някоя дата или нещо друго за картините, но той по-скоро го изпяваше като добре заучен урок, а после отново потъваше в мълчание.

Сега, докато седеше на масата срещу него, Фльор изведнъж ясно си даде сметка, че той рядко поглежда към нея. Гледаше къде ли не, но избягваше да я погледне в очите.

Докато се хранеха, водейки някакъв несвързан разговор с дълги паузи между отделните изречения, изведнъж на нея ѝ хрумна една мисъл.

„Предполагам, че той се страхува от мен!“ — мина ѝ през ума.

И когато тази мисъл се оформи в главата ѝ, тя беше почти сигурна, че случайно е открила една важна истина, която може би беше ключът към целия характер на Норман Мичам.

„Той се страхува от жените... от всички жени. Питам се доколко и защо Синтия го е накарала да страда?“

ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА

Фльор се движеше бавно по широката галерия, която водеше към западното крило на къщата.

От време на време спираше и проверяваше дали няма прах по някой стол или по рамките на картините, като съвсем старателно изпълняваше задълженията си, но с пълното съзнание, че това е само претекст.

Имаше си друга причина за тази разходка из къщата и тя всъщност се срамуваше от нея. Водеше я любопитството, което предизвикваше у нея предишната господарка на тази къща, съпругата на Норман Мичам.

Мислите ѝ непрекъснато се връщаха към лейди Синтия Ашуин. Самата тя не можеше да каже защо бе така.

Улавяше се, че мисли за нея и се питаше как е изглеждала, защо се е омъжила за Норман Мичам само за да го напусне след това и с това да обърне гръб на собствения си дом и на всичко, което бе толкова тясно свързано с историята на фамилията ѝ.

Сега вече Фльор знаеше, че първия ден, когато бе влязла в къщата, тя бе останала възхитена не от добрия вкус на сър Норман, защото къщата беше останала непроменена след неговото идване. Фамилията Ашуин бяха тези, които бяха оставили една незаличима следа между сивите стени на къщата, която е била тяхно имение в продължение на пет века.

Невъзможно ѝ беше да не мисли за сър Норман и за майка му като за натрапници. Понякога дори изпитваше лека неприязън към тях, особено към сър Норман.

Когато беше особено навъсен ѝ отговаряше едносрично по време на вечерята, тя си представяше как изисканите Ашуин гледат отвисоко от стените на трапезарията и им се присмиват, като си казват: „Какво може да се очаква от един обикновен производител? Ние може да сме били и лоши, но познавахме изяществото и елегантните салонни обноски. Този човек знае само как да накара машините да работят“.

Фльор се упрекуваше за тези мисли, но сър Норман беше труден и понякога ѝ бе невъзможно да прикрие скуката си и копнежа да си побъбри с някого. Някой, който ще има същите интереси като нейните и който ще може да облекчи самотата, която я изпълваше.

Докато бавно попиваше историята на фамилията, тя се улавяше, че изпитва все по-силно любопитство към последната представителка на фамилията Ашуин, която бе живяла в този дом... лейди Синтия.

Фльор беше твърдо решена да научи по някакъв начин нещо повече за нея и се улавяше, че търси из къщата следи от нейното присъствие. Струваше ѝ се, че бе невъзможно Синтия, за която тя си мислеше, че е много жива и одухотворена жена, да си е отишла оттук, без да остави нищо след себе си.

Днес бе решила да разгледа стаята на Синтия. Знаеше къде е. Още при първата ѝ обиколка на къщата старшата камериерка — Манвърс, подмина една врата в западното крило.

— Каква е тази стая — попита я тогава Фльор.

— Тя стои затворена по заповед на сър Норман.

— А не я ли почиствате и проветрявате?

— Веднъж месечно, и то аз го правя лично.

Манвърс беше доста кисела и неразговорлива жена, която не гледаше с добро око на това, че Фльор бе включена в домакинството, и се стараше да не бъде особено отзивчива, разбира се, в рамките на допустимото.

Тогава Фльор не беше казала нищо, но сега възнамеряваше да задоволи любопитството си. Беше почивният ден на Манвърс и това бе добре дошло.

Не че се страхуваше от нея, а просто се срамуваше от любопитството си, което не можеше да потисне и което я караше да обикаля къщата и да търси следи от Синтия.

Стигна до вратата на стаята. Малко по-нататък се намираха стаите на сър Норман. Вратата беше заключена, но ключът беше пъхнат от външната страна на ключалката. Фльор го завъртя...

Първото нещо, което усети, когато влезе, беше някакъв аромат. Беше едва доловим, почти незабележим, но го имаше — прекрасен, екзотичен скъп парфюм.

„Точно това и очаквах. Да употребява такъв парфюм“ — тържествуващо, отбеляза Фльор мислено.

Мина през вратата и я затвори след себе си. После прекоси стаята, която тънеше в мрак, и вдигна една от щорите на прозореца. Слънчевата светлина заля всичко наоколо и тя се отдръпна навътре от прозореца.

Най-напред изпита разочарование. Стаята изглеждаше запусната и тъжна. Кой знае защо тя беше очаквала да носи в себе си нещо поинтимно, нещо, което да ѝ напомни за представата, която си бе изградила за тази жена.

Леглото беше покрито с розова сатенена покривка, килимът беше в речно синьо и по тон се съчетаваше с цвета на стените. Стаята беше прекрасна. Испанските мебели от резбовано дърво бяха боядисани в сребристо, тоалетната масичка представляваше един голям мраморен плот, поставен върху покрити с дърворезба сребристи крака.

Над камината имаше изящна маслена картина от италианската школа, оградена от двете страни с огледала, които блестяха и искряха на слънчевата светлина. Полилеят беше от венецианско стъкло.

Стаята не говореше нищо на Фльор. И сега Фльор не знаеше повече от това, което бе знаела и преди. Беше абсурдно, че изпитва такова разочарование, но се беше надявала да надзърне в живота на тази жена, която бе живяла тук, бе страдала и беше избягала.

Отвори вратата в дъното на стаята. Имаше баня, украсена в розово и синьо, което подхождаше на обстановката в спалнята. Отново затвори вратата. Питаше се дали тук наистина няма да открие нищо интересно.

Като стъпваше внимателно по мекия килим, тя забеляза един посребрен скрин. Все още изпълнена с угризения, тя дръпна едно чекмедже.

„Имам задължението да проверя дали всичко е подредено, дали хартията е сменена“ — опитваше се да си внуши тя.

Но все пак знаеше, че следва собствените си желания, а не инструкциите, които ѝ бяха дадени. Най-горното чекмедже беше празно. Следващото — също, но в последното имаше колекция от големи, плоски, кожени албуми, а също и една кутия.

Сърцето ѝ подскочи, защото веднага позна какво съдържат. Албуми с фотографии!

Отвори ги. Тук тя откри това, което се бе надявала да намери — снимки на имението, на градините, групи от хора с ракети за тенис или

пък седнали под дърветата, очевидно уловени в момент, когато са разговаряли и само бяха успели да вдигнат глави и да се усмихнат на фотографа.

Фльор разглеждаше всичките, но между многото жени не знаеше коя от тях е Синтия. Може би тя е правила снимките, може да е била сред хората, които са се снимали.

Тогава, след като свърши с първия и се обърна към втория албум, сред кориците му откри една снимка и разбра, че бе търсила именно това. Най-после тя видя Синтия.

Нямаше съмнение в това. Лесно се забелязваше приликата с многото други лица от фамилията Ашуин, които я гледаха от стените на галерията и по коридорите. Същото високо чело, тънкият благороден нос и сърцевиден овал на лицето, който портретисти като Лорънс, Джошуа Рейнолдз, Лили и Ромни бяха рисували, когато са били на върха на славата си.

„Права съм била — помисли си Фльор. — Наистина е хубава. Не, повече от хубава — тя е красива.“

Лъскавата ѝ гарвановочерна коса беше гладко прибрана назад и покрай ушите. В очите ѝ имаше гордост и предизвикателство, а в извивката на устните ѝ имаше нещо приканващо.

Фльор разгледа внимателно фотографията и се върна към албумите с подновен интерес. Сега вече можеше да познае Синтия и я откриваше почти на всяка снимка — в Швейцария, на плаж в Монте Карло, зад кормилото на спортна кола, в кабинката на малък самолет.

На всички снимки тя беше прекрасна, наистина изящна и с нещо свое, съвсем индивидуално, с маниери, които нямаха нищо общо с блясъка на филмовите звезди или с изкуствената красота на обикновените жени от обществото.

Сега Фльор си спомни, че бе виждала нейната снимка и то много пъти в илюстрираните списания и вестниците.

Синтия беше доста дребна и това бе някак неочаквано. Фльор си беше представяла, че ще види някоя висока, стройна и грациозна жена.

Нямаше много снимки. Фльор затвори със съжаление и последния албум и отново погледна голямата фотография. Да, в това лице имаше индивидуалност. Постави я отново на мястото ѝ и коленичи, за да затвори чекмеджето.

Тогава се поколеба... протегна ръка и отвори кутията. Беше квадратна, дървена кутия и не беше заключена. Отвори капака и започна, да разглежда съдържанието ѝ.

Вътре имаше златна табакера и запалка, чифт копчета за ръкавели, украсени в средата със сапфири и диаманти, които така безгрижно бяха захвърлени на дъното, като че ли стойността им нямаше никакво значение. Имаше и едно кожено портмоне с инициали „Н.М.“ и един миниатюрен, златен амулет с формата на кола.

Фльор изведнъж разбра. Това бяха подаръци, направени от Синтия на нейния съпруг.

Тя понечи да затвори кутията, защото изпита неудобство, че се рови в тези твърде интимни неща, но видя нещо, което изглеждаше доста странно сред всички тези скъпи вещи. Това бе една малка кукличка от черен порцелан, облечена като полинезийско момиче.

Беше миниатюрна, едно от онези неща, които човек може да си купи на панаир или пък да му бъде дадено по време на вечеря в някой ресторант. Фльор се питаше защо ли беше тук и единственото, което можа да си помисли, бе, че навярно Синтия я беше дала на Норман като талисман.

Питаше се дали тя някога се е занимавала с такива детинщини. Просто не ѝ беше възможно да си го представи, но, от друга страна, знаеше, че когато хората са влюбени, стават много различни.

Тя затвори чекмеджето. Беше сигурна, че сър Норман ги е донесъл тук, за да ги прибере така, че да не може да ги вижда.

„И все пак колко погрешно е — мислеше си Фльор — такива неща да се оставят на места, на които могат да ги видят и други хора.“

Тя излезе от стаята почти ядосана и я заключи. Въпреки че беше открила това, което търсеше, тя не беше доволна. Вместо това беше ядосана на Норман Мичам и чувстваше как ядът ѝ се увеличава все повече.

Беше сигурна, че това не бе подходящ начин, по който трябваше човек да се отнесе към някой, когото е обичал — да затвори стаята, като че ли онзи другият е умрял, да нахвърля небрежно в едно чекмедже вещите, които някога са били спомени за щастливи мигове, прекарани заедно.

„Но какво може да се очаква? — питаше се тя. — Очевидно този човек не е никак чувствителен. Не се учудвам, че Синтия го е

напуснала. Трябва да я е наранил, трябва да е оскърбил всичко, което е било скъпо за нея и го е смятала за свято.“

Наближаваше времето, когато мисис Мичам се събуждаше от следобедния си сън. Когато Фльор стигна до стаята, камериерката на старата дама точно излизаше. Щорите бяха вдигнати и мисис Мичам седеше в леглото си подпряна на възглавниците.

— Влез, скъпа. С какво се занимаваше?

Фльор ѝ каза истината.

— Обикалях из къщата.

— Намерили нещо?

Фльор трепна.

— Какво искате да кажете? — заекна тя.

— Нищо по-специално, но когато човек обикаля из къщи, обикновено се надява да открие нещо интересно.

— Тук винаги има нещо ново, което можеш да научиш — каза Фльор и се почувства малко по-спокойна и не така стресната.

— Само за тези, които са умрели и ги няма. Аз самата обичам живите. Баръм ми спомена, че е възможно през следващите няколко дни в парка да бъдат настанени войници. Ще имат маневри някъде наблизо. По-добре ги огледай и виж дали няма да си намериш някой нов младеж.

— Не искам никакъв младеж — отвърна Фльор. — Би трябвало досега да сте го разбрали.

— Глупости! Всяка жена иска мъж. Не можеш ме измами с тая работа. Не мога да повярвам, че си по-щастлива сама. Ти по-добре си намери съпруг и то по-бързо. А пък ако не можеш да си намериш съпруг, тогава си намери любовник. Наоколо ги има всякакви в изобилие.

Фльор се размърда неспокойно.

— Казах ви, че не ме интересуват тези неща. Харесва ми да работя за вас и се надявам, че и вие сте доволна.

— Дрън-дрън! — възпротиви се мисис Мичам. — Сега пък си обидена. Странно момиче си, не мога да те разбера какво мислиш. Не че това не те прави по-интересна. Но каквото и да си говориш, сложи си една от най-хубавите рокли и стискай палци някое от тези войничета да отскочи тук за чаша чай.

По нищо не личеше, че в парка им ще бъдат настанени войници, и Фльор си помисли, че този път информацията на Баръм се беше оказала грешна.

После, когато те двамата със сър Норман приключваха вече с вечерята, вратата на трапезарията се отвори и Баръм обяви:

— Капитан Антъни Ашуин.

Фльор вдигна глава и видя висок, хубав млад мъж да влиза в стаята.

— Здравей, Норман — каза новодошлият весело. — Дойдох да търся гостоприемство в твоя парк. Какво съвпадение само, да ме изпратят тук, нали? Едва можах да повярвам, когато ми казаха къде ме изпращат.

Той се ръкува със сър Норман и Фльор забеляза, че Норман Мичам като че ли не е много очарован от това, че го вижда. После впери в нея поглед през масата и това бе малко неучтиво от негова страна, докато не се запознаха. Антъни Ашуин седна на стола, който Баръм му предложи.

— Имали нещо оставало за ядене? — попита той.

Баръм го попита какво желае и му каза, че то ще му бъде поднесено след няколко минути.

— Каквото и да е. Кажете на старата Джонсън, че съм гладен като вълк. Надявам се, че тя все още е тук.

— Да, мисис Джонсън е все още при нас.

— Най-добрата готвачка в Англия — с ентузиазъм каза Антъни Ашуин. — Не мислите ли?

Той се беше обърнал директно към Фльор.

— Чудесна е — съгласи се Фльор. — Особено като се вземе предвид това, че сме във война.

— Е, Норман би трябвало да може да набави всичко, което поиска — отвърна капитан Ашуин. — Да не би да искаш да кажеш, че не се занимаваш с черна борса, Норман? С твоето влияние и банковата ти сметка трябва да е лесно.

— Може би съм прекалено голям патриот — тихо отвърна Норман Мичам.

— Е, недей да бъдеш прекалено голям патриот сега и ми предложи едно прилично питие — засмя се Антъни Ашуин. — През

целия път дотук съм си мислел как ще изпия една чаша „Крофт 1908“. И само не ми казвай, че си изпил всичко!

— Не, предполагам, че е останало още много.

— Добре тогава, да прием и да се веселим!

Фльор си помисли, че капитан Ашуин по природа винаги е в добро настроение и поради това всичко, което казваше, звучеше много весело и забавно. Той беше пълна противоположност на своя домакин, който седеше навъсен и мълчалив и като че ли дори изпитваше досада от тази внезапна поява на капитана.

На нея самата ѝ беше трудно да се въздържа и да не откликне на веселостта в сините очи на капитан Ашуин.

Мислено тя благодареше на мисис Мичам за съвета, който ѝ бе дала и в който се беше вслушала. Тя беше облякла една от най-хубавите си рокли тази вечер.

— Как е заводът, Норман? — попита Антъни Ашуин.

— Мисля, че дава своя принос към усилията, които се правят в тази война — отвърна Норман Мичам.

— Бас държа, че е така, щом ти си се захванал с това. Трябва да те направят министър по снабдяването и тогава ще ни потръгне.

— Мисля, че е по-добре да съм полезен там, където съм — отвърна сър Норман с лека усмивка.

— Вие разгледахте ли вече завода? — обърна се капитан Ашуин към Фльор.

— Не, не съм — отвърна тя и си позволи една доста голяма дързост, добавяйки: — Не съм била поканена.

— Норман, колко неучтиво от твоя страна! — възкликна капитан Ашуин. — Имаме тук една прекрасна дама, която умира да бъде впечатлена от нещата, с които се занимаваш, а ти дори не искаш да се похвалиш. Лошото при теб, старче, е, че не знаеш как най-добре да се представиш. Гледай сега, ако аз бях собственик на заводите Мичам, щях да си поставя една моя статуя на всеки вход, а една по-голяма — до спортната площадка. На хората щеше да им бъде разрешено да идват да се покланят пред нея, а цветя щяха да се получават всеки четвъртък.

Фльор се засмя, но забеляза, че сър Норман никак не се забавляваше.

Баръм влезе с подноса с храната и капитан Ашуин започна да се храни така, като че ли от дълго време не беше виждал добро ядене. — Господи, Норман — възкликна той, — сметана и масло! Не знаех, че тези неща все още съществуват.

— Нашата ферма още работи.

— Да, разбира се. А как е старият Даути и онази хубавичка негова дъщеря? Как и беше името? Доли. Онази, която се грижеше за мандрата? Спомням си, че веднъж се опитах да я целуна, докато доеше, и кравата ме ритна.

Колкото и да беше интересен разговорът с капитан Ашуин, Фльор трябваше да се върне към задълженията си. Макар че вечеряше със сър Норман, тя винаги пиеше кафето горе с майка му и знаеше, че старата дама и сега ще я чака.

— Ще ме извините ли? — каза тя и стана от масата — Мисля, че трябва да се кача горе при мисис Мичам.

— О, тя още ли е тук? — попита Антъни Ашуин. — Предайте й моите сърдечни поздрави. По-късно ще се кача да я видя. Но трябва ли да си тръгвате?

— Мис Гартън е тук като компаньонка на майка ми — студено отбеляза сър Норман.

— Е, щом трябва да вървите... — Антъни Ашуин се изправи. — Но сигурно ще ви видя по-късно.

Фльор по-скоро усети, отколкото забеляза неодобрението на сър Норман, когато тя мина през вратата, която капитан Ашуин държеше отворена. Той й се усмихна, когато мина покрай него, и преди вратата да се затвори съвсем и тя да се отдалечи, го чу да казва:

— Дявол да го вземе! Това се казва хубавица. От къде я намери, Норман?

Изтича нагоре с пламнали бузи и влезе в стаята на мисис Мичам, която приличаше на самодоволна котка, която току-що е изляла всичката сметана.

— Какво ти казах? И не трябваше да бързаш. Знаех, че няма да ти се иска да дойдеш горе при мен, докато в трапезарията имаш интересна компания.

— Изпраща ви много поздрави — каза Фльор, останала без дъх — и каза, че ще се качи да ви види.

— И ще го направи — с одобрение каза мисис Мичам. — А Норман няма да успее да му попречи. Винаги съм харесвала това момче. Навярно защото не е стока. Повечето от фамилията Ашуин са такива, но той е най-зле от всички.

— В какъв смисъл?

— О, както обикновено. Карти, жени и разни други такива. Но той винаги е бил любимият братовчед на Синтия.

— Първи братовчед ли?

— Да, първи. Израснали са заедно като деца. Винаги съм се питала дали тя не го обича. Както и да е, мисля, че в началото, когато са се оженили с Норман, той е бил тук, а после, когато тя си замина, Антъни беше този, който уреждаше нещата между тях двамата. Мисля, че Норман го мрази, но пък хората, които той не мрази по една или друга причина, по принцип са много малко. Аз определено не се притеснявам от това кого харесва и кого не. Ще слезеш долу и ще кажеш на Антъни, че искам да го видя.

— Той още не е свършил с вечерята.

— А, така ли? Нищо, има много време. Чувам, че ще настани хората си долу, в плевните зад гаража. Той, разбира се, знае, че това е най-доброто място, където може да ги настани.

— Той определено знае как да се чувства напълно у дома си — каза Фльор. — Каза, че единственото нещо, което е очаквал с нетърпение по пътя за тук, е било чаша портвайн.

— А пък Антъни няма да се задоволи само с една чаша, познавам го. Искам да го видя. Ще бъде като глътка жива вода да видя отново това дръзко мое момче. Хайде, позвъни със звънеца вместо мен.

Фльор изпълни поръчката и камериерката влезе.

— Евънз, иди долу кажи на Баръм, че искам господата да изпият портвайна си тук, горе — каза мисис Мичам. — И още му кажи, че няма да приема отказ.

— Много добре, госпожо.

Евънз изсумтя презрително. Фльор знаеше, че тя не одобрява подобно развлечение за старата жена. Тя посвоему обожаваше мисис Мичам и проявяваше ревност и неприязън към всеки, който вършеше нещо за нея.

Беше готова да приеме и Фльор като естествен неприятел, но постепенно видя, че тя няма да се бърка в нищо, което се отнася до

здравето на господарката ѝ, и започна да става снизходително любезна.

— И още нещо, Евънз — пронизително извика мисис Мичам преди камериерката да излезе от стаята, — дай ми пудриерата и кутията с бижута. Няма да е зле да се понаглася малко. Не че Антъни Ашуин ще ме погледне в твоё присъствие, мила моя, но все пак!

— Не мога да повярвам, че го одобрявате — каза Фльор. — След всичко, което ми казахте, мисля, че най-добре ще бъде да си легна.

— Когато говорих с теб днес преди вечеря, ти казах да си намериш съпруг или любовник. Антъни ще бъде невъзможен съпруг, но е добър за любовник, ако мога изобщо да преценявам.

Евънз изсумтя, за да изрази неодобрението си, докато поставяше пред нея кутията с бижутата. Мисис Мичам я изчака да излезе от стаята, а след като Евънз доста рязко затвори вратата, каза:

— Горкичката, любовта ѝ е била отхвърлена преди много години. Не може да понесе мисълта, че някой друг може да се забавлява. За нея е полезно човек малко да я подразни, но някак изглежда несправедливо това, че някои жени са заобиколени от тълпи мъже, а други — като Евънз, имат само един-единствен шанс и го проиграват. Е, не може да се каже, че аз съм проиграла своите възможности.

Тя отвори кутията с бижутата, сложи си наниз от перли около врата, прибави още пръстени към богатата колекция, която вече блестеше по издутите ѝ пръсти, и си сложи диамантената гривна.

— Погледни този пръстен. Виждаш ли как блести — наслаждаваше се мисис Мичам. — Обожавам бижутата, никога няма да им се наситя. Когато дойдох да живея тук, Норман ми каза: „Майко, можеш да имаш каквото си пожелаеш. Хайде, кажи какво искаш?“ „Диаманти — отговорих му аз — и то много...“ Не съм спечелила много в този живот нито с добродетелите си, нито с прегрешенията си. Всъщност ще ти кажа, че много повече съм давала, отколкото съм получавала. Така че в старостта си поне мога да си позволя да се труфя с украшения. Винаги съм го искала, докато бях млада. Горкият Норман, той, разбира се, не може да разбере, но прави каквото може. Още тогава ми даде бижута и сега на всяка Коледа, на всеки рожден ден получавам още. Ако доживея до деветдесет години, ще имам доста прилична колекция, която ще мога да оставя на когото си поискам.

— Трябва да я оставите на внуците си — каза Фльор.

— Това казвам и аз на Норман — отговоря майка му. — Но по всичко личи, че той толкова ще ме дари с внуци, колкото и Евънз ще роди три деца наведнъж. Е, както и да е, предполагам, че ще им намеря място, където ще ги оценят.

Докато казваше това, тя гледаше към нея, и Фльор си помисли, че сигурно не е първата компаньонка, която е била съблазнявана с намеци от подобен род.

Мисълта за жените, които жадуваха да получат бижутата и да ги притежават, накара Фльор да потръпне от погнуса.

— Ако бях на ваше място, щях да поискам да ме погребат с тях — хапливо каза тя и знаеше, че поне веднъж е успяла да направи така, че последната дума да бъде нейна.

Фльор постави кутията обратно в чекмеджето. Мисис Мичам точно беше напудрила носа си и се оглеждаше в малкото огледало, за да провери дали перуката, и стои добре, когато вратата се отвори. Беше сър Норман.

— Къде е Антъни? — попита майка му.

— Изпратих го да се погрижи за хората си — грубо отвърна сър Норман. — За теб е твърде късно да посрещаш посетители.

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА

Фльор влезе в малката си всекидневна и уморено седна на един от фотьойлите.

Беше само десет часът и още не ѝ се спеше. В същото време се чувстваше изтощена от току-що разигралата се сцена. Мисис Мичам беше започнала да крещи обиди с тънкия си гласец срещу сина си, а сър Норман стоеше спокоен и невъзмутим, изпълнен с упорита решителност. Тя самата се бе опитала да остане настрана от този спор, но мисис Мичам непрекъснато я караше да се намесва.

Всъщност Евънз беше тази, която прекрати всичко.

Тя пропъди от стаята и сър Норман, и Фльор, като цъкаше ядосано с език и пърхаше, като разтревожена квачка, която мисли, че пиленцата ѝ са в опасност.

— Знаете, че не е добре за сърцето ѝ. Тя не може да издържи подобно нещо. Не мога да разбера какво си въобразявате!

Сър Норман и Фльор се озоваха въвн от стаята, а вратата зад тях се тръшна по начин, с който Евънз искаше да изрази неодобрението си.

Фльор беше смутена и за момент ѝ се стори, че и сър Норман е поставен натясно. След кратко мълчание той заговори, като че ли за разлика от друг път се чувстваше задължен да даде някакво обяснение и да се извини.

— Всяка възбуда е вредна за нея, но особено късно вечер.

— Допускам, че възбудата може да бъде различна — отвърна хладно Фльор. — Понякога действа зле, но понякога — не.

— Какво точно имате предвид? — започна с укор сър Норман, но изведнъж спря.

За миг на Фльор ѝ се стори, че той ще започне да спори и поне веднъж ще заприлича на човешко същество. Но вместо това той като че ли реши, че не си струва да прави това и сви рамене с пълно безразличие. Стегна се отново и каза с глас, който не допускаше никакво възражение:

— Когато става въпрос за здравето на майка ми, аз следвам предписанията на лекарите и се надявам, че и вие, мис Гартън, ще се опитате да направите същото.

Като каза това, той се обърна и си тръгна. Фльор изпита диво желание да изкрещи подире му и да каже всичко, което мисли, но си спомни, че това не би имало никакъв ефект върху него.

Майка му, която само допреди миг бе крещяла и го бе обсипвала с цветистите си изрази, които можеха да се чуят най-често само в някой бар, не беше променила с нищо неговата невъзможност.

Фльор бавно и уморено приглади косите си назад и затвори очи. Усети как истинската атмосфера на къщата, тишината и спокойствието и отново започнаха да я обгръщат.

Само в стаята на мисис Мичам това спокойствие изчезваше, но дори и тогава Фльор имаше усещането, че шумът и жизнеността, които обграждаха старата дама, са нещо преходно, една лека вълничка по повърхността, под която водите на древността лежаха спокойни и дълбоки.

Внезапно някакъв странен шум я накара да отвори очи и да се заслуша.

Питаше се какво ли може да бъде това. Шумът се повтори и сега тя разбра, че идва откъм малката веранда под прозореца ѝ. Тя не беше достатъчно голяма, за да се нарече балкон, това бе просто една козирка над старинния каменен портал, който водеше към градината.

Шумът се чу за трети път и тогава, толкова неочаквано, че сърцето ѝ подскочи от ужас, някой почука на прозореца ѝ.

— Кой е? — попита тя и установи, че гласът ѝ звучи с няколко тона по-високо.

В отговор на това тежките завеси се дръпнаха и в процепа между тях се появиха главата и раменете на мъж.

— Изплаших ли ви? — попита Антъни Ашуин.

— Какво правите? Как можахте? Искам да кажа... как успяхте да дойдете тук?

Той се засмя на изненадата ѝ и влезе в стаята, като дръпна завесите отново зад себе си, за да не се вижда осветената стая откъм градината.

— През трапа на сцената влиза главният злодей в пиесата — пошегува се той и добави: — Съжалявам, ако съм ви изплашил, но не

можах да устоя на желанието да направя това, което съм правил стотици пъти преди. Това беше любимият ми начин да вляза в къщата през онези дни. Разбирате ли, чичо ми беше от старото поколение. Всички трябваше да са се прибрали до десет часа. Точно в десет всички врати се заключваха и залостваха. Но „... каменни стени не ще ме спрат като в затвор...“, поне за моя милост не важат тези думи на поета, така че аз и Синтия винаги използвахме това, което помежду си наричахме „страничната врата“, за нашите нощни похождения.

— Но не е ли ужасно опасно? — попита Фльор.

— Никак даже — отвърна Антъни Ашуин. — Впрочем, ако сте много послушна и обещаете да не казвате на никого, утре ще ви покажа тайната. Има издадени напред железата, които образуват чудесна стълба. Това ми струва джобните пари за цял месец, за да намеря майстор, който да ги направи.

— Въпреки това — каза Фльор, която идваше постепенно на себе си, — не можете да влизате тук по този начин. Сър Норман каза, че сте отишли да се погрижите за хората си.

— Погрижил съм се вече — отвърна Антъни, — а и не съм им дотрябвал да им се мотая там. Освен това нощта е още в началото си и си помислих, че ми се иска малко женска компания. Тук се появявате вие. Но, ще си позволя да се обърна още веднъж към моя любим Омар Хаям, има и нещо друго, освен „теб самата“.

Фльор не може да се въздържи и се засмя.

— Предполагам, че имате предвид кана с вино.

— Точно така! — одобрително каза капитан Ашуин. — Виждам, че сте интелигентна, освен че сте и красива.

Трудно ѝ беше да остане сериозна при такава наглост. Фльор се засмя, въпреки че бе решила да не се поддава.

— Ако ме извините, ще сляза долу да кажа на Баръм да донесе остатъка от онзи портвайн. Норман ме накара да бързам и бях успял да изпия само една-две чаши, когато се озовах пред главния вход.

— Но Баръм ще се ужаси?

— Изобщо не си мислете, че това ще стане. Той взема присърце интересите на фамилията Ашуин. Когато бях момче, Баръм ме е измъквал от много неприятни положения и няма да се изненадам, ако и сега е готов да ми помогне.

Очите му блестяха. Когато стигна до вратата, той се спря и ѝ се усмихна подкупващо.

— Недей да бягаш, красавице. Ако те няма, когато се върна, ще чукам на всяка врата в къщата, докато те открия.

„Това е грешка! — мислеше си тя, притиснала лицето си с ръце. — Ако сър Норман научи, непременно ще ме уволни!“

Но Фльор знаеше, че няма да протестира прекалено силно. Беше така приятно да си поговори с някой, който е толкова весел и безгрижен като Антъни Ашуин. Беше забавно в тази старинна къща да може да види един младеж, който се качва през прозореца и е готов да включи и нея в своите рисковани приключения.

В крайна сметка тя реши, че най-лошото, което сър Норман би могъл да направи, бе да я накара да си опакова багажа. И после: коя беше тя, само една от хората, които работеха в къщата, и не можеше да си позволи да откаже гостоприемство на един Ашуин!

Антъни се върна след няколко минути. След него вървеше Баръм със сребърен поднос в ръце, върху който бяха поставени гарафата с портвайн и две чаши. Остави подноса на малката масичка до дивана и попита:

— Ще искате ли още нещо, сър?

— Нищо не се сещам в момента — отвърна Антъни Ашуин, — освен... о, да, освен една от онези истински хубави пури, дето ги пазеше специално за мен.

— Останала ни е една кутия — гордо отвърна Баръм. — Сега вече не могат да се намерят никъде.

— Ами хайде де, отвори я, стари скъпернико!

— Много добре, сър.

Баръм излезе от стаята с лека самодоволна усмивчица на устните. За първи път откакто бе дошла в къщата, Фльор го виждаше доволен. Видът му обикновено бе преизпълнен с високомерна меланхолия, сякаш вечно съжеляваше, че времената не са това, което са били.

— Вие направо ме шокирате — каза по-късно Фльор, когато Антъни се облегна удобно на дивана и отпи от портвайна, взимайки си пура от кутията пред него.

— Това е най-голямото ласкателство, което са ми казвали в последно време. Все си мислех, че е невъзможно днес да направиш

нещо, което да бъде достатъчно оригинално, за да изненада една съвременна млада жена, а да не говорим за нещо, което може да я шокира.

— Знаете какво имам предвид — строго отвърна Фльор. — Да се вмъкнете тук по този начин, да отворите последната кутия с истински пури на сър Норман! Чухте какво каза Баръм. Сега не е възможно да се намерят такива.

— Боже мой! Мидас няма да може да познае каква е разликата между тези пури и онези, които се продават пред завода по десет пенса парчето.

— Как го нарекохте?

— Мидас. Винаги го наричахме така през онези дни.

— Защото е толкова богат ли?

— Не, защото има магарешки уши. Нали си спомняте за онзи от приказката, който винаги искал да скрие от света своя недостатък. Е, горкият Норман е същият. Винаги се опитва да прикрие своя противен произход.

— Искате да кажете, че е сноб? — попита Фльор.

— Не съвсем — отвърна Антъни, като отпи от виното. — Това не го характеризира съвсем точно. Не, Норман винаги се преструва. Не зная дали и сега го прави, но в ония дни беше така. Играеше роля, ако искате така да се изразим. И то я играеше дяволски лошо. Сякаш искаше да каже: „Ето ме — господарят на голямата къща, провинциалният благородник вкъщи“ и разни други такива. Боже господи! Колко пъти съм се смял до пръсване, като гледах Норман как седи на мястото на чичо Уолтър и си въобразява, че е лорд Мичам от Грейстоун Прайъри. Мене ме избиваше на смях, но винаги си мислех, че на Синтия ѝ се повдигаше.

— Това изобщо не съвпада с характера му, такъв какъвто го виждам аз.

— Как се разбирате с него?

— Не се разбираме — там е цялата работа — призна си Фльор. — Мисля, че е най-трудният човек, когото съм срещала, и че с него не може да се води никакъв разговор.

— И ние мислехме така. Господи! Как умееше този човек да развали настроението, по време на някое парти. Ще се съберем всички тук, старата тайфа, а Синтия ще блести като звезда между нас. И

тогава влиза Норман. Всички веднага усещаха как настроението спада поне с десет градуса. Не чудно, че Сини не можа да издържи.

— Сега щастлива ли е? — попита Фльор. — Мисис Мичам ми разказа за трагедията, която я сполетяла, преди да се омъжи.

— Да е щастлива? Не сте ли разбрали? Не, не, предполагам, че не биха ви казали, но тя е болна. Безнадеждно болна.

— О, съжалявам — каза бързо Фльор и беше напълно искрена.

— Туберкулоза, разбира се. Ние от Ашуин сме предразположени към нея, но Сини винаги е изглеждала толкова силна. И въпреки това се разболя и сега е в един санаториум, недалеч от тук, близо до Мелчестър. Това е най-добрият санаториум в страната. Преди войната беше в Швейцария, но за щастие нейният лекар беше подочул нещо и настоя да я изпратят тук.

— Горкичката! — каза Фльор.

Изглеждаше абсурдно, но тя се чувстваше така като че ли ставаше въпрос за нейна близка приятелка. Не можеше да си представи Синтия Ашуин, за която си мислеше, че е весела и щастлива, да страда от тази коварна болест, която всяваше ужас у всеки. Виждаше я как се измъчва от ужасна кашлица, която разкъсва гърдите ѝ, как страда от мисълта, че всички от семейството ѝ са предразположени към това и че има твърде малко шансове да се излекува.

— Сър Норман знае ли? — попита тя.

Антъни Ашуин сви рамене.

— Предполагам. Не съм го виждал този приятел от доста време. Не мисля, че много държи на мен. Може би и вие сте забелязали начина, по който ме посрещна тази вечер. Боже мой! Колко се е променило това място! По онова време всеки бе добре дошъл тук, и то по всяко време. Още от времето, когато Сини бе достатъчно голяма, за да приема гости, а това бе, когато бе още доста малка, това място винаги е било пълно с хора. Майка ми почина, когато бях малък, и аз живеях тук, ако не се смятат кратките периоди, в които прекарвах при баща ми. Обичах това място. То бе истинският ми дом. Ненавиждах идеята Синтия да го продаде. Направо е смешно, защото с тези неща е свършено или ще бъде още преди да е настъпил краят на войната. Да не говорим, че трябва да се изплаща данък общ доход, а и данък за свръхпечалба... Дори милионери като Норман няма да могат да продължат да поддържат подобно място.

— Колко ужасно! — възкликна Фльор. — Аз също започнах да обичам тази къща. Звучи нахално, защото съм тук съвсем отскоро, но не съм си представяла, че има нещо толкова прекрасно и толкова изящно във всяко едно отношение.

— Както и да е, то принадлежи на миналото — настоя Антъни Ашуин. — Толкова много неща принадлежат на миналото. Нека говорим за настоящето. Да говорим за вас. Разкажете ми за себе си.

Фльор знаеше, че той умишлено смени темата, защото спомените му причиняваха болка. Независимо каква бе причината, той се опита да флиртува с нея, като използваше всички изпитани хитрини, а това явно бе изкуство, чиито тайни той добре познаваше.

Фльор се забавляваше, макар че си казваше, че е изпитала твърде много разочарования, за да може отново да прояви интерес към някой мъж. Когато часовникът на камината удари дванадесет пъти, тя скочи на крака с чувство на вина.

— Полунощ! Нямах представа, че е толкова късно. Трябва да си вървите.

— Като вземем предвид лятното часово време, сега е само десет часът — започна да спори Антъни. — Така че мога да остана още малко, без да наруша добрия тон.

— Глупости! Трябва да си тръгнете веднага!

— Трябва ли? — той уверено прекоси стаята и я взе в прегръдките си. — Това бе един истински оазис от наслада сред пустинята от затъпяващи военни задължения. Ние сме в един само наш омагьосан свят, Фльор. Как обичам това име. Отива ти. Не ме отпращай!

— Трябва да сте полудели! — Фльор се опитваше да се освободи. — Тръгвайте си веднага или наистина ще се ядосам!

— Няма да се ядосаш. Не се страхувам от това. Но ако настояваш, ще бъда послушен. Поне тази вечер.

Той я целуна по бузата, пусна я и се обърна към прозореца.

— Лека нощ, красавице. Сънувай ме.

— Няма да направя нищо подобно — отвърна Фльор, но него го нямаше. Беше изчезнал толкова бързо, както беше и дошъл.

Фльор огледа стаята. Имаше чувството, че всичко това бе станало само във въображението ѝ, но празната гарафа беше достатъчно доказателство. Тя се поколеба, като не знаеше дали трябва да разчисти

и да премахне следите от посещението, или да остави Баръм да действа по свое усмотрение. Реши да избере второто и тръгна към спалнята си. „Всички мъже са еднакви? — мислеше си тя. — Едно хубаво лице и те се втурват презглава, докато не се появи някое друго, по-хубаво. Е, и аз мога да играя тази игра. Да се смее и да се веселя. Но никога, никога няма да си позволя да обичам отново!“ Въпреки тази решителност мислите ѝ отново се върнаха при Джак и тя усети пронизващата болка, която тези спомени ѝ носеха.

— Ще го забравя — предизвикателно извика тя на глас в тъмнината на стаята си. — Ще накарам други мъже да страдат така, както страдам аз сега. Ще стана жестока и безразлична.

Думите ѝ завършиха с хълцане.

— О, Джак! Джак! — шепнеше тя във възглавницата си.

На сутринта тя се упрекваше, че е проявила слабост към Антъни Ашуин, но го направи доста вяло. Така, както човек упреква дете, което е забавно с лудориите си. „Какво значение има?“ — питаше се тя, като гледаше тъмните кръгове под очите си, които ясно говореха за безсънната нощ. „Няма да позволя това да се случи отново“ — каза си тя, но знаеше, че се радва на престоя на Антъни и неговите войници. Може би Антъни щеше да ѝ помогне да забрави.

Беше събота и сър Норман се върна за обяд. Фльор се надяваше, че Антъни ще се появи, но от него нямаше и следа и те седяха мълчаливо, докато Баръм им поднасяше едно по едно големите сребърни блюда. Когато останаха сами, сър Норман се изкашля.

— Струва ми се — каза той, — че ви дължа извинение за снощи, мис Гартън. Като премислих след това, разбрах, че съм сгрешил. Майка ми е стара. Зная, че не бива да се вълнува, но може би на тази възраст човек предпочита да е щастлив, а всичко останало няма значение, дори и здравето.

Фльор беше изненадана. Толкова изненадана, че за момент не можеше да отговори нищо. Беше прекарала сутринта в компанията на мисис Мичам, която не преставаше да сипе обидни думи по адрес на сина си. Възрастната жена беше спала зле и не се чувстваше добре.

Беше спривава и раздразнителна и изливаше яда си върху всеки, който се появеше край нея, включително и Евънз, която обаче ѝ беше свикнала и посрещаше всички забележки по неин адрес само с по едно презрително изсумтяване.

В първия момент извинението на сър Норман накара Фльор да се засрами. Не знаеше защо. Може би защото това го разкриваше пред нея в съвсем нова светлина.

Спомни си как му се беше присмивал Антъни предишната вечер. Тя се опита да му отговори, но беше доста объркана.

— На ваше място не бих се безпокоила твърде много, сър Норман — каза тя. — Всъщност мисля, че майка ви е много по-силна, отколкото си представяте. Тя наистина обича да се среща с хора. Не мисля, че те я изморяват, така както смятат лекарите. Не мислите ли, че хората от тази професия много често употребяват една и съща готова рецепта: „Почивка и спокойствие“? Също както и всеки път съветват да се откажем от пушенето и коктейлите, независимо дали прекаляваме или не.

— Понякога си мисля, че сгреших, че я доведох тук — тихо каза сър Норман, като че ли говореше на себе си, а не на нея. — Тя обичаше Лондон. Улиците му бяха живителна глътка за нея. Там непрекъснато я посещаваха разни хора. Тя си бърбеше с тях и като че ли не забелязваше, че е прикована към леглото.

— Не мисля, че бихте искали сега да е там, когато има опасност от бомбардировки — каза Фльор, — но в мирно време, предполагам, че би била щастлива, ако можеше да живее в град.

— Значи мислите, че не е щастлива — рязко каза сър Норман.

— Не исках да кажа точно това — бързо отвърна Фльор. — Мисля, че майка ви има невероятна способност да се забавлява където и да се намира. Просто казах, че при други обстоятелства тя може би ще се почувства още по-щастлива.

Фльор отговори много бързо, защото искаше да изглади неприятното впечатление от необмислените си думи, но когато замълча, тя разбра, че сър Норман беше разочарован.

В това нямаше никакво съмнение. Лицето му беше почти тъжно, като че ли съзнаваше, че се е провалил. Отначало Фльор едва, можеше да го повярва, а после си помисли: „Значи него го интересува как се чувства майка му... обича я и иска да направи най-доброто за нея“.

Малко след това сър Норман отново възвърна непроницаемия си израз на лицето и те потънаха в мълчание.

Фльор беше в градината, когато Антъни Ашуин се появи пресече моравата и се приближи до нея. Тя се зарадва, че го вижда, и честно

призна това пред себе си.

Мисис Мичам спеше и Фльор реши да използва тази възможността да се поразходи из градината с розите по зелената пътека, която водеше до гръцкия храм.

— Баръм ми каза къде мога да те намеря — каза Антъни, като задържа ръката ѝ малко по-дълго отколкото беше необходимо.

Фльор се питаше дали бе отишъл при Баръм, за да пита специално за нея, или за да си вземе една от безценните пури на Норман. Трудно ѝ беше да издържи погледа му, докато той бе вперил очи в нея смело и подкупващо. Тя извърна срамежливо глава, но усещаше, че страните ѝ горят.

И на нея като на всяка жена ѝ беше приятно да знае, че е привлекателна, да чете очевидните, макар и неизречени комплименти в очите на един мъж. Като че ли след дългата и тежка зима отново идваше пролетта.

— Мисис Мичам заспа — каза тя, като гледаше надолу. — Надявам се, че когато се събуди в четири часа, ще отидете да я видите. Тя с такова нетърпение ви очаква.

— Да, ще отида да видя старата приятелка, щом това ѝ доставя удоволствие. Но, да си призная честно, предпочитам младите жени, които приличат на разцъфнала розова пъпка. Така изглеждаш с тази розова рокля.

— Благодаря ви, сър — каза Фльор и шеговито направи реверанс. Той плъзна ръката си под нейната и я привлече към себе.

— Ела да отидем до храма. Пълен е с привидения и искам да ми помогнеш да ги прогоня.

— Какви привидения? — попита Фльор, която беше смутена от докосването му, но не знаеше как да се освободи.

— Руси, тъмнокоси... май имаше и едно привидение с червени коси — подразни я той.

— Толкова много?

— Винаги са ме възпитавали да вярвам, че е доста по-безопасно ако количествата са големи. А ти не вярваш ли в това?

— Разбира се, че не. Никое добро момиче не вярва в такива неща. Човек трябва да си седи вкъщи и кротичко да чака, докато г-н Подходящия падне през комина.

— Ами какво става, ако г-н Подходящия се вмъкне тайно през прозореца?

— Тогава започват неприятностите — отвърна Фльор и двамата се засмяха.

Слънцето грееше, а те двамата бяха толкова млади. Фльор се питаше защо да не избяга от собствените си черни мисли и горчивите спомени.

Но когато стигнаха до усамотения храм и Антъни ѝ показа каква е неговата представа за прогонване на привидения от миналото, тя усети странно желание да прекрати този флирт.

Макар че бе невъзможно човек да не хареса Антъни Ашуин, тя започна да открива разни дребни неща там, където очарователният блясък беше поизтънял. Наистина дребни, но те ѝ говореха много.

Преди да влязат в храма, Антъни хвърли наполовина изпушената пура и тя едва се възпря да не го упрекне. Това беше разхищение, а той не беше платил, за да си позволи да разхищава.

Също и начина, по който се присмиваше на сър Норман, уж едва, едва, но доста забележимо: „Да се надяваме, че на Мидас няма да му се прииска точно този следобед да разглежда гръцка, архитектура“.

„Защо не оставят човека на мира?“ — помисли си Фльор. Първо, мисис Мичам, а сега — Антъни Ашуин. И двамата се възползваха по един или друг начин от сър Норман, но очевидно не можеха да кажат хубава дума за него. Това според нея беше доста погрешно.

Но въпреки тези мисли ѝ беше трудно да устои на погледа на Антъни и да не му отговори по същия начин. Не можеше да се противопостави на този чаровен негодник.

Това, разбира се, не беше любов. То беше като удоволствието да получиш букет прекрасни цветя или шише скъп парфюм. Дребно удоволствие, но изпълнено с толкова очарование.

— Ти си толкова хубава — каза ѝ Антъни, като застана до нея, а тя извърна глава, защото устните му бяха толкова близо до нейните. — Ако беше сама в къщата с някой друг мъж, щях да подозирам найлошото. Но понеже това е Норман, аз ще направя всичко, което мога, за да компенсирам онова, което на него му липсва, и тази вечер ще потропам на вратата ти.

Не можеше да има съмнение в смисъла на това, което ѝ каза. Фльор се отдръпна объркана и отиде до малкия каменен прозорец на

параклиса.

— Допускаш грешка — каза тя, като се опитваше гласът ѝ да звучи хладно.

— Ти си прекрасна. Обожавам те — отвърна Антъни.

— Ти си непоправим! — изстреля на един дъх думите Фльор, обърна се и твърдо добави: — Ако трябва ясно да ти го обясня, отговорът ми е „не“, но ти благодаря все пак.

— Едва ли искаш да кажеш това.

— Точно това казвам.

— Но за кого се пазиш? — попита Антъни. — Чакаш да остареееш ли? Нима не си прочела какво пише на слънчевия часовник в градината на розите? „Късайте розите, докато можете.“

— Да не би да се мислиш за роза?

— Не, но ти си роза — отвърна той.

Антъни я грабна в прегръдките си и въпреки нейната съпротива, започна пламенно да я целува.

— Моля те... моля те... — повтаряше тя.

Но Антъни се смееше и устните му търсеха нейните. Той я целуваше и неговият плам я парализираше. Без думи, но някак яростно, той като че ли искаше тя да се предаде.

— Не! Не! — тя решително го отблъсна от себе си. — Мразя те! Мразя всички мъже!

— Ще те науча да ме обичаш, Фльор, нека да те науча...

— Остави ме! Вбесяваш ме, наистина ме вбесяваш, но аз съм виновна. Не трябваше да идвам тук с тебе.

— Ти прогони онези привидения. Много съм ти благодарен — каза Антъни с лъжлива примиреност и въпреки яда си, Фльор усети, че ъгълчетата на устните ѝ потрепват, сякаш всеки момент ще прихне да се смее.

— Трябва да си тръгвам — строго каза тя, усетила, че вече не може да се владее. — Сигурно минава четири часът.

— Четири и половина — тържествуващо произнесе Антъни, като погледна часовника си.

Фльор извика.

— Знаех си, че ще ми навлечеш някоя беля!

— Боже господи! Много добре звучи за един мъж, на когото не си направила нищо друго, освен че си му отказала! — отвърна той.

Тя се засмя, прекоси вътрешността на храма и излезе в градината.

Изведнъж думите, които се канеше да му каже, замряха на устните ѝ. Сър Норман приближаваше към храма и беше достатъчно близо, за да чуе техния разговор.

ГЛАВА ЧЕТИРИНАДЕСЕТА

Веднъж, скоро след като Артър Гартън се беше оженил за Силвия, Фльор се бе върнала вкъщи неочаквано рано от една официална вечеря и бе заварила мащехата си във всекидневната с някакъв млад мъж. Когато отвори вратата, те чуха шума и бързо се отдръпнаха един от друг. Бе очевидно, че малко преди това се бяха прегръщали. На Фльор ѝ беше трудно да забрави изненадания и виновен израз на лицата им, притеснената, неестествена атмосфера и собственото си чувство на отвращение. Сега си спомни този момент, когато видя сър Норман и се засрами.

Опита се да си придаде равнодушен вид, но знаеше, че не може. Това, което се бе случило вътре в храма, я караше да се чувства унижена.

— Вас търсех, мис Гартън — каза сър Норман и на нея ѝ се стори, че в гласа му звучи нотка на силно неодобрение. — Майка ми е будна и иска да ви види.

— Сега отивам при нея. Нямах представа, че е толкова късно.

— Можеш да хвърлиш вината върху мен, Норман — каза Антъни.

Сър Норман го погледна и тихо каза:

— Точно това мислех да направя.

Между двамата мъже се чувстваше някакво ясно доловимо напрежение. Фльор се обърна към къщата.

— Ще ме извините, ако избързам — каза тя и тръгна преди те да могат да отговорят нещо.

Докато тичаше през градината, тя усещаше как сълзите напират в очите ѝ.

„Защо съм такава глупачка? Защо се оставих да бъда въввлечена във всичко това? Мразя Антъни Ашуин! Мразя всички мъже!“

Тя бързо се качи по широката стълба и спря пред вратата на мисис Мичам за момент, за да оправи разрошената си коса и да успокои дишането си. После почука.

Отвътре не се чу никакъв отговор и тя почука отново. Вратата внезапно се отвори и тя видя Евънз, която бе поставила пръст върху устните си.

Преди Фльор да успее да каже нещо, камериерката излезе от стаята, като много внимателно затвори вратата след себе си.

— Не вдигайте шум — каза тя. — Още не се е събудила. За нея е добре да поспи повече след тази безсънна нощ.

— Но... не разбирам. Мислех, че...

Думите замряха на устните ѝ. Значи мисис Мичам не е искала да я види. Значи сър Норман е тръгнал да я търси и нарочно беше излъгал. Защо?

Усамотена в стаята си, тя си задаваше този въпрос отново и отново, питаше се какъв ли би могъл да бъде мотивът на сър Норман. Дали неприязън към Антъни?

Но той положително не би си позволил едно такова чувство да му повлияе толкова много, че да изрече една лъжа, която щеше да бъде разкрита.

„Нищо не разбирам!“ — мислеше си Фльор.

Тя неспокойно ходеше напред-назад из стаята. Усещаше, че пристигането на Антъни я беше въвлякло във верига от интриги и щеше да е напълно разумно да се откаже веднъж завинаги от тях.

Баръм знаеше, че Антъни е идвал в нейната всекидневна. Сър Норман ги намери двамата сами в храма... Всичко това беше толкова неприятно, че я караше да се чувства унижена и без достойнство.

„Ще напусна“ — каза си Фльор.

Но тя знаеше, че не иска да напусне тази прекрасна къща. Беше съвсем искрена, когато каза на Антъни, че я обича.

„След около месец ще бъда достатъчно силна, за да мога да започна работа в някоя от женските военни служби — мислеше си тя. — И тогава и без друго ще трябва да си тръгна.“

Тя знаеше, че сър Норман би могъл да я освободи от такава служба, но се питаше дали би пожелал да го стори.

Може би той вече обмисляше нейното уволнение. Може би затова я беше изпратил в къщата, за да не позволи нейното поведение да бъде лош пример за останалите от домакинството.

Какво ли беше казал на Антъни, когато тя си беше тръгнала?

Беше като някакъв кошмар. Всички тези въпроси напиреха един след друг в главата ѝ и не ѝ даваха покой. Фльор изпита истинско облекчение, когато мисис Мичам се събуди и Евънз дойде да я повика. Не искаше повече да остава сама в стаята си насаме с ужасните си мисли.

Тя сервира чая на старата жена, почете ѝ малко и най-накрая стана време за вечеря. Докато се преобличаше, Фльор усещаше, че се ужасява от момента, в който отново щеше да види сър Норман.

Дойде ѝ наум да му съобщи, че има главоболие, но после реши, че няма да се показва като страхливка и си наложи да слезе долу с вдигната глава.

„Да можеше само Антъни Ашуин да е тук!“ — помисли си тя.

Всичко друго беше по-приемливо, отколкото една от онези дълги и тъжни вечери, толкова потискащи с мълчанието си.

А сега към всичко това се прибавяше и случката от днешния следобед.

За нейна изненада обаче вечерята започна добре. Сър Норман почти веднага започна да говори за една проверка, която му предстоеше да направи в завода на другия ден. Министърът на самолетостроенето щеше да присъства и щеше да дойде след това в къщата да обядва, преди да продължи за Лондон.

Имаше да се уреждат разни неща. Те ги обсъдиха и после сър Норман продължи да ѝ разказва как се е разраснало производството след последното посещение на министъра.

— Само за няколко месеца удвоихме производството си — каза той. — Това все пак е нещо. При това развитие на нещата аз се надявам, че само след една година ще можем да произвеждаме повече продукция от тази на германците.

Говореше с ентузиазъм и Фльор за първи път разбираше колко присърце взема това, което беше създал.

— Какво ви накара да разработите завод за двигатели? — попита тя.

Сър Норман я погледна с лека усмивка.

— Наистина ли ви интересува?

— Разбира се — отвърна Фльор и с внезапен прилив на решителност добави: — В противен случай не бих ви попитала.

— Сигурно е така — неочаквано каза сър Норман и започна да говори.

Той разказа на Фльор как като момче винаги е мечтал да си има велосипед. В идеята да може да се придвижва имало нещо, което го омагьосвало. След като задоволил тази своя амбиция, той продължил със следващата — да притежава кола.

С много труд той успял да се квалифицира като механик, а след това станал партньор във фирма, която имала сервиз за коли. Били трима, когато започнали с този бизнес. Всички били почти на една и съща възраст. Работели по осемнадесет часа на ден, за да могат да се задържат на повърхността.

Било по времето, когато колите още били само една новост и те измисляли разни подобрения върху колите, които поправяли. Най-накрая стигнали до идеята да си направят собствен модел кола. Ден и нощ работели по тази кола и когато я завършили, разбрали, че се е получило нещо наистина добро, нещо, което го нямало на пазара.

Тогава възникнал въпросът откъде да намерят пари за понататъшната си дейност. По една щастлива случайност колата, купил един ексцентричен и много богат възрастен човек, който се привързал към тримата младежи.

Той ги финансирал и те поставили началото на завода за двигатели. Назовали го на името на Норман, защото той бил най-възрастният от тримата, а после, когато нещата наистина потръгнали, избухнала войната и те тримата се записали като доброволци.

Норман бил ранен много скоро и се върнал в Англия като инвалид. Лежал близо шест месеца в болница, а после го освободили по инвалидност.

Той продължил да работи в завода. После и двамата му партньори били убити. През 1918 година той се оказал единствен собственик, защото и тримата били оставили акциите си един на друг.

Разказът на сър Норман беше сбит и сух, бе просто едно излагане на факти и събития, но въпреки това в него имаше нещо много драматично.

Фльор сама можеше да попълни празнините в разказа му.

Но когато сър Норман стигна до началото на големия си успех, той внезапно млъкна. Не спомена нищо за личния си живот, за брака си със Синтия и за покупката на имението.

Силно разочарована, Фльор разбра, че нямаше да чуе нещо повече. Вечерята беше приключила. Когато Баръм поднесе кафето, тя стана.

— Трябва да отида при майка ви — каза Фльор. — Благодаря ви, че ми разказахте за завода. Мисля, че това е една от най-вълнуващите истории, които някога съм чувала. Може би някой ден ще ми позволите да се разходя из завода. Ще ми бъде много интересно.

Сър Норман не отговори веднага. Но когато тя стигна до вратата, той каза:

— Мис Гартън, дали не бихте дошли в библиотеката за няколко минути, когато майка ми си легне? Има нещо, което искам да ви попитам.

— Това ще бъде около десет часа, сър Норман.

Докато се качваше нагоре, тя се чудеше какво ли би могъл да я пита. Дали не беше за Антъни? Каза си, че дори той да не одобрява поведението ѝ, не би могъл да направи нищо. Когато не беше на работа, времето ѝ беше на нейно разположение.

Освен това сър Норман с нищо не бе показал, че изразява неодобрение. Всъщност тя никога не го беше виждала толкова словоохотлив и интересен, както тази вечер.

„Мисля, че никой от тези хора не му е позволявал да говори. Но това е по-малката беда. Оставили са го да стане толкова резервиран, че на него самия сега му е трудно да излезе от черупката си.“

Мисис Мичам я очакваше, а кафето ѝ беше вече сервирано до леглото на старата дама.

— Закъсняваш — с укор каза тя. — Кой те задържа, красавецът Антъни ли?

— Не, не съм го виждала тази вечер! Сър Норман ми разказваше как е било поставено началото на завода. Беше ми много интересно.

— Непрекъснато този завод! Това е единственото нещо, за което той мисли — презрително каза мисис Мичам. — По едно време бяха само колите, а сега не какво да е, ами самолетите!

— Да, но заводът положително си е изиграл своята роля — каза Фльор. — Погледнете само какво е успял да купи с парите, които заводът му е донесъл. — Не можа да се въздържа да не спре погледа си върху бижутата, които блестяха по ръцете на мисис Мичам.

— О, да, разбира се, че си има и своите добри страни — отвърна мисис Мичам и добави невъзмутимо: — Предполагам, че гледаш брошката. Норман ми я подари за последния ми рожден ден. Да, с парите могат да се купят разни неща, като бижута например, макар че — както му казах и на него — не бива да ги купува за стара жена като мен, а за някоя млада и хубава.

— Защо да го прави, ако не иска? — каза Фльор и остана учудена от остротата, с която изрече тези думи.

Вечното връщане към темата за секса започваше да ѝ действа на нервите. Беше дразнещо и излишно. Наистина, когато жените достигнат възрастта на мисис Мичам би било по-естествено да се занимават с въпросите на религията или живота след смъртта, отколкото със зова на плътта.

Но мисис Мичам не можеше да бъде засрамена. Тя погледна Фльор и се подсмихна на себе си.

— Разстроена си. Разстроена и раздразнителна. Какво има, миличко? Я по-добре ми кажи. Да не би Антъни да те е задирял?

— Ако го е направил, не би трябвало да ви го казвам — отвърна Фльор. — Прекалено много знаете.

— Значи те е ухажвал! — възбудена възкликна мисис Мичам. — Това и очаквах, но гледай Норман да не ви хване. Той не одобрява Антъни.

— Защо?

— Ами винаги съм имала подозрения, че Антъни насърчаваше Синтия да прави лудории. Винаги се навърташе тук и я водеше до Лондон, когато Норман беше зает. Разбира се, хората казваха, че са като брат и сестра, но знае ли се... като се има предвид човешката природа.

— Не мисля, че лейди Синтия е харесвала братовчед си в този смисъл.

Нямаше причини Фльор да прави такава забележка, но тя беше силно убедена, че Синтия не би се интересувала от Антъни като от любовник. Поведението му беше прекалено очебийно, той беше прекалено любезен, но неискрен, а Синтия, както Фльор си я представяше, бе толкова интелигентна и красива.

— И какво знаеш ти за това? — попита мисис Мичам.

— Нищо, разбира се — смирено отвърна Фльор и знаеше, че са я смъмрили, но дълбоко в себе си тя продължаваше да мисли така.

Минаваше десет часът, когато мисис Мичам най-последно пожела да си легне. Фльор се запъти към спалнята си, но се сети, че сър Норман иска да говори с нея.

„Чудя се какво ли може да е? — помисли си тя отново, докато слизаше към библиотеката. — Може би все пак ще ме уволни. Е, както и да е, много важно!“

Изведнъж ѝ мина мисълта, че сър Норман е научил за посещението на Антъни в стаята ѝ и сега иска да предотврати подобно нещо и тази вечер, затова я задържа при себе си.

Това наистина звучеше доста невероятно и нямаше причина, да мисли, че е вярно. Докато отваряше вратата на библиотеката, тя се чувстваше малка и незначителна, като провинила се ученичка, която училищният директор е повикал на разговор.

Сър Норман седеше в един голям фотьойл и четеше книга. Когато тя влезе, той остави книгата и се изправи.

— А, ето ви и вас, мис Гартън. Майка ми дали ме очаква да се кача, за да ѝ пожелаая „лека нощ“?

— Мисля, че не — отговори Фльор. Спомни си думите, които Евънз беше казала, когато тя излизаше: „Боже опази той да дойде тук и да я разстрои отново. Цели дни ще минат, докато се поправи след последното избухване. Винаги става така, когато двамата се скарат“. — Не, сигурна съм, че не ви очаква — добави Фльор, като се чудеше дали няма да е по-разумно да му предложи да не посещава мисис Мичам, докато тя не се успокои напълно.

— Радвам се — каза сър Норман. — Винаги е трудно да се предвиди как ще се държи майка ми в такива случаи. Понякога ми прощава веднага и се вбесява, ако не отида да сведа глава като разкажал се грешник, но друг път оставам в немилост доста дълго време.

Той се усмихна и тя забеляза, че също му се усмихна в отговор.

— Сигурно е трудно — съгласи се Фльор със съчувствие.

— Няма ли да седнете?

Той ѝ посочи дивана. Тя приседна накрая, като се питаше нервно какво ли ще последва.

— Харесва ли ви тук? — попита неочаквано сър Норман.

Въпросът беше толкова ненадеен, че Фльор се поколеба, преди да намери подходящ отговор.

— Възхищавам се от къщата — започна тя след кратка пауза. — И ми харесва общуването с майка ви. Тя е много по-различна от повечето дами на нейна възраст.

— Това е напълно вярно. Винаги е била оригинална. Понякога това си има и своите недостатъци.

Сър Норман отново се усмихна, а в очите му заигра пламъче. Фльор го гледаше поразена. Питаше се защо се е променил така и каква е целта на този разговор.

— Радвам се, че сте щастлива тук — продължи той, после внезапно стана от фотьойла и застана с гръб към камината. — Има нещо, което искам да ви кажа.

Фльор затаи дъх, а той продължи:

— Малко ми е неловко, но се надявам, че ще проявите разбиране, ако ви се сторя непохватен и нетактичен.

Фльор разбра какво ще последва. Тя леко трепна и усети, че у нея се надига вълна от възмущение и неприязън. Настъпи мълчание, а после сър Норман леко се изкашля.

— Забраних на братовчедата на съпругата ми да влиза в къщата.

— Заради мене ли? — попита Фльор.

— Има и други причини, но може би това е причината, която в момента е от значение за него.

— Мисля, че нямате право да вършите това — разгорещено каза тя.

— Дали нямам?

Тя се чувстваше безсилна.

— Не мисля, че мога да разбера. За какво намеквате с това?

— Не намирам нищо, но съм готов да изложа някои факти. Антъни Ашуин е един недостоен човек и прахосник, а вие сте много привлекателна млада жена. Като ваш работодател имам правото само да искам вашата лоялност и изпълнителност през работно време. Но също като ваш работодател и домакин, докато живеете под моя покрив, нямам право да ви подлагам на обиди или да ви оставя да се срещате с хора, с които е нежелателно да общувате.

— Не мислите ли, че думите ви са малко силни? — попита Фльор.

— Бих могъл да използвам далеч по-силни, щом става въпрос за този господин — мрачно отговори сър Норман.

— Но вие не можете да направите такова нещо. Нима не разбирате колко ще ви навреди на вас лично фактът, че изхвърляте един Ашуин от къщата, особено пък капитан Ашуин, който е живял тук от дете. Той познава това място и го обича. Слугите го познават и го обичат също. Това би причинило дълбока неприязън, те ще ви намразят...

Тя спря. Точно се готвеше да каже: „повече отколкото вече ви мразят“, когато осъзна, че не само трябва да потисне тези думи, но и не знае дали те всъщност са верни. Мразеха ли наистина сър Норман? Какво чувстваше прислугата към него? Може би за тях той наистина бе една нула, един Мидас, на когото всички се присмиваха.

Тя забеляза, че сър Норман я наблюдава по странен начин.

— И това би ли ви притеснило?

— Да ме притесни! — повтори Фльор. — Предполагам, че то няма нищо общо с мен, но тъй като вие сте искрен, аз също ще бъда такава. Тук има нещо нередно. Притежавате тази прекрасна къща, но не сте щастлив. Всички го виждат. Давате на майка си всичко, което може да се купи с пари, но въпреки това тя би била щастлива, ако живее в по-малко лукс. Може да говоря доста необмислено, може би съм много глупава, дори допускам, че после ще пожелаете да ме уволните, но мога поне да ви кажа истината. Усецам, че има нещо много погрешно... нещо нередно във вашия живот, и в нейния също. Единственото нещо, което поражда чувство на удовлетвореност и спокойствие, е къщата и то заради нейното минало. Тя няма настояще. — Гласът ѝ беше малко повишен, дори с малко истерични нотки, но изведнъж замря, когато тя почти изхълца: — Съжалявам, сър Норман, не биваше да говоря така.

Норман Мичам прекоси стаята, после се върна обратно.

Застана до нея и я погледна:

— Права сте — каза той, — напълно сте права. Мисля, че съм нещастен. Мисля, че винаги съм бил нещастен. Но помислили ли сте за изхода от това положение?

— Изходът от това положение? — глупаво попита Фльор.

— Аз виждам само един — каза той и се усмихна горчиво. — Изходът ще се намери, когато се ожения и имам дете, на което да мога

да оставя това, което притежавам. Мис Гартън, ще се омъжите ли за мен?

ГЛАВА ПЕТНАДЕСЕТА

— Полудяхте ли?

Думите излязоха от устата ѝ на пресекулки. Усещаше, че ще изпадне в истерия, че иска да избяга някъде далеч. Питаше се дали това не е някакъв фантастичен и нереален сън.

— Чувате ли се какво говорите? — попита тя с треперещ глас.

— Съжалявам, ако ви се струва странно — тихо каза сър Норман и спокойният му и равен глас ѝ помогна да се съвземе.

— Значи наистина искате да кажете...

— Че искам да се ожена за вас. Да, мис Гартън, и ако ми простите, че го казвам, не виждам нищо странно в това. Не мога да повярвам, че съм първият мъж, който ви предлага брак.

— Не, но... о, просто е много неочаквано, много странно...

— Това че го предлагам аз ли?

— Аз... аз нямах представа.

— Разбира се, че нямахте — решително каза сър Норман.

Фльор се опита да се овладее. Не знаеше защо изпита такава паника, която почти граничеше с ужас.

„Трябва да възприема това спокойно“ — мислеше тя и усещаше как сърцето ѝ бие до пръсване. Беше преплела пръсти и ги стискаше, така здраво, че кокалчетата ѝ бяха побелели.

— Ето как стоят нещата, мис Гартън — продължи сър Норман. — От доста време зная, че нещата в тази къща не вървят добре. Аз също я обичам, може би дори прекалено много съм я обичал, но разбирам, че къщата има нужда от господарка, от една жена, която да се грижи за нея, а може би да се грижи и за мен.

Той се усмихваше някак странно, но Фльор не го гледаше. Очите ѝ бяха вперени в празната камина, а в главата ѝ се въртеше една-единствена мисъл: „Сър Норман иска да се ожени за теб. Грейстоун Прайъри може да е твое. Той ти предлага тази прекрасна и изящна къща“.

— Разбирам добре — продължаваше той, — че внезапното ми предложение може би ви шокира. Боя се, че не съм много запознат с тези неща. Но трябва да повярвате на думите ми, че не правя предложението си, без да съм го обмислил. Майка ми каза, че сте страдали много в миналото, че нещата не са се развили за вас така, както сте очаквали. Помислих си, може би малко самонадеяно, че мога да ви предложа един различен живот. Живот, за който по-късно може би ще откриете, че ви удовлетворява точно толкова, колкото и онзи, който сте загубили.

Фльор мълчеше и той продължи:

— Ежедневието ни тук, както вече сте видели, изглежда скучно, но ако вие бяхте моя жена, то би могло много да се промени. Ще можете да каните свои приятели в къщата, можете да ги оставите да ви гостуват и по-дълго. Всяко гостоприемство по време на война, разбира се, е трудно, но войната няма да трае вечно, и тогава ще можете да се забавлявате.

— Мислите ли, наистина, че подобно нещо ме интересува? — попита Фльор. — Имам предвид да каня гости, да приемам тълпи от хора в къщата?

— Не ви ли интересува? — попита сър Норман. — Мислех си, че всички жени обичат да се срещат с много хора, обичат приемите. Аз винаги съм много зает, но разбирам добре, че една жена има свободни часове, които може да запълни както желае, и че една млада жена се нуждае от подходяща компания.

Фльор потрепери. Всичко това й прозвуча много фалшиво. Какво се опитваше да направи той? Да обрисова брака така, че да му звучи по-привлекателно? Или да й предложи такава успокояваща картина като подкуп?

Всичко беше толкова невероятно. Даде си сметка, че няма да е учтиво да продължава да мълчи все така.

— Съжалявам, че изглеждам толкова глупава. Но просто се опитвам да свикна с мисълта, че вие наистина ми предлагате да се омъжа за вас.

— Не е необходимо сега да ми давате отговор. Ще си помислите ли?

— Да... искам да кажа, не... искам да кажа... О, сър Норман, искам да бъда откровена с вас. Искам да разберете, че това е

невъзможно.

— Защо? — рязко попита той.

Фльор се изправи, за да го погледне в лицето.

— Първо, защото нямам желание да се омъжвам за никого. Второ, не бих се омъжила, ако не съм влюбена.

— Възможно ли е да се омъжите за човека, когото обичате?

— Не — честно си призна Фльор.

— Тогава това отхвърля едното възражение.

Тя го погледна и видя, че в очите му гори решимост да се бори. „Той ще се бори и ще ме победи — помисли си тя. — Взел е решението си и е готов да се бори и да спечели така, както е правил през целия си живот.“

Като че ли тя беше някакъв страничен наблюдател. Усети, че я забавлява мисълта, че се е противопоставила на такъв могъщ и решителен човек.

— Другото ви възражение — продължи сър Норман, — че никога няма да се омъжите, е едно твърдение, което положително не е обмислено. Вие сте млада и много привлекателна. А също и не много богата. Сега ви е лесно да работите, винаги ще можете да намерите подходяща служба, където да ви приемат. Но мислили ли сте за живота си по-късно, за старостта? Тогава бедността може да ви създаде много трудности и неудобства. В деня, в който се ожения за вас, ще уредя една сума на ваше име. Тя ще бъде достатъчна, за да се чувствате напълно независима, каквото и да стане с мен или с брака ни в бъдеще.

— Правите едно много привлекателно предложение — каза Фльор, — но някак не мога да си представя, че ще го приема.

— Поне бяхте честна, но мога ли да ви попитам защо?

— Човек не може да встъпи в брак, като че ли прави сделка.

— Много хора постъпват така.

— Може би, но те само подслаждат горчивата чаша.

— Аз не я ли подсладих достатъчно?

— Не мога да ви накарам да разберете — отчаяно каза Фльор. — Наистина, сър Норман, мисля, че ще е много по-добре ако прекратим този разговор. Не можем ли да забравим за... това... това предложение? Харесва ми да се грижа за майка ви, харесва ми да живея тук, но не мога да остана, ако не се върнат предишните ни

взаимоотношения. Нека да забравим този разговор, все едно че не го е имало.

— Това е невъзможно — отговори той. — И вие го знаете много добре. Казаното не може да бъде забравено. Но няма причина да се чувствате неловко. Предложението ми остава открито. Вече ви помолих да обмислите. Моля ви, не бързайте с отговора. Предпочитам да изчакам.

Тя разбираше, че не може да каже нищо повече. С последните си думи той ѝ даваше една възможност, но тя чувстваше, че не може да остави нещата просто така. Съвсем по женски, водена от непреодолимо любопитство, тя каза:

— Има нещо, което искам да зная. Като ми изтъкнахте толкова много предимства, вие все пак не ми казахте истинската причина, която ви кара да се ожените. Дали защото се чувствате самотен, или защото искате да имате наследник?

Лицето му придоби странен израз. Тя не можеше да разбере какво означава той. Тогава го чу да казва с напълно равен и спокоен глас:

— Бих искал да имам собствено дете, което да продължи бизнеса ми, да наследи тази къща, но съм готов да изчакам, докато всичко това стане.

Флърор имаше усещането, че той иска да каже още нещо, но като че ли се стеснява.

— И ако нямате деца, кой ще наследи имението след смъртта ви? — зададе въпроса, който напираше в ума ѝ.

Той направи един жест с ръка, който можеше да изразява и нетърпение, и безразличие.

— Имението е мое. Мога да го оставя на когото пожелаея.

— Трябва да го получи някой от фамилията Ашуин.

— Защо?

Сега той вече изглеждаше доста агресивен и тя разбра, че е успяла да го ядоса.

— Защото тук винаги е имало някой Ашуин — отвърна тя. — Прочетох историята им. Имам чувството, че самите камъни са пропити с кръвта на рода Ашуин. Всичко тук — сградата, мебелите, картините, всичко е част от наследството на Ашуин.

— Да, но сега е мое — стори ѝ се, че Норман Мичам почти изкрещя тези думи. — Мое и мога да разполагам с него както пожелаая.

Прекося стаята, върна се отново пред камината и се загледа в картината над нея, на която бе нарисован петният граф на имението, заобиколен от семейството, на фона на къщата.

— Спомням си мига, в който за първи път видях тази къща — каза той, без да сваля очи от картината. — Тогава бракониерствах. Бях с още две бедни момчета. Бяхме поставили капан, за да уловим нещо за вечеря. Смрачаваше се. Излязохме от гората северно от алеята за коли и под нас се показа Грейстоун Прайъри.

Той замълча и дълго остана замислен.

— Да? — подкани го Фльор. — Какво изпитавате?

— Мисля, че още тогава реших, че някога ще притежавам тази къща — отвърна Норман Мичам, обърна се към Фльор и я погледна. — Преди малко казахте, че в живота ми има нещо, което е погрешно. Не съм сигурен какво искахте да кажете с това. Вярно е, загубих жена си. Не си подхождахме. Трябва да съм бил голям глупак, за да мисля, че е можело да бъде по друг начин. Но пък спечелих определено положение в обществото и притежавам това имение. Все още ли мислите, че нещо не е наред?

— Нямате вид на щастлив човек. Щастлив ли сте? Може ли честно да кажете, че сте намерили щастието?

— Какво е щастието? Ако то е да вършиш работата си и да знаеш, че си дал всичко от себе си, тогава аз съм щастлив. Ако то е да постигнеш амбициите си, тогава също съм щастлив.

Говореше предизвикателно и Фльор разбираше, че той, освен нея, иска да убеди и себе си.

— Но вие сте самотен — бързо каза тя. — Сигурно сте самотен.

— Ако мислите така, защо не ме направите щастлив, като се съгласите да приемете предложението ми?

— Но вие не ми отговорихте — отвърна бързо тя и за първи път се почувства свободно пред него, беше по-естествена, по-спокойна. — Самотен сте и го знаете. Какъв живот водите? Работите по цял ден и се връщате вкъщи, за да прекарате сам вечерта. За какво мислите тогава? Четете ли или умът ви се връща към проблемите в завода?

Той се поколеба и Фльор знаеше, че в момента води борба със самия себе си дали да ѝ каже истината. После се усмихна някак

срамежливо и каза:

— Ще бъда откровен с вас. Аз се самообразовам. Никога не съм имал време да уча, нали разбирате. Така че седя тук по цяла вечер и чета. Трябва да си призная, че дори понякога заспивам над книгите.

— Какво четете?

Той пак се поколеба и после каза:

— Ами... най-често „Енциклопедия Британика“. Струва ми се, че дава доста обширни познания за всичко, което трябва един човек да знае.

В първия момент Фльор щеше да се разсмее. Имаше нещо толкова нелепо в това някой да седне да чете цялата „Енциклопедия Британика“ в търсене на знания, но внезапно цялата тази ситуация я поразя страшно много. Представи си този човек, чието име всички хора повтаряха като синоним за работоспособност и напредък, който седи и чете, за да се самообразова.

— Може би — нежно каза тя, — бих могла да ви помогна. Баща ми имаше много ботата библиотека и аз съм прекарала целия си живот между книгите. Може би ще мога да ви препоръчам нещо поинтересно и не толкова трудно измежду темите, които са ви интересни.

— Мисля, че не разбирате — нетърпеливо каза сър Норман. — Аз не зная какви предмети да избира. Замисляли ли сте се някога над въпроса какво означава да напуснеш училище на дванадесетгодишна възраст? Да работиш ден след ден, година след година и да спиращ само когато си толкова уморен, че не можеш да продължиш, без да поспиш малко. Да познаваш и да разговаряш само с хора, отрудени като самия теб? И после от този живот да се озовеш направо в Грейстоун Прайъри, да си ограден от неща, за които инстинктивно усещаш, че са красиви, но не можеш да ги цениш истински, защото си невеж и това невежество е зейнало като дълбока пропаст. В завода моите подчинени ме уважават, защото зная повече от тях. Но тук, в тази къща, една камериерка или Баръм знаят повече от мен, или поне знаеха. Мисля, че сега вече спокойно мога да кажа, че съм се изравнил и дори съм надминал техните знания.

Но в гласа му нямаше триумф, а болка.

„Нещо го е наранило — помисли си Фльор. — Някой му е пъхнал тази идея в главата, едва ли е негова.“

Питаше се дали това не е била Синтия, а може би и Антъни с неговите непрекъснати подигравателни подмятания за магарешките уши. Дали Норман знаеше за това?

Внезапно в ума ѝ ясно се оформи картината от миналото. Отделните парченца, които ѝ бяха попаднали случайно, се подредиха в главата ѝ като мозайка и съставиха цялата картина. Приятелите на Синтия, роднините ѝ, като Антъни, всички са се присмивали и подигравали на Норман, смятайки го за прост, недодялан и необразован.

Той е знаел какво са говорили по негов адрес, страдал е от закачките им, като се е криел зад мълчанието, за да не издаде пред тях своето невежество за нещата, които те са знаели още от рождение поради своя произход и обществено положение.

Лейди Синтия Ашуин с нейния горд и предизвикателен поглед! Мисълта, че сър Норман е бил женен за нея сега ѝ се струваше по-странна отколкото преди. Разбира се, че са били нещастни.

Фльор си представи финото и аристократично лице от фотографията. Лейди Синтия и момчето, което някога е чистело обувките в къщата. Какъв нелеп брак за последния собственик на тази къща!

Защо го е направила? И след като е сключила сделката, защо после я е отхвърлила?

Докато си мислеше за Синтия Ашуин, Фльор разбра, че най-дълбоката от всички причини да откаже на сър Норман бе усещането, че той все още е женен.

Той внезапно прекъсна мислите ѝ.

— За какво мислите?

— Мислех за вас и за жена ви.

— Аз се разведох с нея — дрезгаво каза той.

— Зная.

— Религиозна ли сте?

— Ако под това разбирате дали ходя на черква редовно, тогава отговорът е отрицателен. Ако питате дали вярата ми в бога е нещо истинско, тогава — да.

— И не бихте гледали на факта, че съм разведен, като на пречка за повторен брак?

— Не зная — отвърна Фльор, като се страхуваше да каже истината.

* * *

Едва когато остана сама в стаята си, Фльор си даде сметка, че мисълта да заеме мястото на Синтия в Грейстоун Прайъри ѝ изглежда истинско светотатство. През краткото време, което бе прекарала тук, тя толкова много бе мислила за предишната господарка. Сега мисълта да я измести ѝ се струваше още по-невероятна от идеята да се омъжи за сър Норман.

Преди време тя бе претърсила къщата, за да намери следи от Синтия, но сега ѝ се струваше, че цялото това място бе част от нея.

Портретите на рода Ашуин напомняха за нея, мебелите, стаите, в които бе живяла още от детските си години... всички те са я познавали, били са нейната среда, в която тя е израснала и се е развила.

„Толкова е невъзможно да се избяга от нея, колкото е невъзможно да се избяга от чувството, че сме натрапници“ — мислеше си Фльор.

И сега още веднъж тя осъзна колко окаяни бяха опитите на сър Норман. Дори и през целия си живот той нямаше да успее да постигне това, което Ашуин бяха развивали векове наред.

На Фльор ѝ се плачеше. Това бе толкова тъжно и безполезно. Един мъж, който напряга всичките си сили, за да придобие маниерите, които се предават от поколение на поколение векове наред.

Тя знаеше, че именно това лежи в основата на желанието на сър Норман да се образова — да придобие самоувереността, която всеки един Ашуин притежаваше по рождение.

Това бе непосилно за него, но още по-непосилно би било за нея да застане до него и до края на живота си да се мъчи да му помага и да го направлява.

Спомни си Джак и начина, по който го бе обичала. Спомни си как бяха прекосили Ламанша, гонени от врага. Спомни си своето разочарование и нощите, изпълнени с горчива мъка, когато беше самотна и жадуваше за близост. После в спомените ѝ се появи

Грейстоун Прайъри в деня, когато го видя за първи път, когато идваше по алеята, за да се срещне с мисис Мичам.

Това смайващо съвършенство можеше да бъде нейно!

Но после тя бързо пропъди тази мисъл. Това имение не можеше никога да принадлежи на някой друг, освен на Ашуин.

Но поне можеше да има привилегията да живее тук, да бъде пленник за цял живот на неговата красота и съкровищата му.

Да, но трябваше да помисли и за сър Норман.

Беше свикнала да го вижда толкова мрачен и затворен в себе си. А сега пред нея се беше изправил един мъж, чувствителен и самотен, който можеше да бъде жестоко ранен. Тя отново си спомни нощите, през които бе плакала толкова много, и се питаше дали и той е страдал като нея.

Жадуваше да разбере какво е преживял през годините на своя брак, но имаше чувството, че той никога няма да говори за Синтия.

Когато тя спомена името ѝ, усети как той веднага се затвори в себе си. От този миг като че ли разговорът им бе станал по-труден и моментът на интимност бе изчезнал.

Едва накрая, когато тя каза „лека нощ“ бариерите като че ли отново бяха вдигнати. Той взе ръката ѝ и я задържа, в своята.

— Нали ще обмислите предложението ми? Не е необходимо да ми отговаряте веднага.

— Наистина е невъзможно, сър Норман — каза Фльор, като се бореше с чувството, че той я затруднява, че я притиска в ъгъла и тя никак не може да избяга от него.

— Няма нищо невъзможно.

— В такъв случай нека кажем, че е малко вероятно.

— Така е по-добре. Усещам, че съм спечелил една точка.

Фльор не можа да се сдържи и се засмя.

— Плашите ме.

Той пусна ръката ѝ и се изправи.

— Обещавам ви, че никога няма да ви насилвам да направите нещо против волята си.

— Благодаря.

Обаче, когато тя вече тръгна до вратата, той добави:

— Но аз винаги се опитвам да постигна своето.

Каза го не принудено, почти шеговито и тя отговори:

— Чувала съм за това. Имате доста страшна репутация. Знаете, ли, че ви наричат „бог Вишну“?

Норман Мичам се засмя. За момент изглеждаше много млад. Докато Фльор затваряше вратата след себе си, тя чуваше веселия му смях.

Едва когато стигна в стаята си, тя се изплаши. Чудеше се дали той ще успее този път да постигне това, което си бе намислил.

Историята, която ѝ бе разказал за първата си среща с имението, беше вълнуваща. Тя си представяше малкото момче, което гледа, омаяно от красотата на старата къща, от езерото с лебедите... и така цялата история до щастливия край като в приказките, когато всичко това става негова собственост. История, която караше хората да му завиждат, но Фльор не изпитваше такова чувство.

Разговорът им беше затвърдил нейното убеждение, че той не е щастлив, че в тази къща нещо не е наред.

„И как бих могла аз да го сложа наред?“ — питаше се тя. Можеше ли тя да донесе щастие на Норман Мичам? Знаеше, че е невъзможно без любов. Но тогава вътре в себе си тя виждаше истината и се упрекваше за това.

Защото дълбоко в себе си тя не бе далеч от мисълта да се омъжи за един мъж не защото го желае, а защото обича и желае къщата, в която той живее.

ГЛАВА ШЕСТНАДЕСЕТА

Фльор търсеше Баръм. Намери го не в килера, а в трапезарията. Беше разстлал всички сребърни прибори на масата и ги лъскаше.

— Сър Норман ми телефонира и ме помоли да ти предам, че Мелчестър е бил силно бомбардиран снощи. Може да ни помолят да настаним някои от пострадалите, които са останали без подслон.

Баръм решително остави на масата четката, с която лъскаше среброто.

— Не ни трябват тука. Ще изпоцапат килимите и ще обърнат всичко наопаки.

— Но, Баръм! — възкликна Фльор. — Само си помисли за това, което са преживели. През цялата нощ чувах взривовете. Предполагам, че и ти не си мигнал. Цялото небе беше осветено от пожарите.

— Съжалявам ги — намръщено си призна Баръм, — но има и други места, които са по-подходящи от Грейстоун Прайъри.

— Предполагам, че всички къщи в Мелфорд ще приемат по някой, в случай че разрушенията са толкова големи, както предполага сър Норман. Както и да е, той те моли да бъдеш подготвен.

Фльор си мислеше, че бомбардировката от изминалата нощ е била особено жестока още преди сър Норман да ѝ се обади по телефона.

Мелчестър се намирал на около двадесет мили от имението и бомбите разтърсваха къщата. Прозорците дрънчаха толкова силно, че бе направо невъзможно да се заспи. Поне за сър Норман и за Фльор бе така. Мисис Мичам не беше обезпокоена.

— Чух ги тия дяволи — каза тя, — но си рекох, че и да лежа будна, няма много да помогна, а само бих зарадвала германците, ако можеха да разберат това. Затова си заспах отново.

На Фльор ѝ се искаше и тя да може така да управлява сетивата си. Тя се бе свила в леглото. Трепереше от всеки нов взрив и се страхуваше не за себе си, а за хората, които умираха, оставаха

осакатени или без дом. Страхуваше се от дивата жестокост и ужаса, падащи като дъжд от небето.

Сега тя тръгна към библиотеката и в този момент чу, че телефонът върху бюрото на сър Норман звъни. Питаше се дали да го вдигне. Обикновено секретарката му беше тук по това време. Тя бе една тиха жена на средна възраст, която се грижеше както за личната му кореспонденция в канцеларията, така и за домакинските сметки тук в къщата. Очевидно мис Шоу се беше забавила някъде. Фльор вдигна слушалката.

— Кой е на телефона?

— Мога ли да говоря със сър Норман Мичам? — попита женски глас.

— Съжалявам, но той не е тук. Мога ли да му предам нещо?

— Трябва да се свържа с него.

— Ще го намерите в завода. Тръгна за там и след десетина минути ще можете да го намерите.

От другата страна се поколебаха за момент, след което жената каза:

— Питам се дали не можете вие да ми помогнете. Виждате ли, доста е трудно да се свърже човек. Говоря от покрайнините на Мелчестър.

— Ще направя всичко, което мога — топло каза Фльор.

— На телефона е сестра Томпсън. Аз съм медицинската сестра на лейди Синтия Ашуин. Санаториумът, в който се намира тя, снощи беше бомбардиран.

— Ранена ли е? — бързо попита Фльор.

— Не, за щастие никой от пациентите не беше ранен, но трябваше да ги изведем от санаториума и лейди Синтия много настоява да бъде откарана веднага в Грейстоун Прайъри. Вече поръчахме кола, но си мислех, че е по-разумно първо да предупредя сър Норман да ни очаква.

— Ще предупредя сър Норман — отговори Фльор. — Междувременно стаята на лейди Синтия ще бъде подготвена.

— О-оу, толкова съм ви благодарна.

Чу с какво облекчение си отдъхна сестрата и разбра, че е била смутена от задачата, която ѝ е била поставена.

— По кое време да ви очакваме?

— Мисля, че ще бъдем при вас след около час. Само аз ще придружа лейди Синтия, защото в момента не може да бъде отделена още една сестра, но всъщност ще трябва да има и сестра за през нощта.

— Ще се погрижа да намерим. Много ли е болна?

— Боя се, че е много болна, а и снощи преживяването беше много неприятно.

Фльор се сбогува и затвори телефона. Остана неподвижна известно време. Усещаше се странно развълнувана. Значи Синтия Ашуин се връщаше вкъщи. Какво ли ще каже сър Норман? Какво ли ще кажат всички в къщата?

Докато стоеше и се чудеше, вратата се отвори и мис Шоу се втурна вътре. Фльор ѝ разказа какво се бе случило и я помоли да съобщи новината на сър Норман. Мис Шоу се стресна.

— Не зная какво ще каже сър Норман. Ами ако откаже да я приеме?

— О, не би могъл да откаже! — отвърна Фльор. — Как би могъл? Санаториумът е бил бомбардиран, тя е болна, безнадеждно болна, и иска да си дойде у дома. Ще отида да приготвя стаята ѝ. Вие по-добре се обадете на сър Норман в завода.

— Бих искала вие да го направите — притеснено каза мис Шоу.

— Нямам време — отговори ѝ Фльор и забърза нагоре.

Тя повика Манвърс и ѝ нареди да отвори заключената стая в западното крило и веднага да я приготви. Не дочака да чуе изразите на недоумение на камериерката и забърза към мисис Мичам. Старата дама точно се гримираше. Това бе една операция, която всяка сутрин ѝ отнемаше много време, след като Евънз приключеше с къпането ѝ и поставеше току-що накъдрената перука.

Фльор ѝ съобщи новината спокойно, но както бе очаквала, мисис Мичам я прие с голямо вълнение.

— Синтия идва тук! — възкликна тя. — Е, и това ако не е странно! И казваш, че е много болна. Сигурно има доста други места, където би могла да отиде, но предполагам, че за нея е естествено да дойде именно тук. Грейстоун Прайъри винаги ще си остане нейният дом, няма значение дали Норман е тук или не. Но какво ще каже, той за това?

— Сигурна съм, че сър Норман ще каже, че е правилно лейди Синтия да бъде приютена тук — бързо каза Фльор. — Той очакваше, че ще ни изпратят някои от хората от Мелчестър, останали без подслон.

— Не е очаквал, че една от тях ще бъде собствената му жена, сигурна съм. Е, поне няма да ни е толкова скучно, а, Евънз, какво ще кажеш?

— Сега не бива да се вълнувате — остро каза Евънз. — Знаете какво каза докторът. Освен това, ако получите пристъп, ще се наложи да ви затворим в стаята и няма да чуете нищо и няма да видите никого. Така че приемайте нещата по-спокойно.

— Я не ми опявай така — сърдито ѝ се сопна мисис Мичам. — Караш ме да се чувствам болна. Винаги вдигаш шум и мрънкаш. За бога, жено, остави ме да умра така, както аз искам!

Фльор се засмя. После побърза да отиде и да каже на мисис Джаксън, че ще има още хора за обяд, а също и да съобщи новината на Баръм. Той все още беше в трапезарията, вгълбен в почистването на приборите. Фльор не можа да не усети драматизма на момента, когато му каза меко:

— Лейди Синтия Ашуин е на път за тук, Баръм. Бомбардирани са санаториума, в който е била настанена. Тя и медицинската ѝ сестра ще бъдат настанени тук.

Не бе виждала никога досега възрастния човек толкова радостен. Докато оставяше голямата сосиера, която лъскаше в момента, тя видя, че ръцете му треперят.

— Ще бъде както някога! Да видя Нейно Благородие отново, също както някога.

След като свърши със задълженията си, Фльор отиде в градината и набра огромен букет от розови рози за стаята на Синтия. Нямахше време да чака да донесат карамфили от парниците, които се намираха доста далеч.

Розите бяха прекрасни. Фльор ги отнесе в стаята, подреди ги във ваза и ги поставя върху мраморната тоалетка, за да може Синтия да ги вижда от леглото си.

Манвърс и още една прислужница бяха заети с подреждането на стаята. Щорите бяха вдигнати, прозорците — отворени. Те поставяха

на леглото ленените чаршафи с големи бродирани монограми. Бельото ухаеше на лавандула.

Не бяха свършили, когато Фльор чу, че до входа приближава кола. Разбра, че Синтия е пристигнала.

Изтича и застава на горния край на стълбата. Видя как Баръм прекоси вестибюла. От обичайната му надута походка не беше останала и следа. Той почти подтичваше, докато стигна до вратата, която се отвори, и Фльор чу гласове.

Видя, че внесоха носилка.

Тя някак не бе очаквала това. Беше толкова различно от картината, която рисуваше в ума си за Синтия Ашуин. Носилка!

Имаше нещо плашещо в начина, по който мъжете се движеха бавно, в неподвижната фигура, покрита с одеяла. Фльор ги гледаше как прекосяват вестибюла и когато спряха, за да поемат нагоре по стълбата, чу един глас да казва:

— Е какво, Баръм. Виждаш, че ме доведоха да умра вкъщи.

Фльор не чу какво ѝ отговори Баръм. Тя гледаше главата, повдигната на възглавницата, черната коса, пригладена назад от четвъртитото чело, острата брадичка върху одеялото... Бавно, бавно мъжете, които носеха носилката, стигнаха до горния край на стълбите и Фльор, която се отдръпна, за да им направи път, видя Синтия Ашуин за първи път.

„Стара е — беше първото ѝ, бързо и разочароващо впечатление, но после си помисли: — Но е хубава. Все още е хубава.“

Усети върху себе си погледа на Синтия, изпълнен с въпроси. Тя забърза напред, за да упъти хората към галерията в западното крило. Отнесоха Синтия в собствената ѝ стая.

Манвърс стоеше и чакаше. Когато носачите се оттеглиха, Фльор си тръгна заедно с тях. Мислеше, че ще е тактично да остави засега Синтия сама. Сама с тези, които я познаваха.

След няколко минути сестра Томпсън излезе от стаята. Фльор ѝ подаде ръка.

— Аз съм мис Гартън. С мен говорихте по телефона. Дали вашата пациентка ще желае нещо?

— За момента не, благодаря ви. Тя понесе пътуването добре, но е малко развъълнувана. Това е от мисълта, че си идва тук. Разбирате ли, тя

така често говореше за дома си. Отдавна съм с нея и имам чувството, че познавам всяко кътче от това място.

Фльор заведе сестрата до стаята ѝ, която се намираше в съседство. Реши, че повече няма какво да прави тук, и тръгна по стълбите, но точно тогава излезе Манвърс и каза:

— Нейно Благородие би желала да говори с вас. Попита коя сте.

Фльор се върна в стаята на Синтия. Почука и когато сестра Томпсън отвори вратата, тя изведнъж се смути. Мина по килима през цялата стая и спря в долния край на леглото.

Синтия беше подпряна на възглавниците си, а ръцете ѝ бяха отпуснати върху белите чаршафи. Беше ужасно съсухрена. Костите на китките ѝ бяха изострени и се виждаха под кожата. Вратът ѝ беше болезнено тънък и изпит.

Фльор осъзна колко много по-стара беше Синтия, отколкото си я бе представяла. Тя винаги си мислеше за нея като за младо и весело момиче и си я представяше като на фотографията в албума.

Сега виждаше, че Синтия минава четиридесетте. Кожата ѝ беше съсухрена и набръчкана от болестта, но въпреки това тя бе хубава.

Лицето ѝ все още имаше изящна форма, очите ѝ — неестествено големи над хлътналите ѝ страни, — бяха тъмни и блестяха. Устните ѝ все още бяха запазили своята свежест. Когато се засмя, Фльор си помисли, че Синтия е много чаровна, въпреки болестта.

— Не мисля, че сме се срещали — каза Синтия и Фльор откри, че гласът ѝ е по някакъв свой начин напевен.

— Аз съм Фльор Гартън. Тук съм като икономка и компаньонка на мисис Мичам.

— И Манвърс ми каза това. Съжалявам, ако съм объркала работите ви с прибързаното си пристигане.

— Надявам се, че ще имате всичко, което ви е необходимо.

— Това, че съм тук, е всичко. Много мило от ваша страна да ми дадете собствената ми стая. Безпокоях се, че някои друг може да я използва.

— Никой не я е използвал — каза Фльор. — Винаги е била заключена.

Знаеше, че Синтия иска да чуе точно това и че остана доволна, но не каза нищо. Само огледа стаята, като погледът ѝ минаваше по

мебелите, по полилея, копринените завеси, които леко се полюшваха от вятъра, като че ли галеше всички тези предмети един по един.

— Къщата не се е променила много — каза тя накрая и добави: — Но вие, разбира се, няма как да го знаете. Отдавна ли сте тук?

Фльор ѝ отговори.

— Как е мисис Мичам?

— Доста е добре, но е прикована на легло.

— Значи ставаме две — замислено каза Синтия. — Две жени в тази къща, които чакат да умрат.

— Но вие не бива... — каза бързо Фльор.

— Не бива да умра ли? — усмихна се Синтия. — Скъпо мое дете, та аз го очаквам с нетърпение. А сега, когато се върнах вкъщи, ще трябва да побързам това да стане, преди да са ме изгонили отново.

— Не говорете така, моля ви. Не може и да става въпрос да...

Фльор замълча, защото не знаеше какво евентуално би могла да каже и дали имаше право да го каже.

— Не трябва да забравяме Норман, нали? — попита Синтия.

И думите, и усмивката ѝ, привлякоха Фльор в един таен съюз — две жени срещу един мъж.

Фльор внезапно усети как у нея се надига някакво внезапно желание да защити сър Норман, да отговори вместо него.

— На сър Норман — каза тя натъртено — му е много приятно, че вие си дойдохте у дома.

По-скоро усети, отколкото видя изненадата в очите на Синтия, когато се обърна и тръгна към вратата. Синтия не направи опит да я спре. Когато вече бе излязла от стаята, Фльор усети колко лудо бие сърцето ѝ.

Без да мисли, тя изтича надолу по стълбите. Трябваше да намери мис Шоу и да разбере какво е казал сър Норман, когато е научил новината.

Но точно когато стигна вестибюла, тя го видя да влиза през входната врата. Вървеше бързо, като сваляше в движение ръкавиците, с които обикновено шофираше.

— Е, какво има? — с раздразнение попита той.

Фльор се спря и го погледна.

— Майка ми ли е зле? — попита той. — Добре де, не можете ли да ми отговорите? Имам много работа тази сутрин. Какво се е

случило?

Тогава Фльор разбра. Значи мис Шоу се бе уплашила и не му е казала новината. Тя просто го беше накарала да се върне вкъщи.

— Наистина не е било необходимо да се връщате преди обяда — тихо каза Фльор. — Помолих мис Шоу да ви се обади и да ви каже, че лейди Синтия Ашуин пристига тук от санаториума в Мелчестър, който вчера също е бил бомбардиран и тя е нямало къде да отиде.

Сър Норман остана напълно неподвижен и на Фльор ѝ се стори, че бръчките около устните му станаха още по-дълбоки. Изведнъж тя се изплаши.

— Но това е невъзможно...

Тя го прекъсна.

— Лейди Синтия е тук — започна бързо тя. — Пристигна преди няколко минути. Тя е много болна и се радва, че се е върнала. Само се страхува, че няма да ѝ разрешите да остане.

— А, значи се страхува от това, така ли?

— И аз ѝ казах, че вие се радвате много, че тя е тук.

Сър Норман се обърна и погледна Фльор.

— Защо ѝ казахте това?

— Защото вие се радвате — настояваше тя. — Разбира се, че се радвате да ѝ дадете подслон. Трябва да се радвате. Нима не разбирате? Тя си е дошла вкъщи.

Стоеше и го гледаше, сякаш искаше да му наложи волята си. И тогава, докато тя чакаше със затаен дъх и се питаше дали той все пак ще направи това, което тя очакваше, тогава се случи нещо странно. Сър Норман протегна ръка и докосна рамото ѝ.

— Благодаря, Фльор — каза сериозно той. — Да, наистина се радвам, че Синтия е тук.

Мина покрай нея и влезе в библиотеката, като затвори вратата след себе си. Фльор покри лицето си с ръце.

Тя бе хвърлила в тази битка всичко от себе си, цялата сила на своята решителност.

И сега, когато бе спечелила, тя се почувства някак странно слаба.

ГЛАВА СЕДЕМНАДЕСЕТА

— Нейно Благородие желае да ви види.

Като бързаше към спалнята на Синтия, Фльор се питаше колко ли пъти през последните няколко дни бе чувала тази молба.

Синтия като че ли я беше харесала и непрекъснато я викаше при себе си. Понякога тя искаше да ѝ донесе нещо от градината или от библиотеката, друг път бе просто защото искаше да си поговори с някого.

Тя наистина беше, както и докторите го потвърдиха, много болна. Сърцето на Фльор се късаше от мъка, като я гледаше колко беше крехка и как се измъчваше от ужасните пристъпи на кашлица, които всеки път я оставяха все по-изтощена, а понякога дори и неподвижна след някой силен кръвоизлив.

Положението на Фльор през тези дни беше доста странно. Тя прекарваше със Синтия голяма част от деня, а после вечеряше със сър Норман.

Сестрите се хранеха горе във всекидневната, която бе отделена само за тях. Фльор оставаше сама със своя домакин. Той винаги биваше много мълчалив и тя трудно можеше да го разбере какво мисли и чувства.

Откакто беше пристигнала Синтия, той нито веднъж не бе заговорил по въпроса за своето бъдеще или за бъдещето на Фльор. Тя имаше чувството, че онзи разговор, по време на който ѝ бе предложил брак, бе напълно забравен. Понякога Фльор се питаше дали той наистина е забравил, дали не е променил намеренията си и вече не иска да се ожени за нея.

Естествено сега, когато Синтия бе в къщата, не беше възможно да се очаква подобна постъпка. Но въпреки това, съвсем по женски, на Фльор ѝ се искаше да надникне в мислите на сър Норман, да разбере какво чувства той сега.

Тя беше присъствала на първата му среща със Синтия. Тя се намираше в стаята на Синтия с менюто за вечеря, когато на вратата се

почука.

Сестра Томпсън отиде да отвори и след малко се върна при Синтия и ѝ каза тихичко:

— Сър Норман пита дали не бихте го приели?

— Но, разбира се. Помоли го да влезе.

Фльор понечи да си тръгне, но Синтия я спря.

— Не си отивайте, мис Гартън. Още не сме решили кое от вкусните блюда на мисис Джонсън ще съблазни апетита ми тази вечер.

Тя ѝ се усмихваше, докато говореше, но на Фльор ѝ се стори, че в очите ѝ има молба за подкрепа.

Той влезе в стаята и някак сковано и несръчно дойде до леглото ѝ. Никога преди това Фльор не бе забелязала колко са непохватни движенията му.

Тогавя ѝ мина през ума, че той е смутен, стеснителен и непохватен, защото се намира в присъствието на жената, за която някога е бил женен. Синтия го изчака да се приближи и му подаде ръка.

— Благодаря ти, че прие един бездомник, Норман. Преча ли?

— Разбира се, че не. Много се радвам да те видя — той говореше сериозно.

— Бях като Скитника евреин, но най-после стигнах до дома.

— И надявам се, ще останеш.

Синтия му се усмихна.

— Много мило от твоя страна, Норман.

— Нали имаш всичко, което ти е необходимо? Мис Гартън ще се погрижи за това.

— Мис Гартън и всички останали се държат много мило.

— Радвам се.

Размениха си още няколко общоприети фрази, след което Норман се извини и си тръгна. Фльор беше разочарована, а после се ядоса на себе си, че се чувства така. Какво беше очаквала? Какво наистина бе очаквала!

Имаше чувството, че наблюдава пиеса. Една пиеса, която се разгръщаше толкова умело, че нито за миг публиката не можеше да предвиди следващия ход или пък развързката на интригата.

* * *

Фльор натисна дръжката на вратата и влезе в стаята на Синтия. Денят беше мрачен и тя беше запалила нощната лампа. Върху лицето ѝ и върху възглавниците се разливаше мека светлина. Можеше лесно, да се види колко е била красива, въпреки че сега бе останала само бегла сянка от някогашното лъчезарно момиче.

— Влез, Фльор, трябваш ми.

— Какво има?

— Нищо особено, но сестра Томпсън излезе на разходка, това е времето ѝ за почивка. Не мога да заспя и ми е скучно. Ела да поклокарстваме.

— Не бива. Имам много работа.

— О, хайде, хайде! Старата жена сигурно по това време спи?

— Да, мисис Мичам си почива, но не съм оправила цветята долу, а и Манвърс ме чака да проверим спалното бельо.

— Нека да чака! — каза Синтия нетърпеливо. — Как мразя домакинските работи! Винаги ми е било досадно.

— Е, добре, веднъж и аз ще избягам от задълженията си, но ако сър Норман се ядоса, ще се извиня с вас.

Фльор каза това с пълното съзнание, че думите ѝ звучат доста провокиращо, и напълно справедливо получи доста неочакван отговор.

— От това, което всички тук говорят, личи, че няма никаква вероятност сър Норман да ти се разсърди — отбеляза Синтия.

Подтекстът в думите ѝ накара Фльор да се изчерви.

— Какво искате да кажете? — заекна тя.

Синтия се засмя.

— Давам ухо на клюките на прислугата — обясни ѝ тя, усмихна се на смущението на Фльор и продължи: — Недей да си толкова ужасена. Ще се радвам, ако е вярно.

— Какво сте чули? — бързо попита Фльор.

— Всъщност аз просто ставам лоша — призна си изведнъж Синтия. — Заложих ти капан и ти се хвана. Ужасно е от моя страна, Фльор, но не бива да ми се сърдиш.

— Няма ли да ми обясните?

— Ами, всъщност Баръм казал на Евънз, а Евънз казала на мисис Мичам, която пък казала на Манвърс, а Манвърс споменала на сестра Томпсън, че той няма да се учуди, ако някой ден те види пред олтара редом с Норман. — Тя се смееше като дете, докато броеше на пръсти имената на прислугата. — Да си кажа честно, не го повярвах. Направих тази забележка само за да видя как ще реагираш, но се страхувам, че лицето ти те издаде.

Фльор се мъчеше да запази достойнството си.

— Сър Норман наистина ми предложи нещо подобно преди време, но аз му казах, че това е невъзможно.

— О! Но защо?

Фльор я погледна с любопитство.

— Мислите ли, не трябва да обсъждаме това?

— За бога! Защо да не го обсъждаме? Да не би да искаш да кажеш, че това е така, защото Норман ми е бил съпруг? Мила моя, много вода изтече оттогава. Много ще се радвам, ако той се ожени отново, но ако трябва да бъде честна, ще ти кажа, че тази възможност някак не ми е идвала наум.

— Защо?

Синтия сви крехките си рамене.

— Той не прилича на мъжете, които се женят. Никога не е приличал на тях.

— Но въпреки това вие сте се омъжили за него.

Фльор каза това, без да се замисля, и веднага се запита дали думите и не прозвучаха нахално.

— Имаше си причина. Ти я знаеш, разбира се.

— За да се спаси Грейстоун Прайъри?

— Точно така. Не самата къща. Нямах да ми се наложи да се разделя с нея. Но всичко, което се намираще в къщата... Нямах пари да я поддържам. А това означаваше, че трябваше да загубя картините, среброто, ценните книги... Не можех да го понеса, нямах сили да се изправя пред такава перспектива. И така, аз заложих на това... — и загубих всичко.

— Често съм се питала как сте могли да го сторите.

— И аз самата се питах. Не можеш да си представиш какво значи да съм отново тук, да съм у дома, да виждам всичко това около себе си, всичко, което съм обичала. Когато бях в Кения, сънувах градините през

пролетта, когато златото на нарцисите грее в парка. Затварях очи и си представях рододендроните в гората зад къщата. Видя ли ги тази година? Сега вече сигурно са прецъфтели.

— Да, видях ги — меко каза Фльор.

— А после си представях как минавам през къщата, нагоре по стълбите, през галерията, как гледам картините и мебелите. В кошмарите си виждах стаите празни, прозорците счупени и Грейстоун Прайъри изоставена.

— Толкова много обичате това място — нежно каза Фльор, — и въпреки всичко сте го напуснали.

— Трябваше — каза Синтия. — Трябваше.

В гласа ѝ имаше вълнение. Фльор изчака, но тя не каза нищо повече. Поседяха в мълчание няколко минути и след това Синтия смени темата.

— Как се разбирате с мисис Мичам? — попита тя...

* * *

Когато същата вечер слезе долу за вечеря, Фльор си мислеше за старата дама. Сър Норман я чакаше в библиотеката и веднага след като тя го поздрави, Баръм съобщи, че вечерята е сервирана.

Когато започнаха да се хранят, Фльор попита:

— Мислите ли, че можете да поговорите с майка си? Създава ми малко трудности и не иска да приеме отрицателен отговор от мен.

— За какво става въпрос?

— Искане да посети лейди Синтия. Ние ѝ обяснихме, че е невъзможно нито тя да се движи, нито пък лейди Синтия да приема посетители, но тя настоява. Наредила е да ѝ закарат горе инвалидна количка и се страхувам, че каквото и да ѝ казваме двете с Евънз, тя ще настоява.

— Най-добре е да се забрани на прислугата да ѝ се дава инвалидната количка — предложи сър Норман.

— Но това ще създаде много неловко положение — отвърна Фльор. — Ако тя даде своите нареждания, а друг ги отмени, ще стане много неудобно. Може би ако вие се опитате разумно да ѝ обясните... боя се, че аз не успея.

— Ще говоря с нея — обеща сър Норман.

Той се качи горе да види майка си точно преди тя да си легне. Фльор ги остави сами с надеждата, че разговорът им няма да приключи с една от техните бурни разпавии. Седеше и четеше в стаята си, когато на вратата се почука.

— Влез — каза тя, като очакваше, че ще види някоя от камериерките.

За нейна изненада в стаята влезе сър Норман. Той за първи идваше тук. Тя бързо се изправи, но след като влезе и затвори вратата след себе си, той каза:

— Не ставайте. Не искам да ви безпокоя. Само исках да ви кажа за резултата от моята намеса.

— Успяхте ли?

— Боя се, че не много, но поне тя се съгласи да не опитва да върши подобно нещо, докато Синтия не се почувства по-добре. Никак не съм сигурен, че има намерение да спази обещанието си.

— Понякога човек може лесно да си обясни откъде идва вашата непоколебимост.

Каза го с лекота и се засмя, но за нейна изненада сър Норман не реагира по същия начин. Вместо това той каза мрачно:

— Мислите ли, че приличам на майка си?

— Не виждам изобщо никаква прилика — отвърна Фльор, — освен само в този смисъл.

Видя, че това го успокои. Той извади табакерата си.

— Мога ли да запаля?

— Разбира се, и, моля ви, седнете.

Чувстваше се малко объркана и смутена от неочакваното присъствие на сър Норман. Никога не беше си го представяла в собствената си стая. Беше ѝ лесно преди време да посрещне тук Антъни Ашуин, но сега нещо я възпираше, като че ли вършеше нещо скандално. Той запали цигара и седна в един фотьойл.

— Майка ми е много привързана към вас. Вие сте единственият човек, който е успял, ако не да я управлява напълно, то поне да въздържа нейните изблици в рамките на някакви граници.

— Тя е чудесна за годините си.

— На мен никак не ми се струва да се е променила особено много. Винаги си е била все такава — изпълнена с енергия, ентузиазъм

и неуморимо агресивен дух.

Фльор трепна при последните думи.

— Да, точно това имах предвид — добави сър Норман, въпреки че тя не беше направила никаква забележка. — Майка ми винаги е била агресивна. От дете помня скандали, кавги, трудности навсякъде, където и да отидехме.

— Това притесняваше ли ви?

Той се наведе да изтръска пепелта от цигарата си върху празната скара на камината.

— Ненавиждах го.

Гласът му прозвуча сурово и с раздразнение, и това бе много по-красноречиво от каквито и да било думи. Фльор се стегна. Сър Норман отново искаше да ѝ говори и тя мислено се молеше да го направи.

— Децата са особено чувствителни към атмосферата в дома им — каза тя.

— Да, предполагам, че всички деца са така. Поне аз бях. Но се питам дали вие или който и да е друг можете да си представите какъв ад бе моето детство.

Той не гледаше нея, а ръцете си. Фльор затаи дъх.

— Трябва да съм бил съвсем малък, когато вече разбирах колко много другите жени презират майка ми. Предполагам, че всяко момче иска да се възхищава от родителите си, иска да се гордее със своя дом и семейството си. А аз се срамувах, жестоко се срамувах! Баща ми беше ленив, добродушен, а майка ми не беше нито едното, нито другото. Мисля, че го обичаше по някакъв свой начин, въпреки че непрекъснато му изневеряваше. Когато нещата станаха твърде очевидни, за да може той да продължи да се прави, че не ги вижда, той предприе съответните действия. Беше повалил с един удар мъжа, с когото тя била, доведе я вкъщи и я наби. Спомням си как треперех в ъгъла, докато те се нахвърляха един срещу друг като тигри, и тя викаше толкова силно, че всички съседни чуваха. Присмехът, с който останалите деца ме посрещнаха на другия ден, ме накара да се срамувам. Не ги оставях обаче да си мислят, че това ме засяга. Биех се с всяко момче в квартала, ако кажеше дори и една дума по адрес на майка ми. С гордост си спомням, че почти всеки път аз излизах победител от тези битки. Държах се предизвикателно. Поне си мисля, че изглеждах така, но ужасно страдах. Тя, разбира се, не знаеше нищо.

Винаги си е била такава — естествена, искрена, готова да се радва на всичко, което животът можеше да ѝ предостави. Но когато аз... — Норман внезапно млъкна. Угаси цигарата си в един пепелник. — Говоря прекалено много — каза той. — Навярно ви е много досадно.

— Но моля ви! Не е така — възкликна Фльор. — Искам да зная за живота ви, сигурно разбирате, че е така?

— Не, не разбирам. Никога не съм си мислел, че мога да представлявам особен интерес за някого. Освен това вече е късно. Трябва да си лягате.

— Не съм уморена. Моля ви, продължете да ми разказвате — започна да го увещава Фльор, но знаеше, че е безполезно.

Нещо беше убило онзи миг на интимност, който се беше създал, и след още няколко общи фрази той ѝ пожела „лека нощ“ и тя остана сама.

„Какво го накара да спре да говори? — питаше се тя. — Дали щеше да спомене за брака си? Дали мисълта, че Синтия е в къщата го накара да преглътне думите, които искаше да каже?“

Неговото мълчание я объркваше, но тя знаеше, че тази вечер е била много по-близо от всеки друг път до истинския Норман Мичам. Когато започна да говори за детството си, нещо в гласа и в начина, по който го бе направил, ѝ подсказа, че бариерата вече окончателно бе вдигната.

„Той започва да ми вярва — помисли си тя и с изненада установи, че тази мисъл я радва. — Ако го направя по-човечен, поне ще съм постигнала нещо с престоя си тук.“

Питаше се дали някога бе говорил със Синтия за тези неща. Дали тя е научила на най-интимните му тайни, мъките, които е изстрадал през детските си години, и амбициите, които се бяха родили от това.

Започваше да разбира много добре защо се беше влюбил в Грейстоун Прайъри. Болезненият контраст между това, което бе имал и което е бил, и това, което е искал да бъде. Норман беше заслужил успехите си. Беше напълно справедливо. Мина ѝ мисълта, че идеалната развръзка на цялата тази история ще бъде ако те двамата със Синтия се съберат отново.

Но тя знаеше, че тази идея звучи твърде фантастично, за да може да се осъществи. Синтия умираше, но освен това дори и за страничния

наблюдател беше ясно, че между тях двамата с Норман не би могло да има нищо общо.

Тя седеше потънала в мислите си, когато на вратата отново се почука. Помисли си, че Норман може би се връща и веднага скочи. Но когато извика: „Влезте“, сестра Томпсън надникна в стаята.

— Чудех се дали не спите.

— Не, влезте, сестро.

— Аз самата точно се канех да си лягам. Лейди Синтия е спокойна, а й нощната сестра вече е при нея.

— Тя прекара добре деня, нали?

— Много добре. Мога ли да запаля една цигара?

— Разбира се, заповядайте.

Сестра Томпсън запали цигара и седна във фотьойла, където бе седял преди малко сър Норман. Тя протегна краката си и се прозя.

— Уморена съм! Тази професия изцежда всичките ти сили.

— Сигурно е така — със съчувствие каза Фльор.

— Мястото е добро. Вече съм с лейди Синтия от пет или шест години. Тя се съгласи да я настанят в санаториума само при условие, че я придружава собствената ѝ медицинска сестра. Бях преди това с нея в Швейцария и за малко дори в Кения.

— Значи толкова от отдавна боледува.

— О, да. Беше зле, когато постъпих при нея, но беше и нещастна, а това никак не помага на която и да е болест.

— Да не би да е било заради мъжа, който е починал?

Сестра Томпсън кимна.

— Беше се случило преди това, но тя все още страдаше. Ужасно беше да я гледа човек. Обичала го дълги години, както се разбира.

— Знаехте ли името му?

— Да, разбира се. Беше неин далечен братовчед, името му също беше Ашуин.

— Нямах представа — възкликна Фльор.

— О, едва ли можеше да се говори за роднинска връзка — трети или четвърти братовчед, или нещо такова. Той нямаше и титла, просто си беше господин Ашуин. Казваше се Джералд.

— Тук се срещнах с един от нейните братовчеди. Дали някога ви е говорила за него? Казва се Антъни Ашуин.

— Да, говорила е. Това е онзи, който е израснал заедно с нея като неин брат, нали? Мисля обаче, че му е сърдита за нещо. Един-два пъти, когато се чувстваше нещастна, тя казваше: „Вината е на Антъни. Той оплете нещата“. А друг път извика: „Само да не бях слушала Антъни!“.

Фльор беше смаяна.

— Чудя се какво ли е станало? Горката лейди Синтия, сигурно е била толкова хубава. Жестоко е да я гледа човек в сегашното ѝ състояние.

— Е, както хората казват, тя си е взела своята част от живота — засмя се тихичко сестра Томпсън.

Фльор премига учудено. Имаше нещо отблъскващо в гласа и израза на сестра Томпсън.

— Не бих имала нищо против да си отида млада, ако съм имала всичко, което тя има — продължи сестрата. — Хубост, титла, пари и стотици мъже, влюбени в нея. Какво друго би искала една жена?

— Бракът ѝ е бил неуспешен — тихо каза Фльор.

— Така е, но защо се учудвате? Сър Норман прилича на сух клон. Толкова е скован и скучен. А аз съм виждала снимки на Джералд Ашуин. Той наистина е бил красив. Ужасно е било за нея той да умре по такъв нелеп начин в самото навечерие на сватбата им.

— Да, трагично наистина.

— Знаете ли? — привдигна се от мястото си сестрата и заговори тихо. — Има нещо странно в цялата работа. Не мога да кажа какво точно, защото не зная. Но, помнете ми думите, мис Гартън, в цялата тази работа има нещо.

— Какво искате да кажете?

— Ами не мога да го изразя с думи, а лейди Синтия не е от хората, които се доверяват. Никога нищо открито не ми е казвала, но инстинктивно усещам, че има нещо, което ние не знаем.

— Какво ви кара да мислите така?

— Не мога да ви кажа. Де да можех! Е, хайде, събудих любопитството ви. И аз самата съм любопитна, но бас държа, че има някаква тайна там, наистина.

Сестра Томпсън се изправи и се протегна.

— Едва гледам вече. Отивам в пухеното си легло. Лека нощ.

— Лека нощ, сестро.

Фльор беше отново сама, но дори и не помисли да вземе отново книгата. Седеше с поглед, вперен в пространството, и мислеше.

Картината в никакъв случай не беше пълна. Имаше толкова много парченца от мозайката, които липсваха.

ГЛАВА ОСЕМНАДЕСЕТА

Беше един от лошите дни на мисис Мичам. Тя беше спривава и неприятна и всички, които бяха около нея, все ѝ бяха виновни с нещо.

„Тя е смайващо самотна“ — повтаряше си Фльор.

Когато мисис Мичам създаваше трудности, когато гласът ѝ отекуваше, изпълнен с яд и недоволство, Фльор си мислеше за сина ѝ. Представяше си го какво е изпитвал, когато е бил малко момче. Представяше си как тогава той се е гушел в някой от ъглите на стаята, като се е мъчел да не чува ужасните викове на майка си, а да си представи красотата на Грейстоун Прайъри, окъпан в розовия блясък на залязващото слънце, което играе върху стъклата на прозорците.

Даваше си сметка какво щастие му е носела тогава мисълта за имението и се питаше дали това усещане тогава не е било хиляди пъти по-важно за него, отколкото факта, че сега притежава цялата тази красота.

Често се питаше какво ли значи за него все още имението.

Когато сър Норман се връщаше от работа, той винаги се качваше горе, за да види как е майка му, а Фльор, която много добре разбираше колко напрегната е работата му в завода, винаги се мъчеше да поддържа старата дама в добро настроение точно преди той да я посети. Но това невинаги беше лесно.

Мисис Мичам изживяваше болезнено факта, че все още не ѝ позволяваха да се срещне със Синтия. Почти всяка вечер тя питаше сина си кога това ще стане, настояваше, че има право да поздрави с добре дошла Синтия.

— Тя е много болна и не може да приема гости — бе неизменният отговор на сър Норман.

— Нямаш причина да ме смяташ за гост, след като не смяташ Фльор за такава — винаги му отговаряше тя.

Тази вечер майката и синът поспориха малко повече по въпроса и този път нервите на Норман не издържаха.

— Смяташ ли, че си подходящият посетител за някой много болен човек? — попита той майка си. — Не можеш ли да оставиш жената намира? Тя не иска да те види, а единствената причина, която те кара да я посетиш, е твоето любопитство.

Той излезе от стаята преди тя да му е отговорила нещо и затръшна вратата след себе си почти толкова шумно, колкото и Евънз правеше това, когато беше ядосана.

Фльор слезе за вечеря малко притеснена. Беше толкова необичайно сър Норман да загуби търпение с майка си.

Когато влязоха в трапезарията, той беше намръщен и мълчалив. Мълчанието му беше направо зловещо, защото в последно време той беше станал доста разговорлив с нея.

Тази вечер той беше намръщен и навъсен както в първите дни от престоя ѝ в къщата. Най-накрая тя не издържа:

— Не можете ли да ми кажете какво има? — попита тя, като се опитваше да придаде лекота на гласа си. — Сигурна съм, че е много вредно за храносмилането да се храним в такова мрачно настроение.

— Да, ще ви кажа — изненадващо за нея отговори той. — Ще слезете ли долу в библиотеката, след като майка ми си легне?

— Обикновено минавам да пожелаая лека нощ и на лейди Синтия, но ще дойда след това.

— Толкова сте търсена навсякъде — каза той и на нея ѝ се стори, че в гласа му прозвуча насмешка. — В резултат на всичко това аз съм човекът, който не може да получи своя дял от вашата компания.

— Това звучи много приятно, но всъщност вие сте заетият човек, както много добре го знаете.

Той прекара ръка по челото си.

— Днес имахме много неприятности. В завода стана авария, доста тежка при това. Досега винаги сме имали късмет, така че не бива да се оплаквам. Но едно такова нещо винаги притеснява, макар да мисля, че всичко беше случайно.

— Искате да кажете, че би могло да бъде и саботаж?

— Винаги съществува такава вероятност. Както и да е, ще знаем след двадесет и четири часа, когато разследването приключи.

„Не е за чудене, че е толкова притеснен“ — помисли си Фльор и забеляза, че той си сипа голяма чаша уиски със сода и това доста я учуди, защото досега не беше го виждала да пие.

След вечеря тя побърза да приготви мисис Мичам за сън и остана при Синтия по-малко от обикновено. За първи път почувства, че Норман има по-голяма нужда от нея, отколкото те двете. В къщата нямаше друг човек, освен нея, с когото той можеше да говори.

Вечерта беше студена и камината в библиотеката беше запалена. Тя завари сър Норман да крачи нервно из стаята. Този негов навик подсказваше, че е необичайно разтревожен.

— Мислех, че никога няма да дойдете.

— Но аз дойдох по-рано — отвърна Фльор.

Тя прекоси стаята, отиде до огъня и като седна на една ниска тапицирана табуретка, протегна ръце към пламъка. Норман застана до нея и я загледа.

— Фльор — каза неочаквано той, — не мога да продължавам така.

Тя погледна към него с учудване и уплаха.

— Какво искате да кажете?

— Това, което казвам — грубо отвърна той. — Аз съм от плът и кръв и това е повече, отколкото човешката природа може да понесе. Това положение е неестествено. От никой мъж не може да се очаква, че ще го понася безкрайно дълго.

— Нищо не разбирам — изправи се Фльор.

— Разбира се, че не е така. Ти си жена, нали? Какво очакваш, че изпитвам аз? Как можеш да очакваш, че ще го понеса? Това прибиране вкъщи всяка вечер, когато те заварвам заета с дребните задължения в домакинството, майка ми с нейните оплаквания, Синтия, която уж лежи в стаята си, но изпълва цялата къща със своето присъствие! Мислех, че съм успял да избягам от всичко това, но очевидно съм сгрешил.

Фльор никога досега не го беше чувала да говори толкова развълнувано.

— Не мога да допусна, че ви се свиди да й дадете подслон! — бързо каза Фльор.

— Защо не? Защо ще идва тук и ще се държи така, като че ли къщата е нейна? Тя е моя и пак повтарям — тя няма право на нея. Опитва се да ме прави на глупак. Правила го е достатъчно често и преди, а сега ти й помагаш. Ти също си против мен.

— Това не е вярно — меко отвърна Фльор. — Лейди Синтия е една умираща жена. Грейстоун Прайъри значи всичко за нея на този свят и никой не може да разбере това по-добре от вас. А тя е дошла вкъщи, за да умре.

— Е, това ѝ отне прекалено дълго време.

Фльор го погледна ужасено.

— Как можяхте да кажете такова нещо! — възкликна тя.

В отговор той протегна ръце и я хвана за раменете. За първи път я докосваше. Тя усети как цялото ѝ тяло се стегна.

— Казвам това — отвърна Норман, — защото разбирам, че докато Синтия е в тази къща, аз не мога да се доближа до теб. Тя издига бариера между нас, бариера, която ти мислиш за непреодолима. Когато желая нещо, аз се боря за него, но Синтия използва срещу мен оръжия, с които никой нормален мъж не може да се бори. Желая те, Фльор.

В гласа му имаше страст, за която тя никога не бе подозирала. Тя потръпна и нещо в погледа му я накара да сведе очи, защото нямаше сили да го погледне открито и защото не искаше да прочете онова, което се криеше в очите му.

— И преди ви казах, че това, което искате от мен, е невъзможно — тихо прошепна тя.

Пръстите на Норман стиснаха толкова силно раменете ѝ, че тя изпита болка.

— За мен няма нищо невъзможно. Никога не е имало и, кълна се, никога няма да има. Нищо на този свят няма да ми попречи да те направя своя жена рано или късно.

Фльор направи рязко движение, за да се освободи, и той веднага я пусна. Но тя не можеше да избяга. Сякаш той я държеше с някаква магическа сила. Вдигна очи към него.

— Не знаех, че изпитвате подобни чувства.

— Не ти е минало през ума, че те обичам? Но защо иначе ще се женя за теб?

— Мислех, че искате... да намерите господарка за тази къща — заекна тя, без да се чува какво казва.

Той се засмя мрачно. Смехът му, в който нямаше нищо весело, проехтя в стаята.

— Къщата! Винаги къщата! Да, предложих ти това така, както човек би могъл да предложи на друга жена диаманти. Но мислиш ли, че съм толкова сляп, толкова глупав, че да не те желая заради теб самата? Може би това е само още една невъзможна мечта, но си мислех, че най-после съм открил жената, с която мога да имам нещо общо и която може да ме обича. Да обича мен самия, а не само това, което притежавам. Но може и да съм сгрешил.

В гласа му имаше горчивина и Фльор изпита чувство за вина, като си спомни собствената си реакция на неговото предложение.

— Нищо не разбирам — каза тя глупаво.

— Ами как да разбереш? Исках да бъда търпелив, да бъда внимателен. Когато ти заговорих за това първия път, видях, че те изплаших, но вярвах, че времето ще работи за мен. Вместо това обаче Синтия пристигна тук и не само направи нещата по-трудни, но и направо непоносими... Фльор, имам нужда от теб. Ожени се за мен още сега. Нека избягаме за малко от тези болни жени. Те ще имат своите лекари и сестри, които ще се грижат за тях, ще имат всичко, което пожелаят, освен теб.

— Моля ви... моля ви, сър Норман.

Тя протегна ръце напред, като че ли искаше да се защити от него, въпреки че той не беше помръднал.

Усещаше, че над нея властва някаква сила, неговата решителност бе толкова мощна, че тя се страхуваше. Страхуваше се, че няма да може да устои на тази властваща воля.

— Това не е никакъв отговор — мрачно каза той.

Стоеше и я гледаше и тя разбра, че не може да понася това напрежение повече. Обърна се слепешком към вратата.

— Не си отивай, докато не ми отговориш.

— Не мога! Нима не разбирате, че не мога? — извика като обезумяла Фльор — Нямах представа, че изпитвате такива чувства към мен. Нека си отида сега... нека помисля. Не мога да реша за миг такъв един важен въпрос.

— Защо да не можеш?

Тя отново имаше чувството, че е притисната в някакъв стоманен обръч.

— Невъзможно е, трябва да го разберете.

— Вече ти казах какво мисля по този въпрос — каза той.

Тя вдигна глава към лицето му. Очите ѝ бяха пълни с тревога, устните ѝ леко потрепваха от силните чувства, които я разкъсваха отвътре. Тогава той протегна ръце и я привлече към себе си.

Тя помръдна конвулсивно, като че ли искаше да му се противопостави. Но после се отпусна в прегръдките му, които някак я успокоиха.

— Не можеш ли да мислиш за мен като за мъж, който се нуждае от теб, Фльор? — гласът му бе толкова нежен, че тя едва успя да го познае. — Винаги съм бил самотен, но не съм съзнавал това, докато ти не дойде тук. За мен бе истинска мъка да те оставям да си тръгваш всяка вечер след вечерята, да седя тук и да чета или да мисля, а ти да се движиш из къщата. Искам да те виждам, да зная какво мислиш, да разбирам какво чувстваш. Може и да е глупост, че ти казвам тези неща, може и да ми се присмиваш... Не, не — възпря я той, когато тя понечи да каже нещо. — Не ми отговаряй. Зная, че не би направила това, ти си различна, но то ми се е случвало в миналото. О, скъпа моя, не можем ли и двамата да забравим миналото?

Той я задържа в прегръдките си още миг, а после съвсем неочаквано я пусна. Тя стоеше трепереща и нерешителна. Той отиде до камината и се загледа в огъня.

— Сега по-добре си върви — с пресипнал глас каза той. — Имам чувството, че отново се държах като глупак.

Тя копнееше да му каже нещо, да го утеши, но само гледаше втренчено гърба му, като усещаше, че каквото и да каже, то ще е напълно неподходящо.

Той не помръдна, нито каза нещо. Тя тихичко излезе от стаята и затвори вратата след себе си.

ГЛАВА ДЕВЕТНАДЕСЕТА

Фльор изпитваше отчайваща свенливост при мисълта от нова среща със сър Норман.

Но се оказа, че не е необходимо да се притеснява така и да прекарва цели часове, потънала в мисли какво ли ще му каже, когато го види. Събитията, последвали след разговора им в библиотеката, не им дадоха възможност да останат насаме. Първо, двама важни представители от Министерството на самолетостроенето пристигнаха неочаквано и останаха известно време, като ангажираха всеки свободен миг от времето на Норман.

След това състоянието на Синтия се влоши, докторите идваха и си отиваха, на специалистите от Лондон трябваше да се сервира обяд или вечеря, медицински сестри пърхаха из цялата къща, подобно на разтревожени гълъби с техните колосани престилки и бели шапчици.

Фльор изнемогваше да тича по цял ден нагоре-надолу из къщата, особено заради мисис Мичам, която се чувстваше пренебрегната и оставена извън общата суматоха, която цареше в къщата, и се опитваше да ѝ наложи своето право и да обсеби по-голяма част от времето ѝ.

И сред всичко това — Джак, който я гледаше от страницата на един местен вестник сред група щастливи сватбари. Беше взела вестника, който лежеше заедно с останалите във вестибюла, когато видя снимката.

Тя се спря за момент, усещайки, че всяка частица от тялото ѝ е напрегната в очакване на болката. А после се отпусна, защото разбра, че болката я няма. Той принадлежеше вече към миналото.

Вече не си спомняше колко време бе минало от онези нощи, когато бе плакала, копнеейки за него. Колко седмици или може би месеци бяха минали от времето, когато мислено бе протягала ръце към него.

Напълно спокойно тя гледаше усмихнатото му лице под църковния свод. До него стоеше Нанси. Заглавието гласеше:

„Живописна местна сватба“.

А зад булката и младоженеца се виждаше мисис Рейнолдз със стиснатите си устни и резките черти на лицето.

Изведнъж Фльор разбра колко е доволна, че е успяла да избяга от тази самодоволна порядъчност, от този живот с неизбежната му посредственост.

А Джак? Питаше се какво е чувствал Джак? Знаеше, че като го е загубила тя е избягала от страстта, от обвързващите силни чувства.

— Свободна съм! — извика тя на глас същата тази нощ, когато си лягаше.

Питаше се защо ли хората търсеха любовта, като вярваха, че тя ще им донесе щастие, по-голямо от щастието да бъдеш самостоятелен и независим.

Мисълта за сър Норман веднага изплува в съзнанието ѝ и тя въздъхна.

„Но той ме обича — уверяваше тя сама себе си. — Така, както аз обичах Люсиен и Джак. Неговата любов е различна.“

Ала когато тази мисъл се оформи в главата ѝ, тя се питаше дали наистина е така. Дали любовта може да бъде различна? Не беше ли винаги тя една и съща, мигове на бликащ и пулсиращ екстаз, и мигове на пълна безнадеждност и отчаяние.

Чувстваше се неспокойна, когато си мислеше за сър Норман. Ако той наистина я обичаше, тя щеше да е тази, която ще реши дали да го направи щастлив или нещастен, дали ще прибави още нещо към страданието, което бе изживял досега.

Жените му носеха нещастие. Майка му, Синтия, а сега може би и тя.

„Горкият сър Норман!“ — съжали го тя, но изведнъж ѝ стана смешно. Че кой нормален човек би седнал да жали сър Норман, милионера, най-мощния индустриалец, един от най-силните мъже в страната?

Фльор се въртеше неспокойно в леглото си. Как би могла да помогне на сър Норман, как би могла да му даде някакво щастие, без да реши да жертва себе си.

Унесена в тези мисли, тя задряма и подскочи уплашено, когато чу, че някой чука на вратата.

— Мис Гартън, мога ли да вляза?

Нощната сестра на Синтия подаде глава иззад вратата.

— Да, разбира се — отговори Фльор и седна в леглото, после запали нощната лампа. — Какво има? Станало ли е нещо?

— Съжالياвам, че ви събудих, но лейди Синтия настояваше да го сторя. Тя желае да ви види.

— По това време! — възкликна Фльор.

Погледна малкия си ръчен часовник и видя, че е два и двадесет.

— Опитах се да я разубедея — извиняваше се сестрата, — но тя толкова настояваше, че трябваше да се съглася. Както знаете, тя прекара деня зле и сега не бива да се вълнува.

— Ще дойда веднага — каза Фльор и стана от леглото. — Имате ли представа за какво може да е?

— Не пожела да ми каже. Просто спомена, че иска да ви види и настояваше да ѝ дам от онова, което тя нарича „съживителните ми капки“. Не бива да ѝ ги давам, освен в краен случай, но пък, от друга страна, когато човек е в нейното състояние, сигурно няма много голямо значение. „По-добре вземи това, което можеш, докато можеш да го вземеш“ — това е моят девиз за такива случаи. Да ѝ кажа ли, че идвате?

— Да, моля ви. Няма да се бавя.

Фльор се загърна с пеньоара си и седна пред огледалото, за да се срещне и да напудри малко лицето си. После забърза към спалнята на Синтия.

В стаята гореше огън. Въздухът бе изпълнен с аромата на много цветя, които бяха подредени във вазите върху тоалетката.

— Влез, Фльор. Сигурно си много ядосана, че изпратих да те повикат.

— Разбира се, че не съм. Знаете, че винаги съм готова да дойда при вас.

Усети как сърцето ѝ се сви от жалост, когато видя колко изтощена е Синтия. Лицето ѝ съвсем се беше смалило през последните дни, а очите ѝ бяха неестествено големи и тъмни.

Гласът ѝ също бе станал по-тих. Фльор се приближи до леглото и седна на един стол само на няколко крачки от нея.

— Сами ли сме? — попита Синтия.

Сестрата чу въпроса, кимна на Фльор и излезе от стаята, като затвори тихо вратата.

— Да, съвсем сами.

— Тогава слушай — започна Синтия. — Искам да ми помогнеш, Фльор. Ще ми обещаеш ли, че ще го направиш?

— Разбира се, че ще ви помогна. Ако има нещо, което мога да направя, знаете, че ще го направя за вас.

— Но ти още не знаеш за какво ще те помоля. Давам си сметка, обаче, че си единственият човек, който може да го направи.

— Тогава ми кажете за какво става въпрос.

Синтия се поколеба малко, погледна я изпитателно и каза:

— Знаеш, че умирам. Не, недей да ми противоречиш. Много добре го зная. Наблюдавах лицата на лекарите и сестрите и зная, че са ме отписали. Опитаха всичко, но не успяха. Въпрос е на седмици, а може би и на дни и това не ме безпокои, нали знаеш. Изживях живота си и ще си отида доволна. Но има едно нещо, което искам... едно малко нещо, преди да умра.

— Какво е то?

— Да видя сина си — отвърна Синтия.

Фльор неволно трепна от изненада. Синтия продължи:

— Това исках да ти кажа и само ти можеш да ми помогнеш. — Гласът ѝ почти замря. Тя посочи едно шишенце до леглото ѝ. — Дай ми три капки от него в малко вода.

— Не трябва ли първо да попитам сестрата?

— Не, всичко е наред.

Фльор изпълни молбата ѝ. След като изпи лекарството Синтия отново възвърна силите си. Тя се облегна на възглавниците и протегна ръка.

— Дай си ръката, Фльор. Ела по-близо до мен. Имам да ти разказвам една дълга история, не искам да се проваля, преди да съм свършила.

Фльор ѝ се подчини. Ръката на Синтия беше слаба и крехка, а кожата — топла и суха, но въпреки това тя се вкопчи в ръката на Фльор изненадващо силно. Фльор усети огромната решителност, с която Синтия правеше това усилие. Синтия си пое дъх и започна своя разказ:

— Знаеш защо се омъжих за Норман. Вече говорихме за това. Но другото, което не знаеш, и което Норман тогава също не знаеше, беше, че когато се омъжих, аз бях отчаяно влюбена в друг. Бях влюбена в братовчед си Джералд, когото познавах от дете.

Мисля, че винаги съм обичала Джералд, както и той мен. Ние растяхме заедно, знаейки това. Знаехме, че си принадлежим един на друг напълно и завинаги. Но той служеше в армията и, разбира се, нямаше пари. Никой от рода Ашуин няма пари.

Точно преди да умре баща ми, Джералд бе изпратен в Индия. Сбогувахме се, без да мислим, че това е нещо много важно и че ще бъдем разделени година, година и половина. Когато татко почина и Грейстоун Прайъри стана мое притежание, Джералд не беше до мен, за да ми помогне да понеса удара, когато открих в какво състояние са финансите ни. Баща ми беше оставил нещата да се носят по течението, данъците не бяха платени, бяха се натрупали дългове и на всичко отгоре трябваше да набавим една огромна сума, за да покрием данъците по наследството. Бях отчаяна. Нямаше към кого да се обърна, освен към Антъни, който винаги ме е обичал като роден брат и който бе живял и отраснал в тази къща като в свой дом.

Антъни беше този, който откри, че единственото нещо, което Норман иска повече от всичко на този свят, е да притежава къщата. Опитах чрез писма да уведомя Джералд за всичко това, но в писмата човек трудно може да изрази истинското положение на нещата, а и аз самата никога не съм била особено добра в писането. Трябваше много бързо да предприема нещо. Знаеш какъв бе моят избор.

Една година след като се бях омъжила за Норман, Джералд се върна. Сега, когато се връщам към това време, мисля, че съм се държала ужасно зле с Норман, но не зная дали ще мога да те накарам да разбереш, че всъщност аз никога не съм се чувствала истински омъжена за него. Той ми се струваше някак нереален, беше човек, с когото никога не съм имала дори и една обща мисъл, нито един интерес, нищо, освен къщата, в която живеехме и която бе вече негова.

А аз го мразех заради това. Сега разбирам, че звучи абсурдно. Но аз го ненавиждах, ненавиждах парите му, ненавиждах го за това, че заема мястото, което по право трябваше да принадлежи на Джералд.

Държахме се отвратително, Антъни и аз. Сега като си помисля, изпитвам срам. Канехме в къщата весели и забавни хора. Хора, които са ни обичали и водеха такъв начин на живот, който ни беше познат и който разбирахме. Те нямаха нищо общо с Норман. Надсмиваха му се, надсмиваха му се за това, че му липсва възпитание, а също и над неговото несметно богатство, надсмиваха му се, защото дълбоко в себе

си му завиждаха. А аз стоях и гледах и им позволявах да го правят, защото и аз му завиждах. Изпълнена бях със завист и злоба заради мястото, което Норман заемаше в моя живот, завиждах му и го ревнувах заради това, че той притежаваше нещо, което би трябвало да принадлежи на Джералд...

Един пристъп на кашлица попречи на Синтия. Сестрата влезе в стаята. Когато пристъпът утихна, тя се отпусна върху възглавниците със затворени очи.

— Сега трябва да спите — настояваше сестрата, но Синтия ѝ махна с ръка и я отпрати.

— Не съм свършила — каза тя. — Трябва да продължа.

Сестрата се опита да се противопостави, но решителността на Синтия я накара да излезе от стаята. Флър отново се приближи до леглото и хвана ръката на Синтия.

Тя започна отново своя разказ:

— Можеш да познаеш какво се случи. Никога не ми е било лесно да устоявам на съблазните, а освен това не изпитвах никаква лоялност към Норман. Как бих могла да принадлежа на този мълчалив и непознат мъж, чието присъствие в моя живот се дължеше само на факта, че бе купил и мен, и Грейстоун Прайъри. Прекарвах уикендите в Лондон заедно с Джералд. Измъквах се през нощта и тръгвах през полето с колата до една селска къща, която бе наел на около десет мили от тук. Беше отказал да идва в къщата. Не искаше да мами един мъж под собствения му покрив, макар че за мен тази къща никога не бе принадлежала истински на Норман. Тя беше моя, моя и на моето семейство.

След известно време Норман стана подозрителен. И в това нямаше нищо чудно. Имаше много малко време, за да седи вкъщи, а когато това ставаше, къщата винаги беше пълна с много хора. Той рядко оставаше с мен насаме.

Най-после една нощ той се качи в стаята ми много късно. Казах му, че искам да спя. Бяхме танцували до късно, а предишната нощ бях прекарала с Джералд и се бях прибрала едва призори. Това бе първият и единствен път в нашия брачен живот, когато Норман се опита да отстоява съпругеските си права. „Искам да имам съпруга — каза ми той. — Искам да имам майка на децата си.“ Тогавя аз му се изсмях в очите. О, беше жестоко от моя страна, но аз обичах Джералд. Бях лудо

влюбена в него. Мисълта, че Норман може да измести такава обич от сърцето ми, бе направо недопустима. Взех една малка кукличка, една от онези малки играчки, които излизат от „гърмящите бонбони“ на Коледа: дръпнеш опаковката, чуе се пукот, а вътре има малка играчка. Бях я запазила и я държах върху камината. „Това е единственото дете, което ние с теб някога можем да имаме“ — казах му аз и без да промълви нито дума, той я взе от ръката ми и излезе от стаята.

Спомням си, че когато той излезе бях близо до истеричен припадък. Вътрешно се срамувах от себе си, но не исках да си го призная. Само след няколко седмици разбрах, че съм бременна от Джералд. Премислих ситуацията много внимателно. Тогава като че ли само за една нощ аз помъдрях. Разбрах какво съм направила, какви грешки съм допуснала. Но ми се струваше, че все още имам една надежда, може би малко странна, но аз се надявах, че Норман може да приеме детето. Това беше егоистично от моя страна, но мислех, че той ще го приеме.

— Без да знае? — попита Фльор.

— Не, разбира се, че не — отвърна Синтия. — Не бяхме живели заедно откакто Джералд се бе върнал от Индия. Не, налагаше се да му кажа истината, но си мислех, че с неговата щедрост той може и да ми позволи да отгледам детето, което да наследи Грейстоун Прайъри. Това бе наследникът, когото той искаше, а за мен беше върховно удовлетворение, че моето бебе ще бъде от рода Ашуин. Този род можеше да бъде продължен тук, в къщата, която му бе принадлежала от векове. Предполагам, че всичко това ти звучи фантастично, но когато си го мислех тогава, то ми изглеждаше напълно разумно. Обсъдих решението си с Джералд и с Антъни. Те имаха съмнения, но аз ги убедих в това, в което вярвах. Мислех си, че мога да направя каквото си поискам с Норман. Сигурна бях, че мога. В края на краищата той ме обичаше от дълги години, още от времето, когато беше постъпил на работа в имението. „Оставете това на мен — казах им аз. — Норман ще се съгласи с предложението ми.“ До този момент навярно нищо не ми е било отказвано, нищо, което съм искала много силно.

Казах на Норман. Къщата както винаги беше пълна с хора и аз отидох в стаята му, когато всички си легнаха. Той се изненада, когато ме видя, но остана вежлив и любезен, като че ли бях някой непознат

посетител, дошъл за съвет в кабинета му. Казах му честно в какво положение съм и му предложих да приеме детето, което по закон беше негово. Той най-напред не отговори нищо. Мисля, че тогава му казах колко ще му бъде благодарна и колко много ще направи за мен, ако се съгласи.

И тогава, след като му казах всичко, което бях решила, млъкнах. Когато вече не чувах собствения си глас, аз разбрах, че се страхувам... страхувам се от Норман... от това, което той щеше да каже или да направи.

Той стоеше и ме гледаше, без да проговори. За първи път откакто бяхме женени аз си дадох сметка, че той е човек с характер, а не някое момче от прислугата или обикновен младеж, с когото съм се държала великодушно и той се е изчервявал от моето внимание.

Това не беше порасналият младеж, който заеквайки, ми бе направил своето предложение, което аз бях приела, за да изляза от затруднената ситуация. Не беше дискретният съпруг, който се движеше незабележим в къщата и когото бях забравила напълно, покорена от чудото и щастието на любовта ми към Джералд. Това бе един безмилостен и жесток, един решителен човек, когото не можех да променя, на когото не можех да въздействам.

Той се обърна, издърпа едно чекмедже на масата и извади онази идиотска кукличка, която му бях дала. Припомни ми подигравателните ми думи, повтори ги с горчивина и жестокост. Тогава разбрах, че бях сторила грях, който не можеше да ми бъде простен. Каквото и да направех или да кажех, миналото не можеше да бъде заличено. Той ми каза, че когато детето се роди, официално ще оповести, че не е негово, че няма да му остави нито пени от парите си, нито пък то някога ще наследи Грейстоун Прайъри.

Плаках, молих се, настоявах, но знаех, че е безполезно. Тогава Норман си отмъсти за всичко, което го бях накарала да преживее. Можех да направя само едно — да замина. Заминах за Кения. Уредих с една моя роднина — съпруга на чичо ми — да вземат детето веднага щом се роди. Тя беше привлекателна жена, обичлива и приятна, и беше само с десет години по-възрастна от мен. Тя и съпругът ѝ бяха много разочаровани, че не можеха да имат деца.

Синът ми се роди в тяхната къща. Само най-близките ми приятели знаеха за това. Не позволихме никаква публичност, никакви

приказки. Те осиновиха момченцето, което прие тяхното име, а то всъщност бе и негово — Джери Ашуин.

Веднага щом се почувствах добре, се върнах в Англия, за да се срещна с Норман. Молах го да ми даде развод. Двамата с Джералд бяхме убедени, че върху детето не бива да тегне никакво петно и знаехме, че ако можем да се оженим, ще бъде лесно да го вземем да живее при нас и след време хората щяха да забравят, че около раждането му е имало нещо мистериозно. Норман отказа да ми даде развод. Джералд не искаше да се откаже от работата си и рядко можехме да се виждаме. Прекарвахме заедно по една седмица или десетина дни, когато можеше да си вземе отпуска, а после следваха дълги мъчителни месеци на самота.

Имах пари и това бе всичко. Парите, които Норман ми беше дал за Грейстоун Прайъри. Мисля, че тогава разбрах, че парите нямат никаква стойност, когато не могат да купят нещата, от които се нуждае един човек.

Най-накрая Норман стана по-отстъпчив. Това стана, след като се обърнах към един доста способен адвокат, който ме посъветва да заведа дело, в което да изтъкна, че не съм имала право по закон да нарушавам правата за наследство на Грейстоун Прайъри. Мисля, че щяхме да загубим делото, но Норман предпочете да ми даде развода, който исках, за да не бъде поставено под съмнение неговото право на собственост върху имението. Грейстоун Прайъри беше единственото нещо на света, което той желаше и предполагам, че е изпитвал голямо удовлетворение да бъде единствен собственик на къщата, в която някога е бил слуга.

Той се разведе с мен. Бяхме уредили да се оженим с Джералд на следващия ден, когато решението на съда влезе в сила. Знаеш какво стана, как загина той.

Мисля, че и аз умрях с него тогава. От този миг нататък нищо не ме е интересувало. Сега вече нямам търпение. На тази болест ѝ отне много време да ме освободи от това непосилно бреме — живота ми. Смъртта не ме плаши. Защо да се страхувам? Зная, че ако има отвъден живот, Джералд ме очаква. Никога не сме били разделени за толкова дълго време.

Но преди да отида при него, искам да видя сина му. Джери не знае, че аз съм негова майка. Не му казахме и сега няма причина да му

го казваме. Но ако можеш да убедиш Норман да му позволи да дойде тук... да го видя за последен път, да докосна меката му къдрава коса... да го целуна поне веднъж... Можеш ли да убедиш Норман? Можеш ли?

Гласът на Синтия като че ли се скъса. Фльор усети сълзите, които напиреха в очите ѝ.

— Ще се опитам... разбира се, че ще опитам — прошепна тя.

— Ах, каква каша забърках! — Синтия се опитваше да се усмихне. Но въпреки всичко, това като че ли няма значение. — Искам да кажа на Джералд, че със сина му всичко е наред. Ще изпратиш ли да доведат малкия Джери, Фльор?

ГЛАВА ДВАДЕСЕТА

Надничайки иззад спуснатите щори, Фльор гледаше траурната процесия, която се извиваше бавно като черна змия по алеята към църквата на Грейстоун.

Ковчегът беше отрупан с цветя. По-голяма част от присъстващите носеха венци. Над процесията като че ли витаеше някаква болезнена тъга. Фльор видя как завиха през ливадите по една странична пътека, която водеше до църквата. Виждаше ги ясно. Хората от прислугата носеха ковчега. Най-отпред вървеше Баръм и Фльор си представяше израза на тъга върху старото му набръчкано лице. Веднага след ковчега вървеше сър Норман, а до него Антъни. До последния момент тя се питаше дали все пак сър Норман ще отиде на погребението.

В такива моменти беше много трудно да се определи кое е правилно и кое не, но Антъни го бе приел като нещо напълно естествено Норман да присъства на погребението.

Зад Норман вървяха полковник Ащуин, съпругата му и Джери. Фльор ясно виждаше момченцето. То вървеше изправено, с високо вдигната глава.

В мига, в който Джери бе влязъл в къщата, Фльор бе обикнала това дете. То притежаваше всичко онова, което човек би желал да види в собствения си син. Беше красиво, имаше добри обноски, беше умно, но не преждевременно развито дете, разговорливо, без да бъде досадно.

Веднага се виждаше колко много го обичат полковник Ащуин и съпругата му. Фльор се питаше какво ли е чувствала Синтия, когато е виждала колко много топлина и нежност изпитват към нейното дете осиновителите му и с каква любов им отвърща то.

Само няколко минути след като бе видяла Джери за първи път, тя вече знаеше защо Синтия иска така силно да види сина си още веднъж, преди да напусне този свят. Беше убедена, че с всеки жест, с всяко

движение и поглед той ѝ напомняше за мъжа, когото бе обичала толкова много и когото бе загубила.

Като че ли това последно сбогуване ѝ бе донесло успокоение, защото два дни след пристигането на Джери тя умря.

Беше си отишла тихо и спокойно в съня си, а на устните ѝ бе застинала усмивка, сякаш бе напълно доволна от това. В този свят имаше толкова малко неща, които можеха да я задържат, а в отвъдния я очакваше толкова много...

Фльор си спомни колко много се беше страхувала от мига, в който Джери ще се срещне със сър Норман, но срещата им бе преминала съвсем лесно.

Полковникът и мисис Ашуин пристигнаха, когато Норман го нямаше. Когато той се върна неочаквано рано, Фльор и Джери бяха сами във вестибюла.

Току-що се бяха върнали от градината и Джери говореше оживено за понитата, които беше видял в конюшнията. Той спря да говори, когато видя сър Норман да минава през входната врата и да си сваля ръкавиците.

За миг Фльор загуби самообладание. Усещаше инстинктивно чувствата, които вълнуваха сър Норман при вида на момчето. После чу собствения си глас, малко задъхан и уплашен.

— Това е Джери, сър Норман.

Джери подаде ръка.

— Приятно ми е да се запозная с вас, сър.

За миг Фльор си помисли, че Норман няма да обърне внимание на момчето. Но той пое подадената му ръка, промърмори нещо неразбрано и се обърна към библиотеката.

— Кой е това? — попита Джери шепнешком.

— Сър Норман Мичам — отвърна Фльор. — Тази къща е негова.

— Така си и мислех — каза Джери, прекоси вестибюла, настигна сър Норман и каза: — Извинете, сър, мислите ли, че докато съм тук, ще можете да ме разведете из завода?

Норман внезапно спря. Беше се намръщил и Фльор си представяше как е свил ръцете си в юмруци.

— Защо? — кратко попита той и гласът му прозвуча неестествено високо.

Джери го погледна с поглед, изпълнен със силно желание.

— Обичам колите. Баща ми ми каза, че вие правите колите Мичам. Ние имаме такава кола, знаете ли, и понякога Дженкинс, нашият шофьор, ми дава да поддържа кормилото. Гледал съм го и как я поправя. Ще науча всичко за двигателите и когато порасна, искам да стана механик.

— О, така ли? — каза Норман.

Беше невъзможно да не отвърне на вълнението на момчето.

Фльор внезапно усети как сълзите ѝ напират в очите. Мигът беше толкова трогателен и в същото време безкрайно тъжен.

Както се разбра, Джери бе силно увлечен от колите. Всички машинарии го очароваха, но особено нещата, които бяха свързани с коли и самолети.

Това, че Норман бе изобретател и създател на такива неща, му придаваше в очите на малкия Джери някакво всемогъщество.

— Кога ще се прибере сър Норман? — питаше той по десет пъти по време на обяда и отново по време на вечерята. — Искам да го питам нещо.

Щом чуеше шума от колата му, момчето тичаше навън, посрещаше го и го затрупваше с безброй въпроси, на които вярваше, че само сър Норман може да отговори правилно.

В този момент Фльор бе почти сигурна, че и сър Норман като нея си мисли колко чудесно би било, ако това можеше да бъде неговият собствен син.

Вече бе изминала цяла седмица от деня, в който Джери пристигна, но тя си спомни колко ѝ беше трудно да извоюва това посещение от сър Норман.

Когато бе излязла през онази нощ от стаята на Синтия, тя не мигна до зори. Питаше се по какъв начин би могла да подходи, за да попита сър Норман за Джери. Беше събрала всичката си смелост, за да отиде да го посети на другата сутрин.

Когато застана пред голямото бюро в библиотеката, тя усещаше колко силно трепери цялото ѝ тяло. Сър Норман говореше по телефона и тя приседна на края на дивана, докато той приключи с разговора.

— С какво мога да ти бъда полезен, Фльор? — попита я той, когато затвори.

За първи път бяха сами след онази нощ, когато той бе споделил с нея колко много се нуждае от помощта ѝ. Фльор усети, че се изчервява.

— Норман — каза тя, — искам да те помоля за нещо много важно.

За първи път му говореше на „ти“. Беше го направила неволно, но забеляза какво удоволствие изпита той от това.

— Е, какво има? Не бъди толкова уплашена, мила.

— Наистина съм уплашена — призна Фльор и усети колко силно бие сърцето ѝ.

— Какво има? — попита той отново и гласът му този път беше много сериозен.

Тя инстинктивно го хвана за ръката и започна да обяснява, без да има сили да го погледне в очите. Когато свърши, той се раздвижи, за да освободи ръката си.

— Моля те, Норман... моля те! — повтаряше тя.

Фльор имаше чувството, че се моли за собствения си живот. Събра смелост и го погледна в очите. Видя това, от което най-много се беше страхувала. Лицето му беше бледо и изопнато, очите му гледаха студено и тя знаеше, че ще ѝ откаже.

— Не разбираш какво искаш от мен! — най-после каза той и думите му бяха сурови и груби.

— Разбирам, разбира се, че зная... но не виждаш ли, че всъщност за теб това сега няма никакво значение? Синтия е част от твоето минало. Можеш да бъдеш щедър, великодушен, защото тя вече няма сили да те нарани... освен ако ти не ѝ позволиш.

— Какво искаш да кажеш с това?

— Че властта на Синтия над теб се крие само в спомените за собствените ти рани. Някога си я обичал. Все още ли я обичаш? Не мисля, че е така. Следователно тя не може да те нарани. Всъщност, никое от действията ѝ не би могло да ти причини болка, освен онези, които ти напълно съзнателно извикваш в спомените си. Джери е неин син. Ти вече си я накарал да страда за това, че го е родила. Мисля, че е била достатъчно наказана.

— Радвам се, че мислиш така — с горчивина каза Норман.

Фльор най-после пушна ръката му и се изправи.

— Дори и да не е била достатъчно наказана — тихо промълви тя, — не трябва да се правиш на всемогъщ. Това е нейният син. Той е един

Ашуин. Те и двамата принадлежат на това място, Норман, не можеш да ѝ откажеш тази последна молба.

Настъпи зловеща тишина. После Норман отговори така неочаквано, че Фльор не можа да каже нищо.

— Много добре. Значи не мога да откажа.

— Искаш да кажеш...

— Това, което казах. Моля те, поеми грижата за това и дай необходимите нареждания.

Той извърна глава и това беше знак, че трябва да си тръгва. „Сега аз го загубих“ — мина през ума ѝ като светкавица.

По-късно същата вечер, когато остана сама в стаята си, тя беше сигурна, че инстинктът ѝ не я лъже. Норман беше приключил с нея. Колкото и да беше странно, тази мисъл я смущаваше.

Веднага след погребението повече от гостите щяха да си заминат. Вече бяха поръчани колите, които щяха да ги откарат до гарата. Семейство Ашуин, заедно с Джери, щяха да си тръгнат същия следобед. Къщата отново щеше да се върне към нормалния си ритъм на живот, но Фльор се питаше дали това наистина щеше да бъде така след всичко, което се беше случило.

Съвсем неочаквано за себе си тя разбра, че не може да остане. Сигурна бе, че Норман повече не се интересуваше от нея, чувствата, които изпитваше към него, бяха в пълен хаос, твърде объркани, за да може да бъде сигурна какви точно са те.

За едно нещо обаче бе сигурна — нямаше да може да понесе леденото му обвинение, че е предала неговите чувства така, както бяха сторили това другите жени в живота му.

Мисис Мичам спеше и Фльор реши да ѝ остави бележка. Щеше да остави бележка и на Норман.

Хвърли последен поглед към процесията, която се движеше бавно през полето. Бяха стигнали вече до портала на църквата. Виждаше свещеника, който ги очакваше в сянката на верандата.

Обърна се и отиде до бюрото. Запаля лампата, защото в стаята цареше полумрак.

Взе писалка, извади лист хартия и тогава съвсем неочаквано от очите ѝ рухнаха сълзи.

Не беше сигурна защо плаче. Знаеше само, че бъдещето, което я очакваше, ѝ изглеждаше мрачно и неуютно и че тя се страхуваше от него.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА

Фльор унило седна върху леглото в тясната и неуютна стая, чиито прозорци гледаха към покривите на Кензингтън.

Беше отседнала в този старомоден хотел в Лондон, защото знаеше, че е евтин. Една секретарка на баща ѝ беше живяла тук дълги години и Фльор често я беше посещавала, за да ѝ донесе ръкописите, готови за машинопис.

Но досега не си бе давала сметка колко може да бъде потискащо това място за човек, който живее тук постоянно.

Миризмата на готвено от кухнята винаги се просмукваше по стълбите, пътеката, с която бяха застлани стъпалата, беше протрита и избеляла, но все още личеше грозният ѝ десен на цветя. Баните — по една на всеки етаж — бяха толкова захабени, че убиваха всяко желание у човек да отиде и да се окъпе.

И в самите гости на хотела имаше нещо ужасно потискащо. Това бяха предимно стари моми, които живееха тук от години, като се опитваха да превърнат в свой дом безличните си спални и претенциозната сивота на приемните, които като своите обитателки също бяха видели и по-добри дни.

„Дали ще стана и аз като тези жени?“ — питаше се Фльор.

Гледаше ги с техните вечни плетки, ревматични пръсти, колекцията им от очила за четене и очила за шиене, и строгия им навик да сядат на едно и също място, по едно и също време, ден след ден, вечер след вечер...

Като слушаше пискливите им гласове, които се носеха откъм приемната, тя бе обзета от силен копнеж по Грейстоун Прайъри, който я разтърси бурно.

Питаше се дали тъгува за къщата или за хората в нея. Разбираше, че Норман ѝ липсва много повече, отколкото бе очаквала.

Когато тази мисъл нахлу в съзнанието ѝ, тя изпита нужда да остане сама. Стана, излезе от салона и се качи в стаята си.

Гледаше през прозореца как слънцето избледнява върху небето, гледаше дима, който стотиците комини бълваха и който се стелеше тъмен и мръсен над сивите, овехтели покриви.

Представяше си красотата на Грейстоун Прайъри в този час на деня, отражението на облаците и аления залез във водите на езерото, песента на птиците, които се прибираха в гнездата си, странното спокойствие, което се спускаше над къщата и градините, сякаш Божествената ръка се докосваше до тях, за да ги благослови.

„Защо си тръгнах?“ — питаше се Флър, но знаеше отговора. Не можеше да остане, след като бе предала Норман и бе загубила и уважението, и обичта му.

Странно защо така се плашеше, когато ставаше въпрос за него. Дали отговорът не се криеше в това, че дълбоко в себе си тя разбираше, че той има силата да я нарани дори много повече, отколкото я бяха наранявали досега.

Когато мислеше за него, я обземаше някакво странно чувство. То докосваше самите дълбини на съзнанието ѝ. То бе твърде властно и голямо, за да го сравни с онова чувство, което бе познала в миналото като любов.

Любовта ѝ към Люсиен и Джак. Каква бе тази любов?

Вълнението и удоволствието да знаеш, че някой е влюбен в теб, младостта, търсеца друга младост, едно желание...

Но с Норман беше различно.

Това бе едно ново чувство. То приличаше на дърво, което бавно и сигурно израства, за да получи своята сила и великолепие, за да впие здраво корени в земята, така че те да могат да устоят на бурите и ураганите, да устоят на болка и скръб, корени, които няма да могат лесно да бъдат изтръгнати и унищожени.

„О, господи — молеше се тя, — кажи ми какво да правя сега?“

Беше дошла преди три дни в Лондон и ги прекара в търсене на работа. В трудовата борса бяха много любезни с нея, но в същото време беше много трудно да се намери подходящо място, защото здравето ѝ още не беше достатъчно укрепнало. Беше посетила един лекар, който ѝ каза, че трябва да внимава поне още шест седмици.

— В противен случай не мога да поема отговорност за това, което може да стане — каза ѝ той. — Сърцето ви все още е малко засегнато. Най-добре ще бъде за вас да заминете за провинцията.

— Предпочитам да остана в Лондон — отвърна тя, без да му обяснява причината.

Нямаше да я разбере, ако му кажеше, че рязката смяна на напълно различната обстановка щеше да ѝ помогне да забрави всичко, което бе оставила след себе си, да изтрие една част от живота си, която също трябваше да отиде в миналото.

Същия ден беше научила за една служба, която можеше да се окаже подходяща за нея. Беше в някаква адвокатска кантора. Щеше да е сива и скучна работа, но пък беше по силите ѝ, защото от нея нямаше да се иска нито да пише на машина, нито да стенографира.

Бяха ѝ определили среща за следващия ден, но ѝ се струваше, че въпросът бе вече уреден. Виждаше пред себе си едно бъдеще, което ѝ приличаше на дълъг, тъмен тунел без искрица светлина.

— Мисля, че съм истинска глупачка! — каза на глас Фльор.

Питаше се колко ли жени биха постъпили като нея. Да се откажат от службата си в Грейстоун Прайъри и да си тръгнат, без да научат в крайна сметка окончателната истина.

Но пък тя нито за миг не се съмняваше, че всичко бе свършило. Спомни си ледената студенина в гласа на Норман, когато я отпрати от библиотеката, за да се разпореди за пристигането на Джери. Спомни си как я избягваше и в деня на погребението.

Освен това, може би беше смешно, но Фльор усещаше, че Джери стои между нея и Норман. Може би беше абсурдно, но Фльор си мислеше, че Норман е узурпирал мястото и положението на Джери, които му се полагаха по право.

Миличкият Джери! Фльор бе изпълнена с най-топли чувства и мисли към сина на Синтия.

Беше хубаво, че винаги щеше да бъде щастлив и защитен в дома, който неговата майка му беше избрала, че ще порасне и ще стане мъж, без да познава трагедиите и страстите, които бяха придружавали неговото раждане.

Синтия беше вече в ръцете на Бога, Джери бе обезпечен... и... беше останал само Норман. Внезапно Фльор покри лицето си с ръце и седна на леглото.

Тя се молеше трескаво за бъдещето на Норман, молеше се той да може да намери мир и покой от нещастията, което носеше у себе си...

Не знаеше колко време беше седяла така. Когато отвори очи, видя, че навън вече пада мрак.

Не направи опит да се съблече. Просто седеше в здрача на вечерта и гледаше как звездите изгряват една по една върху тъмнеещото небе.

„Утре — помисли си тя — ще напусна този хотел. Повече не мога да понасям това място. Ще си намеря нещо, което е по-весело, по-модерно. Сигурно има хотели и пансиони, които не са толкова тъжни.“

Беше писала в банката и ги бе помолила да прехвърлят сметката ѝ от Сийфорд в Лондон. Беше благодарна, че имаше прилична сума в банката, защото напусна Грейстоун Прайъри, без да получи парите си. Беше отнесла със себе си малко повече от онова, което бе донесла.

Помисли си, че ако измереше времето, прекарано там, не с пари, а с нещо друго, щеше да се установи, че бе дала много повече, отколкото беше получила — бе дала своята лоялност привързаност и накрая... и своята любов.

Сякаш тази къща по някакъв невероятен начин изсмукваше от своите обитатели всичките им чувства.

Фльор затвори очи, като се питаше дали и тя като Синтия, Норман и още много други ще бъде обсебена от спомена за къщата през останалата част от живота си. Дали тази къща щеше да изсмуче и от нея най-дълбоките ѝ чувства.

Изведнъж на вратата се почука.

За миг Фльор не можеше да дойде на себе си, за да отговори. Беше толкова далеч, потопена в мислите и спомените си. После стана и отвори вратата.

Отвън стоеше една малка камериерка, почти дете, което изглеждаше доста странно в своята униформа, с колосана шапчица с къдрички и с бялата си престилка.

— Имате посетител, мис.

— Посетител! — възкликна Фльор. — Кой може да бъде, вече е много късно!

— Един джентълмен, мис. Часът е почти единадесет. Точно се канех да си лягам, а старите дами отдавна са в леглото. Салонът ще бъде на ваше разположение.

Без да каже нито дума, Фльор бавно заслиза по стълбите. Усещаше как лудо бие сърцето ѝ и как у нея се надига една надежда.

„Това е абсурдно! — мислеше си тя. — Не може да бъде!“

Но се молеше да е така.

Отвори вратата на салона. Норман стоеше в дъното пред празната камина.

Първото нещо, което си помисли, бе, че изглежда много по-висок и широкоплещест. Той сякаш изпълваше мизерната стая, отрупана с разни кресла, масички и ориенталски порцеланови вази.

„Не съм го виждала никога толкова изискан“ — мина ѝ през ума.

И тогава разбра. Тя никога преди това не го бе виждала извън къщата. Отделен от нея, сега той придобиваше свое собствено значение, защото характерът и личността му не бяха смачкани от къщата.

Фльор прекоси бавно стаята. Той не помръдна и не каза нищо, докато тя не се приближи съвсем. Когато тя спря, той неочаквано попита:

— Защо избяга?

Фльор усещаше ударите на сърцето си, което щеше да изскочи от гърдите ѝ. Устата ѝ беше пресъхнала.

— Как ме намери? — на свой ред попита тя.

— Обадох се в банката ти рано тази сутрин. Казаха ми, че са получили известие от теб и дойдох в Лондон, веднага щом можах.

— Съжалявам, че съм ти създала такова... главоболие.

— Не отговори на въпроса ми. Защо избяга?

— Не мисля, че мога да отговоря.

Фльор наведе глава, защото нямаше сили да го гледа в очите.

— Защо да не можеш?

Тя почти се засмя, толкова беше радостна, че отново чува резките му въпроси.

— Няма да мога... да обясня...

Норман протегна ръце и я хвана за раменете. Тя си спомни онази нощ в Грейстоун Прайъри, когато бе направил същото нещо, и разбираше, че сега реакцията ѝ беше различна. Сега не чувстваше страх, нито желание да се отдръпне, а само радост, ликуване, което не можеше да изрази с думи.

— Защо не? — повтори отново Норман.

Тя вдигна глава и го погледна. Това, което видя в очите му и в нежната извивка на устните му, я омагьоса.

— Заради момчето ли? — попита Норман, но тя все още не можеше да отговори и той продължи: — Усещах, че може и това е причината. След като ти си замина, започнах да мисля за много неща. Спомних си думите ти, когато ми каза, че Синтия вече не може да ме нарани. Спомних си също как настояваше ти, че тя и Джери са част от къщата. Ти беше права, Фльор! Твърде много време ми беше нужно, за да разбера думите ти, но най-после наистина ги разбирам. Доволна ли си?

Тя се опитваше да му отговори нещо, но само стоеше и трепереше.

Усещаше ръцете му, усещаше тяхната сила през тънката материя на роклята си и с цялото си същество възприемаше неговата близост — тези тъмни очи, вперени в нейните, тези корави устни, така близо до нейните.

— Има толкова много неща, които искам да ти кажа — говореше Норман, — а и толкова много неща, които искам да чуя. Но първо ще ти кажа едно. Причината, поради която не можах да дойда по-рано тук, е това, че имах една среща и тя засягаше теб.

— Засягаше мен? — повтори като ехо Фльор.

— Да, и не мога да не се питам с известно притеснение доколко това ще засегне и нашето бъдеще, Фльор — твоето и моето бъдеще.

Тя се размърда и той веднага я пусна. После, като застана съвсем близо, но без да я докосва, той каза:

— Днес прехвърлих Грейстоун Прайъри и цялото му имущество на името на сина на Синтия. Но докато свърши войната, ще остана там, а останалата част от къщата ще бъде използвана като санаториум за възстановяване на ранени летци от Кралските военновъздушни сили.

Фльор нададе някакво неясно възклицание и той продължи:

— Ти беше тази, която ме накара да видя ясно, че аз всъщност никога няма да мога да притежавам Грейстоун Прайъри истински. Мечтаех това да стане, но то бе мечтата на едно бедно момче, което си мислеше, че може да подражава на тези, които са по-добри от него.

— Не, не бива да говориш така.

Фльор бързо тръгна напред, постави ръката си върху неговата, сякаш искаше да го предпази от собствените му думи.

— Тогава защо съм толкова недостоеен?

— Не, никога, никога това! — извика Фльор, протестирайки с всичка сила. — Ти си достоен и имаш толкова много добри и хубави неща. Но не разбираш ли, че Грейстоун Прайъри те унищожават, прави те да изглеждаш малък. Осакатяват те, ако искаш! Защото въпреки цялата си красота имението живее само с миналото си, не и с това, което идва. То е нещо, което не се променя. Нещо изящно и съвършено като скъпоценен камък. Но както камъкът не може да стане по-добър, така и имението не може никога да се промени. Целият ти живот е бил в служба на другите, живот, изпълнен с движение напред... но ти можеш да направиш много повече, да придобиеш много повече.

Нима не разбираш, че Грейстоун Прайъри те парализира и унищожават всяка перспектива пред теб. Сега ти си свободен, освободил си се от товара! И аз се радвам... ужасно се радвам... не само за Джери, но и за теб. О, Норман, толкова се радвам!

Той гледаше развълнуваното ѝ лице и греещите ѝ очи. Сложи ръка върху нейната и каза бавно:

— Защо си така загрижена? Защо толкова те интересува какво ще стане с мен?

Въпросът му я върна към действителността и тя внезапно усети объркване. Опита се да измъкне ръката си, но той здраво я държеше.

Искаше ѝ се да се обърне и да избяга, но сякаш бе хипнотизирана.

Знаеше, че той очаква отговор, но гласът ѝ заседна в пресъхналото и гърло.

— Кажете ми, Фльор — властно каза Норман.

— Не... не мога...

— Защо?

— Защото... не съм сигурна, че е това, което... което искаш да чуеш.

— Не си сигурна, че те обичам?

— Н-не... и затова... избягах.

— Милата ми! Сладка моя!

Беше вик на човек, който най-после виждаше края на своето дълго пътуване, и вярваше, че вратите на Ел Дорадо са отворени за него.

Грабна я в прегръдките си. Тя усещаше как бие сърцето му до нейното, усещаше ръцете му, силни и мъжествени, които я прегръщаха толкова силно, че дъхът ѝ спираше. Тя сложи глава на рамото му и устните му намериха нейните. Фльор усещаше колко са топли, търсеци и настойчиви.

Нещо прекрасно се надигна у нея. Тя се притискаше все по-силно към него, като че ли искаше да се слее с него.

Когато целувките му станаха все по-пламенни и настойчиви, през тялото ѝ като че ли премина светкавица, толкова силно и прекрасно бе това ново чувство, което не беше познавала до този миг.

Беше любов, любов, която носеше със себе си всичко, за което бе копняла и което бе загубила в миналото, но и по-различна отпреди, тя бе част от Божественото.

Струваше ѝ се, че Норман ѝ е дал цялата красота, която тя бе търсила в Грейстоун Прайъри, но и още нещо — красотата на небето, на звездите, на цялата вселена!

Той я погледна в очите.

— А сега, съкровище мое — гласът му бе някак странен и несигурен, — кажи ми това, което искам да чуя.

Ръцете му я притискаха по-силно, когато продължи:

— Искам да те чуя да ми го казваш. Само бог знае как копнея да чуя това.

Фльор си пое въздух.

— Обичам те. О, Норман, обичам те! Бъди добър с мен. Никога по-рано не съм се чувствала така... и се страхувам.

— Страхуваш се?

— Че ще те загубя.

Така беше. Винаги бе ставало така с хората, които беше обичала. Знаеше, че ако сега загуби и Норман, повече няма да може да живее.

— Никога няма да ме загубиш, съкровище мое — нежна каза той. — И аз като теб не съм изпитвал подобно нещо по-рано. Никога досега не съм бил влюбен.

Фльор прошепна нещо неразбираемо и скри лицето си в рамото му.

— Ще си построим един нов живот... двамата заедно — продължи Норман. — Когато войната свърши, ще си построим нова къща. Ще ми помогнеш ли?

Фльор вдигна лице. Очите ѝ блестяха като звезди от сълзите, които не можеше да спре.

— Един дом... достатъчно голям... за много деца, които ще имаме — прошепна тя.

— Любов моя!

Норман започна да я целува. Целува я, докато стаята се завъртя пред погледа ѝ и всичко изчезна. Остана само пламенната настойчивост на устните му.

— Кога ще се омъжиш за мен? Утре? Вдругиден?

Тя не можеше да повярва, че лицето на един мъж може така да се преобрази от щастие. Той изглеждаше млад и пламенен и в думите, и в погледа му имаше молба.

— Веднага, щом... ти ме поискаш.

Не можа да каже нищо повече. С ликуващ вик устните му взеха в плен нейните и тя знаеше, че никога няма да може да избяга.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.